

AB „Pieno žvaigždės“

**Finansinių ataskaitų rinkinys
už metus, pasibaigusius
2018 m. gruodžio 31 d.**

Turinys

Informacija apie įmonę	1
Vadovybės pareiškimas dėl finansinių ataskaitų rinkinio	2
Nepriklausomo auditoriaus išvada	3
Bendrųjų pajamų ataskaita už metus, pasibaigusius gruodžio 31 d.	10
Finansinės būklės ataskaita	11
Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita	12
Pinigų srautų ataskaita	13
Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas	14
Atsakingų asmenų patvirtinimas	57
2018 m. METINIS PRANEŠIMAS	58

Informacija apie įmonę

AB „Pieno žvaigždės“

Telefonas: +370 5 246 1414
Telefaksas: +370 5 246 1415
Įmonės kodas: 124665536
Registruota: Perkūnkiemio g. 3, Vilnius, Lietuva

Valdyba

Vitalis Paškevičius
Voldemaras Klovas
Julius Kvaraciejus
Aleksandr Smagin
Gžegož Rogoža
Regina Kvaraciejienė
Artiom Smagin

Vadovybė

Aleksandr Smagin, generalinis direktorius

Auditorius

„KPMG Baltics“, UAB

Bankai

AB SEB bankas
„Swedbank“, AB
Luminor bank AS Lietuvos skyrius
UAB „Perlo paslaugos“
AS „SEB Banka“

Vadovybės pareiškimas dėl finansinių ataskaitų rinkinio

Valdyba ir vadovybė šiandien aptarė ir patvirtino finansinių ataskaitų rinkinį (toliau – finansinės ataskaitos) bei Įmonės vardu jį pasirašė.

Finansinės ataskaitos buvo parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje. Mūsų nuomone, taikyti apskaitos principai yra tinkami ir finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Įmonės finansinę būklę, finansinius veiklos rezultatus bei pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Rekomenduojame, kad finansines ataskaitas patvirtintų Visuotinis akcininkų susirinkimas.

Vilnius, 2019 m. balandžio 3 d.

Vadovybė:

Aleksandr Smagin
Generalinis direktorius

Audrius Statulevičius
Finansų direktorius

Nepriklausomo auditoriaus išvada

AB „Pieno Žvaigždės“ akcininkams

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Nuomonė

Mes atlikome AB „Pieno žvaigždės“ (toliau – Įmonė) finansinių ataskaitų auditą. Įmonės finansines ataskaitas sudaro:

- 2018 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaita,
- tą dieną pasibaigusią metų bendrųjų pajamų ataskaita,
- tą dieną pasibaigusią metų nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita,
- tą dieną pasibaigusią metų pinigų srautų ataskaita, ir
- finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką.

Mūsų nuomone, pridėtos finansinės ataskaitos parodo tikrą ir teisingą vaizdą apie Įmonės 2018 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę ir tą dieną pasibaigusią metų finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal tarptautinius audito standartus (toliau – TAS). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Įmonės pagal Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos išleistą „Buhalterijų profesionalų etikos kodeksą“ (toliau – TBESV kodeksas) ir laikėmės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TBESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagrįsti.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šie dalykai buvo nagrinėjami atsižvelgiant į finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir mūsų nuomonę, pareikštą dėl šių finansinių ataskaitų, todėl atskiros nuomonės apie šiuos dalykus nepateikiame. Kiekvienas audito dalykas ir mūsų atsakas į jį yra aprašytas toliau.

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų naudingojo tarnavimo laikotarpiai

Finansinėse ataskaitose žiūrėti:

Reikšmingi apskaitos principai – „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai“, „Reikšmingi sprendimai ir įvertinimai“, 8-oji pastaba „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai“.

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų apskaitinė vertė 2018 m. gruodžio 31 d.: 42 098 tūkst. EUR, 2018 metais pripažintos nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos: 6 737 tūkst. EUR.

Pagrindinis audito dalykas

2018 m. gruodžio 31 d. apskaityta nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų, pateiktų savikaina atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir galimus vertės sumažėjimo nuostolius, suma sudarė 42 098 tūkst. EUR.

Finansinės būklės ataskaitoje apskaityta nekilnojamąjį turtą, įrangą ir įrengimus daugiausiai sudaro gamybos įrengimai bei žemė ir pastatai. Vienas iš pagrindinių nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų apskaitos aspektų yra šio turto naudingojo tarnavimo laikotarpių nustatymas.

Įmonė kasmet peržiūri įvertintus naudingojo tarnavimo laikotarpius, atsižvelgdama į įvairius rinkos ir techninius veiksnius, kurie gali turėti įtakos turto naudingojo tarnavimo trukmei ir, atitinkamai, gali daryti reikšmingą įtaką bet kokiems metų vertės sumažėjimo nuostoliams arba nusidėvėjimo sąnaudoms.

Vertindama nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų naudingojo tarnavimo laikotarpius, vadovybė priima reikšmingus sprendimus taikydama pagrindines prielaidas, kurios išsamiau aprašytos pastaboje „Reikšmingi sprendimai ir įvertinimai“. Šių prielaidų pasikeitimai gali lemti reikšmingą apskaityto metų nusidėvėjimo sąnaudų pokytį.

Atlikdami auditą į šią sritį turėjome atkreipti daugiau dėmesio, todėl ją laikėme pagrindiniu audito dalyku.

Kaip dalykas buvo sprendžiamas audito metu

Be kitų audito procedūrų, šioje srityje mes atlikome tokias audito procedūras:

- apsvaistėme Įmonės apskaitos politikos, susijusios su nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų naudingojo tarnavimo laikotarpio nustatymu, tinkamumą ir įvertinome apskaitos politikos atitiktį taikomiems apskaitos standartams;
- įvertinome Įmonės įdiegtas kontroles, nustatant ir patikslinant nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vienetų naudingojo tarnavimo laikotarpius;
- atlikome retrospektyvią vadovybės įvertinimų dėl reikšmingų nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vienetų naudingojo tarnavimo laikotarpio tikslumo peržiūrą;
- palyginome reikšmingų nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vienetų naudingojo tarnavimo laikotarpį, kurį taikė Įmonė, su kitų gamybos sektoriaus įmonių panašiam turtui taikytu naudingojo tarnavimo laikotarpiu, ir paprašėme vadovybės paaiškinti reikšmingus skirtumus;
- atsirinkę įsigyto nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vienetus, patikrinome, ar jiems nustatytas nusidėvėjimo laikotarpis atitiko vadovybės atliktus to turto naudingojo tarnavimo laikotarpio įvertinimus;
- užklausėme vadovybės apie planus parduoti arba nurašyti ir pakeisti reikšmingus nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vienetus ir įvertinome šių planų nuoseklumą su įvertintu tokio turto naudingojo tarnavimo laikotarpiu;
- apsvaistėme, ar Įmonės nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų atskleidimai yra pakankami.

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės sumažėjimas

Finansinėse ataskaitose žiūrėti:

Reikšmingi apskaitos principai – „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai“, Reikšmingi apskaitos principai – „Vertės sumažėjimas“ ir 8-oji pastaba „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai“.

2018 m. gruodžio 31 d. nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų apskaitinė vertė: 42,098 tūkst. EUR;
2018 metais pripažinti vertės sumažėjimo nuostoliai: nėra; 2018 m. gruodžio 31 d. sukaupti vertės sumažėjimo nuostoliai: nėra.

Pagrindinis audito dalykas

2015 -2018 metais pagrindinėse Įmonės rinkose įvykę nemažai reikšmingų pokyčių. Minėti pokyčiai pirmiausia yra susiję su Rusijos taikomomis sankcijomis prekybai, kurios tebegaliojo ir 2018 metais. Tai lėmė Įmonės eksporto pardavimų reikšmingą sumažėjimą, lyginant su ankstesniu lygiu, ir taip pat vietinių pardavimų sumažėjimą. Tai lėmė ir mažesnį Įmonės pelningumą.

Aukščiau pateikta informacija rodo, kad tam tikro Įmonės turto vertė gali būti sumažėjusi. Toks vertės sumažėjimas būtų pripažintas ta suma, kuria turto (ar pinigų generuojančio vieneto) apskaitinė vertė viršija jo atsiperkamąją vertę.

Atsiperkamųjų verčių nustatymas yra procesas, reikalaujantis daug reikšmingų sprendimų ir įvertinimų, ypač tokių, kurie susiję su ateities pinigų srautais ir diskonto normomis, taip pat su laukiamais augimo tempais, pagrįstais vadovybės parengtomis veiklos prognozėmis ir planais.

Prognozuojami veiklos pinigų srautai visų pirma yra veikiami prielaidų dėl Įmonės prekybos apimčių ir gaminamų produktų kainų bei pagrindinių gamybinių kaštų, tokių kaip žaliavos, dydžio. Šios prognozės gali reikšmingai kisti dėl besikeičiančių rinkos sąlygų.

Atsižvelgiant į tai, mes nusprendėme, kad ši sritis yra pagrindinis audito dalykas.

Kaip dalykas buvo sprendžiamas audito metu

Be kitų audito procedūrų, šioje srityje mes atlikome tokias procedūras:

- Įvertinome vidaus kontrolių, skirtų vertės sumažėjimo požymiams nustatyti, pobūdį ir jų įdiegimą;
- Įvertinome, ar Įmonės vertinimai, susiję su atskirų turto vienetų ar pinigų generuojančių vienetų, kurių vertė gali būti sumažėjusi, identifikavimu, yra tinkami;
- Remdamiesi savo supratimu apie Įmonės veiklą ir verslo vienetus, įvertinome, ar turtas tinkamai priskiriamas pinigų generuojantiems vienetams;
- Su mūsų vertinimo specialistų pagalba kritiškai įvertinome nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų atsiperkamosios vertės nustatymui Įmonės naudojamas prielaidas ir įvertinimus. Mūsų darbas apėmė:
 - Įvertinimą, ar Įmonės taikomos pagrindinės makroekonominės prielaidos (įskaitant prielaidas, susijusias su diskonto normomis ir infliacijos dydžiu) yra pagrįstos bei atitinka analitikų bei pramonės šakos ataskaitose pateikiamus rinkos duomenis;
 - Ne rinkoje nustatytų duomenų, tokių kaip pajamų ir sąnaudų prognozės, palyginimą su šiuo metu esamais faktiniais veiklos rezultatais;
 - Įmonės diskontuotų pinigų srautų modelio patikrinimą dėl jo atitikties atitinkamiems apskaitos standartams;
- Įvertinome Įmonės analizę dėl vertės sumažėjimo testavimo rezultatų jautrumo, ypatingą dėmesį skiriant prielaidoms, kurių įtaka testavimo rezultatams gali būti didžiausia, pvz. prielaidoms, susijusioms su diskonto normomis ir veiklos pelnu, pakoreguotu dėl nusidėvėjimo ir amortizacijos.

Atsargų vertinimas

Finansinėse ataskaitose žiūrėti:

Reikšmingi apskaitos principai – „Atsargos“ ir 11-oji pastaba „Atsargos“.

2018 m. gruodžio 31 d. atsargų apskaitinė vertė: 13 423 tūkst. EUR; atsargų nukainavimo iki grynosios galimo realizavimo vertės pokytis per 2018 metus: (1 451) tūkst. EUR; 2018 metais nurašytos pasenusios atsargos: 435 tūkst. EUR.

Pagrindinis audito dalykas

Pagrindinė Įmonės veikla yra pieno produktų gamyba ir pardavimas klientams Lietuvoje bei kitose ES šalyse.

Atsižvelgdama į atsargų likučių dydžius Įmonė, kiekvieną atskaitomybės datą nustato, pagal atitinkamų apskaitos standartų reikalavimus, ar jos atsargų apskaitinė vertė neviršija jų grynosios realizacinės vertės. Vertinant pasenusias ar mažai naudojamas atsargas yra palyginamas turimų atsargų lygis su planuojamu jų panaudojimu ir pardavimu ateityje. Be to, yra įvertinama ar numatomos produkcijos pardavimo kainos nėra sumažėjusios žemiau nei produkcijos savikaina.

Mes skyrėme daug dėmesio šiai sričiai, kadangi vadovybė turi atlikti reikšmingus vertinimus, susijusius su atsargų grynosios realizacinės vertės nustatymu, kurie paremti prielaidomis, tokiomis kaip būsimų pardavimo kainų bei atsargų panaudojimo, priklausančio nuo rinkos paklausos, projekcijos. Šių prielaidų pasikeitimai gali reikšmingai keisti atsargų vertę bei susijusius pelne (nuostoliuose) pripažintus atsargų pokyčius.

Kaip dalykas buvo sprendžiamas audito metu

Be kitų audito procedūrų, šioje srityje mes atlikome tokias procedūras:

- Įvertinome vidaus kontrolių, susijusių su atsargų vertinimu, įskaitant tokias kaip lėtos apyvartos ir nebenaudojamų atsargų identifikavimą bei tikėtinos grynosios realizacinės vertės nustatymą, pobūdį ir jų įdiegimą;
- Analizavome bendrojo pelningumo rodiklį pagal atskirus produktus tam, kad nustatytume produktus, kurie metų eigoje buvo parduodami su nedideliu pelnu arba nuostoliu ir panaudojome šią informaciją metų pabaigos likučių, kuriems gali būti reikalingas nukainavimas, identifikavimui;
- Remdamiesi savo žiniomis apie Įmonės veiklą ir pramonės sektorių, įvertinome prielaidas, Įmonės naudojamas lėtos apyvartos atsargų panaudojimo projekcijoms parengti, įskaitant pakavimo medžiagų, skirtų tam tikrai rinkai, panaudojimo galimybes produktuose, kurie gali būti parduodami kitose rinkose;
- Patikrinome reikšmingus pasenusių nenaudojamų atsargų vienetus tam, kad įsitikintume atsargų nurašymo pilnumu;
- Įvertinome vadovybės istorinį gebėjimą patikimai įvertinti pasenusių atsargų nurašymo būtinumą, palyginant einamaisiais metais atliktus nurašymus su praėjusiais laikotarpiais atliktais nurašymais;
- Atsirinkę produktus patikrinome, ar atskiroms atsargų grupėms taikomas nukainavimas iki grynosios realizacinės vertės yra tinkamas, atsižvelgiant į po metų pabaigos buvusias šių atsargų pardavimo kainas bei įvertintas pardavimo išlaidas;
- Įvertinome Įmonės atskleidimų, susijusių su atliekamų nukainavimo iki grynosios realizacinės vertės ir susijusių nurašymų vertinimo neapibrėžtumu, pakankamumą.

Kita informacija

Kitą informaciją sudaro informacija, pateikta metiniame pranešime, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitą ir Socialinės atsakomybės ataskaitą, tačiau ji neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie jas. Vadovybė yra atsakinga už kitos informacijos pateikimą.

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos ir mes nepateikiame jokios formos užtikrinimo išvados apie ją, išskyrus kaip nurodyta toliau.

Atliekant finansinių ataskaitų auditą, mūsų atsakomybė yra perskaityti kitą informaciją ir apsvastyti, ar yra reikšmingų neatitikimų informacijai, pateiktai finansinėse ataskaitose, arba mūsų žinioms, pagrįstoms atliktu auditu, ir ar ji neatrodo kitaip reikšmingai iškraipyta. Jeigu remdamiesi atliktu darbu pastebime reikšmingą kitos informacijos iškraipymą, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Mes taip pat privalome įvertinti, ar Įmonės metiniame pranešime, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitą, pateikta finansinė informacija atitinka tų pačių finansinių metų finansines ataskaitas bei ar Įmonės metinis pranešimas, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitą, buvo parengtas laikantis taikomų teisinių reikalavimų. Mūsų nuomone, pagrįsta finansinių ataskaitų audito metu atliktu darbu, visais reikšmingais atžvilgiais:

- Įmonės metiniame pranešime, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitą, pateikti finansiniai duomenys atitinka tų pačių finansinių metų finansinių ataskaitų duomenis; ir
- Įmonės metinis pranešimas, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitą, buvo parengtas laikantis Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo reikalavimų

Be to, mes privalome patikrinti, ar buvo pateikta Socialinės atsakomybės ataskaita. Jei nustatome, kad Socialinės atsakomybės ataskaita nebuvo pateikta, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už šių finansinių ataskaitų, kurios parodo tikrą ir teisingą vaizdą, parengimą ir teisingą pateikimą pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Įmonės gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei būtina) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Įmonę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Įmonės finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškraipymą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti per auditą, kuris atliekamas pagal TAS. Iškraipymai, kurie gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skeptiškumo principo. Mes taip pat:

- Nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo išskraipymo dėl apgaulės arba klaidų riziką, planuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo išskraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo išskraipymo dėl klaidų neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas.
- Įgyjame supratimą apie su auditu susijusias vidaus kontroles tam, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, tačiau ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie įmonės vidaus kontrolės veiksmingumą.
- Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės atliktų apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- Padarome išvadą dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl įmonės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados yra pagrįstos audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad įmonė negalės toliau tęsti savo veiklos.
- Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be visų kitų dalykų, privalome informuoti už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Taip pat pateikiame už valdymą atsakingiems asmenims patvirtinimą, kad laikomės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, ir juos informuojame apie visus santykius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami, kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskiriame tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie laikomi pagrindiniais audito dalykais. Tokius dalykus apibūdiname auditoriaus išvadoje, jeigu pagal įstatymą arba teisės aktą nedraudžiama viešai atskleisti tokio dalyko arba, jeigu, labai retomis aplinkybėmis, nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje, nes galima pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokios pateikimo pasekmės persvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

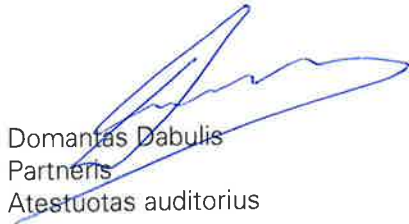
Visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu 2003 metais buvome pirmą kartą paskirti atlikti Įmonės finansinių ataskaitų auditą. Mūsų paskyrimas atlikti Įmonės finansinių ataskaitų auditą Visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu atnaujinamas kas dvejus metus ir bendras nepertraukiamas laikotarpis, kuriuo atlikome auditą, yra 16 metų.

Patvirtiname, kad skyriuje „Nuomonė“ pareikšta mūsų nuomonė atitinka finansinių ataskaitų audito ataskaitą, kurią kartu su šia auditoriaus išvada pateikėme Įmonei ir jos Audito komitetui.

Patvirtiname, kad mūsų žiniomis ir įsitikinimu, Įmonei suteiktos paslaugos atitinka taikomų įstatymų ir teisės aktų reikalavimus bei neapima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų ne audito paslaugų.

Įmonei nesuteikėme kitų nei finansinių ataskaitų auditas paslaugų, kurios nebūtų atskleistos finansinėse ataskaitose.

„KPMG Baltics“, UAB, vardu

Domantas Dabulis
Partneris
Atestuotas auditorius

Vilnius, Lietuvos Respublika
2019 m. balandžio 15 d.

Bendrujų pajamų ataskaita už metus, pasibaigusius gruodžio 31 d.

tūkst. Eur	Pastaba	2018 m.	2017 m.
Pajamos	1	168 662	167 753
Pardavimų savikaina	3	(138 862)	(140 478)
Bendrasis pelnas	1	29 800	27 275
Kitos veiklos pajamos	2	620	436
Kitos veiklos sąnaudos	2	(97)	(140)
Pardavimų ir platinimo sąnaudos	3	(16 667)	(18 017)
Administracinės sąnaudos	3	(11 043)	(12 221)
Gautinų sumų ir sutarčių turto vertės (sumažėjimas)/sumažėjimo atstatymas		(120)	-
Veiklos pelnas (nuostoliai)		2 493	(2 667)
Finansinės veiklos pajamos	4	91	196
Finansinės veiklos sąnaudos	5	(1 092)	(918)
Grynosios finansinės veiklos sąnaudos		(1 001)	(722)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		1 492	(3 389)
Pelno mokesčio sąnaudos	6	706	1 661
Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)		2 198	(1 728)
Iš viso kitos bendrosios pajamos, atėmus mokesčius		-	-
Ataskaitinių metų bendrosios pajamos iš viso		2 198	(1 728)
Pelnas (nuostolis), tenkantis 1 akcijai (Eur)	7	0.05	(0.04)
Sumažintas pelnas (nuostolis), tenkantis 1 akcijai (Eur)	7	0.05	(0.04)

Pastabos, pateikiamos 14-56 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės būklės ataskaita

tūkst. Eur	Pastaba	2018 12 31	2017 12 31
Turtas			
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai	8	42 098	44 839
Nematerialusis turtas	9	136	101
Kitos investicijos, įskaitant išvestines priemones	10	22	22
Ilgalaikės gautinos sumos	12	683	636
Atidėtas mokestis	18	1 147	441
Iš viso ilgalaikio turto		44 086	46 039
Atsargos	11	13 423	16 078
Pelno mokesčio turtas	12	-	440
Prekybos gautinos ir kitos gautinos sumos	12	11 166	12 463
Pinigai ir jų ekvivalentai	13	4 795	256
Iš viso trumpalaikio turto		29 384	29 237
Iš viso turto		73 470	75 276
Akcininkų nuosavybė			
Akcinis kapitalas		13 089	13 089
Akcijų priedai		7 891	7 891
Rezervai		2 200	2 200
Nuosavos akcijos		-	-
Nepaskirstytasis rezultatas		2 950	752
Iš viso akcininkų nuosavybės	14	26 130	23 932
Įsipareigojimai			
Subsidijos	15	1 129	593
Paskolos ir įsiskolinimai		13 500	37
Išmokos darbuotojams	16	883	784
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	20	-	227
Iš viso ilgalaikių įsipareigojimų		15 512	1 641
Išvestinės finansinės priemonės	21	180	208
Paskolos ir įsiskolinimai	16	13 037	32 484
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	20	18 611	17 011
Mokėtinas pelno mokestis		-	-
Iš viso trumpalaikių įsipareigojimų		31 828	49 703
Iš viso įsipareigojimų		47 340	51 344
Iš viso akcininkų nuosavybės ir įsipareigojimų		73 470	75 276

Pastabos, pateikiamos 14-56 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita

tūkst. Eur	Pas- taba	Akcinis kapitalas	Akcijų priedai	Privalo- masis rezervas	Nuosavos akcijos	Perkaino- jimo rezervas	Kiti rezervai	Nepaskirs- tytasis pelnas (nuostoliai)	Iš viso akcininkų nuosavybės
2017 m. sausio 1 d.		13 089	7 891	1 570	-	-	560	6 495	29 605
Bendrosios pajamos už laikotarpį									
2017 m. grynasis nuostolis		-	-	-	-	-	-	(1 728)	(1 728)
Kitos bendrosios pajamos		-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso bendrųjų pajamų už laikotarpį		-	-	-	-	-	-	(1 728)	(1 728)
Sandoriai su savininkais, apskaityti tiesiogiai nuosavame kapitale									
Pervedimai į/iš rezervų		-	-	-	-	-	70	(70)	-
Dividendai		-	-	-	-	-	-	(4 062)	(4 062)
Kitos pajamos	24	-	-	-	-	-	-	117	117
Iš viso sandorių su savininkais		-	-	-	-	-	70	(4 015)	(3 945)
2017 m. gruodžio 31 d.	14	13 089	7 891	1 570	-	-	630	752	23 932
Pirmą kartą taikomo 9-ojo TFAS įtaka		-	-	-	-	-	-	-	-
Pirmą kartą taikomo 15-ojo TFAS įtaka		-	-	-	-	-	-	-	-
2018 m. sausio 1 d.		13 089	7 891	1 570	-	-	630	752	23 932
Bendrosios pajamos už laikotarpį									
2018 m. grynasis pelnas		-	-	-	-	-	-	2 198	2 198
Kitos bendrosios pajamos		-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso bendrųjų pajamų už laikotarpį		-	-	-	-	-	-	2 198	2 198
Sandoriai su savininkais, apskaityti tiesiogiai nuosavame kapitale									
Pervedimai į/iš rezervų		-	-	-	-	-	-	-	-
Dividendai		-	-	-	-	-	-	-	-
Kitos pajamos		-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso sandorių su savininkais		-	-	-	-	-	-	-	-
2018 m. gruodžio 31 d.	14	13 089	7 891	1 570	-	-	630	2 950	26 130

Pastabos, pateikiamos 14-56 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Pinigų srautų ataskaita

už metus, pasibaigusius gruodžio 31 d.

tūkst. Eur

	Pastaba	2018 m.	2017 m.
Pinigų srautai iš įprastinės veiklos			
Pelnas (nuostoliai) už metus		2 198	(1 728)
Koregavimai:			
Nusidėvėjimas ir amortizacija	8, 9	6 803	7 390
Subsidijų amortizacija	15	(121)	(159)
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų perleidimo ir nurašymo rezultatas		(118)	(33)
Parduoti laikomų investicijų perleidimo rezultatas		-	-
Abejotinų ir nurašytų skolų sąnaudos	12	152	4
Pasikeitimas atostogų rezerve	20	187	33
Atsargų nukainavimo ir nurašymo sąnaudos		(1 016)	1 219
Išvestinių finansinių priemonių tikrosios vertės pasikeitimas	21	(28)	(122)
Palūkanų pajamos/sąnaudos, grynąja verte	4,5	886	755
Pelno mokesčio sąnaudos	6	(706)	(1 661)
		8 237	5 698
Atsargų pokytis		3 671	(4 668)
Gautinų sumų pokytis		1 098	1 200
Mokėtinų sumų pokytis		2 887	2 916
Pinigų srautai iš įprastinės veiklos		15 893	5 146
Sumokėtos palūkanos		(936)	(789)
Sumokėtas/gautas pelno mokestis		-	650
Grynieji pinigų srautai iš įprastinės veiklos		14 957	5 007
Pinigų srautai iš investicinės veiklos			
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimas	8	(5 170)	(5 563)
Nematerialiojo turto įsigijimas	9	(102)	(59)
Pajamos iš nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų perleidimo		134	136
Pajamos iš parduoti laikomų investicijų perleidimo		-	-
Suteiktos/susigrąžintos paskolos		-	(339)
Palūkanų pajamos		50	34
Grynieji pinigų srautai panaudoti investicinėje veikloje		(5 088)	(5 791)
Pinigų srautai iš finansinės veiklos			
Gautos paskolos		3 922	10 070
Paskolų grąžinimas		(9 892)	(6 000)
Lizingo mokėjimai		(14)	(12)
Gautos subsidijos		657	63
Išmokėti dividendai		(3)	(3 922)
Grynieji pinigų srautai iš finansinės veiklos		(5 330)	199
Grynujų pinigų ir jų ekvivalentų pasikeitimas		4 539	(585)
Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai sausio 1 d.		256	841
Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai gruodžio 31 d.		4 795	256

Pastabos, pateikiamos 14-56 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Bendroji informacija

AB „Pieno žvaigždės“ (toliau – Įmonė) buveinė yra Perkūnkiemio g. 3 Vilniuje, Lietuvos Respublikoje. AB „Pieno žvaigždės“ buvo įkurta 1998 m. sujungus akcines bendroves „Mažeikių pieninė“, „Pasvalio sūrinė“ ir „Kauno pienas“.

Įmonės pagrindinė buveinė yra Vilniuje, o filialų – Mažeikiuose, Pasvalyje, Kaune ir Panevėžyje.

Visos Įmonės paprastosios akcijos yra kotiruojamos Nasdaq Vilniaus vertybinių popierių biržoje. Tarp AB „Pieno žvaigždės“ akcininkų nėra įmonių ar asmenų, kurie kontroliuotų Įmonę.

Įmonė gamina ir parduoda pieno produktus per tarpininkus bei tiesiogiai į mažmeninės prekybos taškus.

2018 m. vidutinis darbuotojų skaičius buvo 1 654 darbuotojai (2017 m. – 1 735 darbuotojų).

Reikšmingi apskaitos principai

Ataskaitų atitikimas standartams

AB „Pieno žvaigždės“ finansinės ataskaitos buvo parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), patvirtintus Europos Sąjungoje (ES). Išskyrus naujų standartų ir jų pataisų bei naujų interpretacijų taikymo įtaką finansinėms ataskaitoms, Įmonė nuosekliai taikė apskaitos politiką, pateiktą šiose finansinėse ataskaitose, visiems šiose finansinėse ataskaitose pateiktiems laikotarpiams.

Finansinės ataskaitos buvo patvirtintos valdybos 2019 m. balandžio 3 d. Įmonės akcininkai turi įstatyminę teisę patvirtinti šias finansines ataskaitas arba nepatvirtinti jų ir reikalauti vadovybės parengti naujas finansines ataskaitas.

Parengimo pagrindas

Finansinėse ataskaitose skaičiai pateikiami Įmonės funkcinė valiuta – eurai, o ataskaitos yra parengtos remiantis istorine savikaina, išskyrus finansinio turto ir įsipareigojimų, kurių tikrosios vertės pokyčiai pripažįstami pelnu (nuostoliais) ar bendrosiomis pajamomis.

Šios finansinės ataskaitos yra parengtos remiantis veiklos tęstinumo apskaitos principu, numatant, kad Įmonė bus pajėgi vykdyti savo sutartinius finansinius įsipareigojimus kreditoriams kaip yra atskleista 16-oje pastaboje.

2018 m. gruodžio 31 d. Įmonės trumpalaikiai įsipareigojimai viršijo trumpalaikį turtą 2 444 tūkst. EUR suma. Įmonė naudoja sindikuota AB SEB ir Luminor bank AS bankų suteikta kredito linija (panaudota sindikuotos kredito linijos suma 7 000 tūkst. EUR), kurios galiojimo terminas yra 2019 m. balandžio 30 d. Šių finansinių ataskaitų rengimo metu vyksta derybos su abiem bankais. Atsižvelgiant į ilgametę bendradarbiavimo su minėtais bankais patirtį, Įmonės vadovybė tikisi, kad ši sindikuota kredito linija bus pratęsta papildomam dviejų metų laikotarpiui. Po kredito linijos galiojimo pratęsimo, šis įsipareigojimas turėtų būti apskaitomas kaip ilgalaikis įsipareigojimas. Sindikuotos kredito linijos grąžinimo termino pratęsimas pagerins įmonės likvidumo rodiklį. Įmonės vadovybė mano, kad prognozuojami 2019 m. veiklos piniginiai srantai bus pakankami šių įsipareigojimų tinkamam vykdymui.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Parengimo pagrindas (tęsinys)

Likvidumo valdymo planai yra pagrįsti Įmonės veiklos rezultatų pagerinimu bei susitarimais su bankais dėl kredito linijos grąžinimo termino pratęsimo.

Įmonė 2019 metais planuoja padidinti pardavimus ir pelningumą. Didesni pardavimai didele dalimi yra susiję su numatomu augimu eksporto rinkose. Per 2018 metus Įmonė pilnai instaliavo mocarela sūrio gilesnio apdirbimo įrangą, kuria planuojama gaminti aukštesnės pridėtinės vertės produktą.

Įmonės vadovybė mano, kad veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymas yra tinkamas ir nėra reikšmingų neapibrėžtumų, susijusių su veiklos tęstinumu.

Rengdama finansines ataskaitas pagal TFAS, priimtus taikyti ES, vadovybė turi atlikti skaičiavimus ir įvertinimus, remdamasi tam tikromis prielaidomis, kurios turi įtakos apskaitos principų pasirinkimui bei turto, įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų sumoms. Įvertinimai ir su jais susijusios prielaidos yra pagrįsti istorine informacija bei veiksniais, atspindinčiais esamas sąlygas. Minėtų prielaidų ir įvertinimų pagrindu yra daroma išvada dėl turto ir įsipareigojimų verčių, apie kurias negalima spręsti iš kitų šaltinių. Faktiniai rezultatai gali skirtis nuo įvertinimų.

Įvertinimai ir susijusios prielaidos yra nuolat peržiūrimi. Įvertinimų pasikeitimo įtaka yra pripažįstama tame laikotarpyje, kuriame įvertinimas yra peržiūrimas, jei jis turi įtakos tik šiam laikotarpiui, arba įvertinimo peržiūros laikotarpyje bei ateinančiuose laikotarpiuose, jei įvertinimas turi įtakos tiek peržiūros, tiek ateinantiems laikotarpiams.

Vadovybės sprendimai ir vertinimai, taikant TFAS, priimtus taikyti ES, kurie turi reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms, yra aptariami 34 psl.

Operacijos užsienio valiuta

Operacijos užsienio valiuta įvertinamos eurais operacijos dieną galiojančiu valiutos keitimo kursu. Piniginis turtas ir įsipareigojimai užsienio valiuta įvertinami eurais finansinės būklės ataskaitos dieną galiojančiu oficialiu valiutos keitimo kursu. Skirtumai, atsiradę dėl valiutos kursų pasikeitimo, apskaitomi pelne (nuostoliuose). Nepiniginis turtas ir įsipareigojimai užsienio valiuta, kurie apskaitomi istorine savikaina, yra įvertinami eurais sandorio dieną galiojančiu oficialiu valiutos keitimo kursu. Nepiniginis turtas ir įsipareigojimai užsienio valiuta, apskaitomi tikrąja verte, įvertinami eurais valiutos keitimo kursu, kuris buvo jų tikrosios vertės nustatymo dieną.

Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai

Nuosavas turtas

Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai yra apskaitomas savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius. Žemė yra apskaitoma savikaina, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius.

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimo savikainą sudaro jo įsigijimo kaina, įskaitant importo muitą ir kitus negražintinus pirkimo mokesčius, atimant pirkimo nuolaidas, taip pat visos tiesiogiai su turto įsigijimu ir parengimu numatytam naudojimui susijusios sąnaudos.

Skolinimosi sąnaudos, susijusios su nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų, kuriems yra būtinas ilgas parengimo naudojimui laikotarpis, įsigijimu, statyba ar gamyba, yra kapitalizuojamos kaip dalis nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimo savikainos.

Pačių sukurto turto savikainą sudaro medžiagų ir tiesioginio darbo sąnaudos bei atitinkamai susijusios netiesioginės sąnaudos.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas **Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)**

Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai (tęsinys)

Jeigu nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų dalys turi skirtingą naudingo tarnavimo laikotarpį, tokios dalys apskaitomos kaip atskiri nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vienetai ir nudėvimi per jų tikėtiną naudojimo laikotarpį.

Naudingo tarnavimo laikotarpiai, likvidacinės vertės bei nusidėvėjimo metodai yra peržiūrimi kiekvieną finansinių ataskaitų sudarymo datą.

Nuomojamas turtas

Nuoma, kai Įmonė prisiima reikšmingą riziką ir naudą, susijusią su turto nuosavybe, yra laikoma finansine nuoma. Turtas, įsigytas finansinės nuomos būdu, pripažįstamas Įmonės turtu ir apskaitomas mažesniąja iš turto tikrosios vertės nuomos pradžioje ir minimalių finansinės nuomos mokėjimų dabartinės vertės nuomos pradžioje, bei atskaičius nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimą.

Vėlesnės išlaidos

Išlaidos, patirtos siekiant pakeisti nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų komponentą, yra kapitalizuojamos tik nurašius pakeičiamojo komponento vertę ir tik jeigu iš to turto tikėtina gautina ekonominė nauda ir naujojo komponento savikaina gali būti patikimai įvertinta. Visos kitos patirtos išlaidos pripažįstamos pelne (nuostoliuose) kaip sąnaudos, kai yra patiriamos.

Nusidėvėjimas

Nusidėvėjimas (išskyrus žemę, kuri yra nenudėvima) apskaičiuojamas tiesiniu būdu per numatomą nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų naudingo tarnavimo laiką ir apskaitomas pelne (nuostoliuose). Numatomas naudingo tarnavimo laikas yra toks:

- pastatai 20-40 metų;
- mašinos ir įrengimai 5–25 metų;
- transporto priemonės ir kitas ilgalaikis turtas 4–20 metų.

Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas su apibrėžtu naudingo tarnavimo laikotarpiu, kurį įsigyja Įmonė, yra apskaitomas savikaina, atėmus sukauptą amortizaciją ir nuvertėjimo nuostolius.

Išlaidos, susijusios su įmonėje sukuriama prestižu ir prekiniais ženklais, apskaitomos pelne (nuostoliuose) kaip sąnaudos, kai jos yra patiriamos.

Vėlesnės išlaidos

Vėliau patirtos išlaidos, susijusios su nematerialiuoju turtu, kapitalizuojamos tik jeigu jos padidins konkretaus turto, su kuriuo jos susijusios, duodamą ekonominę naudą ateityje. Visos kitos išlaidos pripažįstamos pelne (nuostoliuose) kaip sąnaudos, kai jos yra patiriamos.

Amortizacija

Amortizacija apskaičiuojama tiesiniu būdu per numatomą nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laiką ir apskaitoma pelne (nuostoliuose). Nematerialusis turtas yra amortizuojamas nuo turto naudojimo pradžios. Numatomas naudingo tarnavimo laikas yra nuo 1 iki 3 metų.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Finansinės priemonės

Finansinės priemonės (apskaitos politika galiojusi iki 2018 m. sausio 1 d.)

Neišvestinės finansinės priemonės. Neišvestinės finansinės priemonės apima pirkėjų įsiskolinimą ir kitas gautinas sumas, grynuosius pinigus ir grynųjų pinigų ekvivalentus, paskolas, finansines skolas, skolas tiekėjams ir kitas mokėtinas sumas.

Neišvestinės finansinės priemonės iš pradžių pripažįstamos tikrąja verte, įtraukiant (išskyrus priemones tikrąja verte pelne (nuostoliuose)) visas tiesiogiai priskirtinas sandorio sąnaudas. Po pirminio pripažinimo neišvestinės finansinės priemonės yra įvertinamos taip, kaip nurodyta toliau.

Finansinės priemonės apskaitoje pripažįstamos sandorio sudarymo dieną. Bendrovė nustoja pripažinti finansinį turtą, kai baigia galioti sutartinės teisės pinigų srautams iš to turto, arba kai sandorio metu yra perduodamos teisės gauti sutartus grynųjų pinigų srautus iš to finansinio turto, t. y. visa rizika ir nauda iš finansinio turto nuosavybės yra perduodamos. Finansinis įsipareigojimas nustojamas pripažinti, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar pasibaigia jo terminas.

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas ir nėra kotiruojamos aktyvioje rinkoje. Jos yra įtrauktos į trumpalaikį turtą, išskyrus tas sumas, kurių galiojimo terminas yra ilgesnis nei 12 mėnesių. Po pirminio pripažinimo, paskolos ir gautinos sumos yra įvertinamos amortizuota savikaina, naudojant apskaičiuotų palūkanų normos metodą, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Trumpalaikės gautinos sumos nėra diskontuojamos.

Paskolos, finansinės skolos ir kiti finansiniai įsipareigojimai, įskaitant prekybos mokėtinas sumas, po pirminio pripažinimo yra apskaitomi amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą. Trumpalaikiai įsipareigojimai nediskontuojami.

Apskaičiuotų palūkanų normos metodas yra metodas, skirtas finansinio turto ar įsipareigojimo amortizuotai savikainai apskaičiuoti ir palūkanų pajamoms ar sąnaudoms paskirstyti per atitinkamą laikotarpį. Apskaičiuotų palūkanų norma yra norma, kuri leidžia tiksliai diskontuoti būsimas įplaukas ir mokėjimus gryniaisiais pinigais per numatomą finansinio įsipareigojimo galiojimo laikotarpį arba, kur galima, per trumpesnę laikotarpį.

2018 m. ir 2017 m. Bendrovė finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų, kurie apskaitomi tikrąja verte per pelną (nuostolius) neturėjo.

Finansinis turtas. Vadovaujantis 39-uju TAS „Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas“ finansinis turtas yra skirstomas į finansinį turtą, vertinamą tikrąja verte per pelną (nuostolį), finansinį turtą, laikomą iki išpirkimo termino, suteiktas paskolas ir gautinas sumas bei finansinį turtą, skirtą parduoti. Finansinio turto priskyrimas priklauso nuo finansinio turto rūšies ir tikslo ir yra nustatomas pirminio pripažinimo metu.

Finansinio turto klasifikacija. Finansinis turtas skirstomas į toliau nurodytas grupes – (a) paskolos ir gautinos sumos, (b) galimas parduoti finansinis turtas.

Finansinis turtas apskaitoje atvaizduojamas sandorio sudarymo dieną, kai finansinio turto pirkimas ar pardavimas vyksta pagal sutartį, kurios sąlygos reikalauja finansinio turto pateikimo atitinkamos rinkos nustatytu terminu. Pirminio pripažinimo metu finansinis turtas yra įvertinamas tikrąja verte, pridėdam, tuo atveju jei investicijos apskaitytos ne tikrąja verte per pelną (nuostolį), tiesiogines išlaidas, susijusias su sandoriu. Bendrovės finansinis turtas apima pinigus, iš pirkėjų ir kitas gautinas sumas bei galimą parduoti finansinį turtą ir yra skirstomas į šias dvi grupes: galimo pardavimo finansinis turtas bei paskolos ir gautinos sumos.

Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostoliai. Bendrovė bent kartą per ketvirtį įvertina gautinų sumų sumažėjimą. Bendrovė įvertina, ar yra požymių, rodančių ateities grynųjų pinigų srautų, susijusių su gautinų sumų portfeliu, pakankamą sumažėjimą iki bus nustatytas konkrečios gautinos sumos tame portfelyje sumažėjimas.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Finansinės priemonės (tęsinys)

Įrodymu gali būti informacija, rodanti, kad neigiamai pasikeitė skolų mokėjimo būklė, šalies ar vietovės ekonominės sąlygos, darančios įtaką Bendrovės gautinoms sumoms.

Vadovaudamasi istorine nuostolių patirtimi, susijusia su gautinų sumų ar panašia kredito rizika, Bendrovės vadovybė įvertina galimus grynųjų pinigų srautus iš debitorių. Metodai ir prielaidos, taikomi vertinant būsimų pinigų srautų tiek sumas, tiek laiką, yra reguliariai peržiūrimi tam, kad sumažinti skirtumus tarp apskaičiuotos ir faktinės nuostolio sumos.

Finansinės priemonės (apskaitos politika galiojanti nuo 2018 m. sausio 1 d.)

Finansinis turtas. Įmonės finansinis turtas apima pinigus, iš pirkėjų ir kitas gautinas sumas.

Prekybos gautinos sumos iš pradžių pripažįstamos tada, kai jos atsiranda. Pirminio pripažinimo metu visas kitas finansinis turtas pripažįstamas tuomet, kai Bendrovė tampa priemonės sutarties sąlygų šalimi.

Finansinis turtas (išskyrus prekybos gautinas sumas be reikšmingo finansavimo komponento), jei jis nėra apskaitomas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais bendrųjų pajamų ataskaitoje, iš pradžių vertinamas tikrąja verte, pridėdant sandorio išlaidas, kurios tiesiogiai susijusios su įsigijimu arba išleidimu. Prekybos gautinos sumos be reikšmingo finansavimo komponento iš pradžių pripažįstamos sandorio kaina.

Bendrovė nustoja pripažinti finansinį įsipareigojimą (ar finansinio įsipareigojimo dalį) finansinės būklės ataskaitoje tada ir tik tada, kai šis įsipareigojimas panaikinamas, t. y. kai sutartyje nurodyta prievolė įvykdoma arba atšaukiama, arba baigiasi jos galiojimo laikas.

Finansinio turto klasifikacija. Nuo 2018 m. sausio 1 d. finansinis turtas suskirstomas į tris grupes pagal tai, kaip jis yra vertinamas:

- finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas amortizuota savikaina;
- finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis;
- finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais.

Finansinio turto klasifikavimas priklauso nuo finansinio turto valdymo verslo modelio (įvertinama, koku būdu įmonė valdo finansinį turtą siekiant generuoti pinigų srautus) ir nuo finansinio turto sutartinių pinigų srautų charakteristikos (ar sutartiniai pinigų srautai apima tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimus).

Įmonė neturi finansinio turto, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis ir finansinio turto, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais.

Finansinis turtas yra apskaitomas amortizuota savikaina, jei tenkinamos abi šios sąlygos:

- finansinis turtas laikomas pagal verslo modelį, kurio tikslas – laikyti finansinį turtą siekiant surinkti sutartyje numatytus pinigų srautus; ir
- dėl finansinio turto sutarties sąlygų nustatytomis datomis gali atsirasti pinigų srautų, kurie yra tik pagrindinės sumos ir pagrindinės nepadengtosios sumos palūkanų mokėjimai.

Finansinis turtas, kuris neapima pinigų srautų, tenkinančių tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimų reikalavimo, vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Finansinės priemonės (tęsinys)

Finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas amortizuota savikaina yra vertinamas apskaičiuotų palūkanų normos metodu. Amortizuota savikaina yra sumažinama dėl vertės sumažėjimo nuostolių. Palūkanų pajamos, užsienio valiutos pasikeitimo pelnas ir nuostoliai bei vertės sumažėjimo nuostoliai yra apskaitomi per pelną (nuostolį). Bet koks pripažinimo nutraukimo pelnas ar nuostolis apskaitomas per pelną (nuostolį).

Apskaičiuotų palūkanų normos metodas yra metodas, skirtas finansinio turto ar įsipareigojimo amortizuotai savikainai apskaičiuoti ir palūkanų pajamoms ar sąnaudoms paskirstyti per atitinkamą laikotarpį. Apskaičiuotų palūkanų norma yra norma, kuri leidžia tiksliai diskontuoti būsimus mokėjimų grynaisiais pinigais per numatomą finansinio įsipareigojimo galiojimo laikotarpį arba, kur galima, per trumpesnį laikotarpį.

Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais bendrųjų pajamų ataskaitoje, pirminio pripažinimo metu yra apskaitomas tikrąja verte. Vėliau tikrosios vertės pasikeitimo pelnas ir nuostoliai, įskaitant visas palūkanas ir dividendus, yra pripažįstami pelnu arba nuostoliais bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Finansinių įsipareigojimų pripažinimas, klasifikavimas ir vertinimas

Skolos iš pradžių pripažįstamos gautų lėšų tikrąja verte, atėmus sandorio išlaidas. Vėliau jos apskaitomos amortizuota verte, o skirtumas tarp gautų lėšų ir sumos, kurią reikės sumokėti per skolos terminą, yra įtraukiamas į laikotarpio bendrųjų pajamų ataskaitą, išskyrus kapitalizuojamas skolinimosi išlaidas, kurios aprašytos žemiau.

Skolinimosi išlaidos, tiesiogiai priskiriamos įsigijimui turto, kuriam reikia laiko paruošti numatomam naudojimui ar pardavimui, statybai ar gamybai yra kapitalizuojamos kaip dalis atitinkamo turto savikainos. Visos kitos skolinimosi išlaidos pripažįstamos sąnaudomis, kai patiriamos. Skolos priskiriamos ilgalaikėms, jei iki ataskaitų datos sudaryta finansavimo sutartis įrodo, kad įsipareigojimas ataskaitų datai pagal pobūdį buvo ilgalaikis.

Prekybos įsipareigojimai yra neišvestiniai finansiniai įsipareigojimai su fiksuotais arba nustatyto būdu apskaičiuojamais mokėjimais, kuriais neprekiuojama aktyvioje rinkoje. Tokie įsipareigojimai yra apskaitomi amortizuota verte, naudojant efektyvių palūkanų normos metodą. Pelnas ir nuostoliai yra pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje, kai prekybos įsipareigojimai yra nurašomi arba amortizuojami.

Finansinio turto pripažinimo nutraukimas. Finansinio turto (ar, kur tinkama, dalies finansinio turto ar dalies panašaus finansinio turto grupės) pripažinimas yra nutraukiamas, kai:

- baigiasi teisės į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas;
- Bendrovė išlaiko teisę į pinigų srautus, bet prisiima įsipareigojimą sumokėti visą sumą trečiajam šaliai pagal perleidimo sutartį per trumpą laiką;
- Bendrovė perleidžia savo teisę gauti pinigines įplaukas iš turto ir (arba):

a) perleidžia iš esmės visą su finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą;

b) nei perleidžia, nei išlaiko su finansiniu turtu susijusios rizikos ir naudos, bet perleidžia šio turto kontrolę.

Kai Bendrovė perleidžia teises į turto pinigų srautus, bet nei perleidžia, nei išlaiko su to turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos ir neperleidžia turto kontrolės, turtas yra pripažįstamas ta dalimi, su kuria Bendrovė yra vis dar susijusi. Bendrovės turtas, kuris buvo perleistas kaip garantija, apskaitomas mažesniąja suma iš apskaitinės turto vertės, ir didžiausios numanomos sumos, kurią Bendrovei gali tekti sumokėti.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Finansinės priemonės (tęsinys)

Bendrovė sumažina finansinio turto bendrąją apskaitinę vertę, jei negali pagrįstai tikėtis atgauti visą finansinį turtą arba jo dalį. Nurašymas yra pripažinimo nutraukimo įvykis.

Finansinių įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas. Bendrovė nutraukia finansinio įsipareigojimo pripažinimą, kai jos sutartiniai įsipareigojimai yra įvykdyti arba atšaukiami arba baigiasi jo galiojimas. Bendrovė taip pat nutraukia finansinio įsipareigojimo pripažinimą, kai jo sąlygos yra pakeistos, o pakeisto įsipareigojimo pinigų srautai iš esmės skiriasi. Tokiu atveju, naujas finansinis įsipareigojimas pripažįstamas tikrąja verte pagal pakeistas sutarties sąlygas.

Finansinio įsipareigojimo pripažinimo nutraukimo atveju skirtumas tarp nurašytos apskaitinės vertės ir sumokėto atlygio (įskaitant perleistą nepiniginį turtą arba prisiimtus įsipareigojimus) pripažįstamas pelnu arba nuostoliais pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų sudengimas. Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai yra sudengiami tik tada ir tik tada, kai Bendrovė turi teisiškai įgyvendinamą teisę įskaityti sumas ir ketina jas sudengti arba realizuoti turtą ir taip sudengti įsipareigojimą.

Išvestinės finansinės priemonės

Įmonė laiko išvestines priemones tam, kad apsidraustų nuo palūkanų rizikos. Išvestinės finansinės priemonės pradžioje yra pripažįstamos tikrąja verte, sandoriui priskirtinos sąnaudos yra pripažįstamos pelne arba nuostoliuose, jas patyrus. Po pirminio pripažinimo išvestinės finansinės priemonės yra įvertinamos tikrąja verte, o susiję pokyčiai apskaitomi pelne arba nuostoliuose.

Finansinių priemonių tikrosios vertės nustatymas

Tikroji finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama finansų rinkose, vertė nustatoma atsižvelgiant į kotiruojamas rinkos kainas. Finansinio turto įvertinimui naudojamos pirkimo kainos, o įsipareigojimų įvertinimui – pardavimo kainos. Visų kitų finansinių priemonių tikrajai vertei nustatyti Įmonė naudoja kitus vertinimo būdus.

Jei Bendrovė turtą arba įsipareigojimą iš pradžių įvertina jo tikrąja verte, o sandorio kaina skiriasi nuo tikrosios vertės, skirtumas pripažįstamas kaip pelnas arba nuostoliai, jeigu TFAS nenurodyta kitaip.

- Turtą ir įsipareigojimus, kurie finansinės būklės ataskaitoje įvertinami tikrąja verte arba kurių tikroji vertė nėra nustatoma, tačiau informacija apie kuriuos yra atskleidžiama, Įmonė klasifikuoja pagal tikrosios vertės hierarchiją, kurioje kintamieji skirstomi į tris lygius, priklausomai nuo jų prieinamumo: 1 lygis: kintamieji yra skelbiamos identišκών priemonių rinkos kainos (nekoreguotos) aktyviose rinkose.
- 2 lygis: kintamieji, stebimi tiesiogiai (t. y. kaip kainos) arba netiesiogiai (t. y. išvesti iš kainų). Į šią kategoriją įtraukiamos priemonės, įvertinamos naudojant skelbiamas panašių priemonių rinkos kainas aktyviose rinkose, skelbiamas identišκών arba panašių priemonių rinkos kainas ne tokiose aktyviose rinkose arba kitus vertinimo būdus, kuriems visi reikšmingi kintamieji yra tiesiogiai arba netiesiogiai stebimi iš rinkos duomenų.
- 3 lygis: nestebimi kintamieji. Į šią kategoriją įtraukiamos visos priemonės, kurios vertinamos naudojant nestebimus kintamuosius ir nestebimi kintamieji turi reikšmingos įtakos priemonių vertinimui. Į šią kategoriją įtraukiamos priemonės vertinamos remiantis skelbiamomis panašių priemonių kainomis; norint atspindėti skirtumus tarp priemonių, reikalingos reikšmingos nestebimos korekcijos arba prielaidos.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas **Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)**

Finansinės priemonės (tęsinys)

Finansinių priemonių tikrosios vertės nustatymas (tęsinys)

Tais atvejais, kai kintamieji, naudojami turto arba įsipareigojimo tikrosios vertės nustatymui, gali būti priskiriami skirtingiems tikrosios vertės hierarchijos lygiams, visas tikrosios vertės nustatymo rezultatas priskiriamas tam pačiam tikrosios vertės hierarchijos lygiui kaip ir žemiausio lygio kintamasis, svarbus visam vertės nustatymui.

Tikroji palūkanas uždirbančios finansinės priemonės vertė nustatoma įvertinus pinigų srautus, diskontuotus taikant rinkos palūkanų normas, kurios taikomos panašioms priemonėms. Tais atvejais, kai finansinio turto ir įsipareigojimų tikroji vertė reikšmingai skiriasi nuo jų apskaitinės vertės, tikroji tokio finansinio turto ir įsipareigojimų vertė yra atskleidžiama atskirai finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte.

Jei nėra skelbiamos kainos aktyvioje rinkoje, Įmonė naudoja įvertinimo būdus, kurie maksimizuoja atitinkamų stebimų kintamųjų naudojimą ir minimizuoja nestebimų kintamųjų naudojimą. Pasirinktas vertinimo būdas įtraukia visus faktorius, į kuriuos atsižvelgtų rinkos dalyviai, įkainodami sandorį.

Geriausias finansinės priemonės tikrosios vertės šaltinis pradinio pripažinimo metu paprastai yra sandorio kaina, t. y. duoto arba gauto atlygio tikroji vertė. Jei Įmonė nustato, kad tikroji vertė pradinio pripažinimo metu skiriasi nuo sandorio kainos ir tikrosios vertės nepatvirtina nei identiško turto ar įsipareigojimo skelbiama kaina aktyvioje rinkoje, nei nepagrindžia vertinimo būdas, naudojantis tik duomenis iš stebimų rinkų, tai finansinė priemonė pradinio pripažinimo metu vertinama tikrąja verte, pakoreguota taip, kad skirtumas tarp tikrosios vertės pradinio pripažinimo metu ir sandorio kainos būtų atidėtas. Vėliau šis skirtumas pripažįstamas pelne (nuostoliuose) per priemonės galiojimo laikotarpį, bet ne vėliau, kai įvertinimas visiškai pagrindžiamas stebimais rinkos duomenimis arba sandoris baigiamas.

Atsargos

Atsargos apskaitomos mažesniąja iš savikainos ir grynosios realizacinės vertės. Grynoji realizacinė vertė apskaičiuojama kaip pardavimo kaina, atėmus numatomas užbaigimo ir pardavimo sąnaudas. Atsargų savikaina apskaičiuojama FIFO metodu. Savikainą sudaro sąnaudos, susijusios su atsargų įsigijimu ir jų pristatymu iki esamos vietos bei parengimu naudojimui. Kai atsargos yra pasigaminamos bei nebaigtos gamybos atveju, į savikainą įtraukiama ir atitinkama dalis netiesioginių gamybos sąnaudų, paskirstomų pagal normas, apskaičiuotas atsižvelgiant į įprastinį gamybos pajėgumų panaudojimą.

Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai

Pinigus sudaro pinigai kasoje ir banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, labai likvidžios investicijos, lengvai konvertuojamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nežymi.

Pinigų srautų ataskaitoje pinigus ir jų ekvivalentus sudaro pinigai kasoje ir banko einamosiose sąskaitose bei indėliai, kurių terminas sutarties sudarymo datą neviršija 3 mėn.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Vertės sumažėjimas

Finansinio turto vertės sumažėjimas

9-ajame TFAS pateikiamas naujas modelis, skirtas apskaičiuoti amortizuota savikaina arba tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas vertinamo finansinio turto vertės sumažėjimą (išskyrus investicijas į nuosavybės priemones ir sutarčių turta). Vertės sumažėjimo modelis yra pagrįstas apskaičiuotu tikėtiniu nuostoliu, o ne patirtais nuostoliais, kaip taikyta ankstesniais nei 2018 m. pagal 39-ąjį TAS.

Nustatydama vertės sumažėjimo nuostolius, Įmonė taiko šiuos modelius:

- bendras modelis (pagrindinis),
- supaprastintas modelis prekybos gautinoms sumoms.

Bendrą modelį Įmonė taiko finansiniam turtui, įvertintam amortizuota savikaina, išskyrus prekybos gautinas sumas ir turta, vertinamą tikrąja verte kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Taikant bendrą modelį Įmonė stebi su atitinkamu finansiniu turtu susijusio kredito rizikos lygio pasikeitimus ir finansinį turta klasifikuoja į vieną iš trijų etapų, skirtų nustatyti vertės sumažėjimo nuostolius remiantis kredito rizikos lygio pasikeitimais po pirminio priemonės pripažinimo.

Priklausomai nuo atskirų etapų klasifikavimo, vertės sumažėjimas nustatomas 12-os mėnesių laikotarpiui (1 etapas) arba per priemonės galiojimo laikotarpį (2 ir 3 etapai).

Kiekvieną paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną Įmonė analizuoja požymius, kuriais remiantis finansinis turta klasifikuojamas į atskirus etapus nustatant vertės sumažėjimo nuostolius. Požymiai gali apimti skolininko kreditingumo pasikeitimus, rimtas skolininko finansines problemas, reikšmingus nepalankius skolininko ekonominius, teisinius ar rinkos aplinkos pasikeitimus.

Siekdama nustatyti tikėtinius kredito nuostolius, Įmonė taiko įsipareigojimų nevykdymo tikimybės lygius, numanomas iš kredito išvestinių finansinių priemonių kotiruojamų rinkos kainų, ūkio subjektams su suteiktu kredito reitingu ir iš atitinkamo sektoriaus.

Įmonė įtraukia ateities informaciją į vertinimo parametrus, taikomus tikėtinų kredito nuostolių įvertinimo modelyje, apskaičiuodama nemokumo parametru tikimybę remiantis kotiruojamomis rinkos kainomis.

Supaprastintą modelį Įmonė taiko prekybos gautinoms sumoms.

Taikant supaprastintą modelį Įmonė nestebi kredito rizikos lygio pasikeitimų per priemonės galiojimo laikotarpį ir tikėtinius kredito nuostolius nustato iki numatyto priemonės naudojimo laikotarpio pabaigos.

Siekdama įvertinti tikėtinius kredito nuostolius Įmonė naudoja atidėjinių matricą, apskaičiuotą atsižvelgiant į istorinį iš klientų gautinų sumų gražinimo ir išieškojimo lygį.

Įmonė įtraukia informaciją apie būsimus laikotarpius į parametrus, naudojamus tikėtinų nuostolių modelyje koreguojant pagrindinius nemokumo tikimybės parametrus.

Norėdama apskaičiuoti tikėtinius kredito nuostolius, Įmonė nustato gautinų sumų įsipareigojimų nevykdymo tikimybės parametrus, apskaičiuotus istorine neapmokėtų sąskaitų skaičiaus analize, ir įsipareigojimų nevykdymo tikimybės parametrus, apskaičiuotus remiantis istorine neapmokėtų sąskaitų vertės analize. Tikėtini kredito nuostoliai apskaičiuojami kai gautina suma pripažįstama finansinės būklės ataskaitoje ir yra atnaujinama kiekvieną vėlesnę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną, priklausomai nuo pradelstų gautinos sumos dienų skaičiaus.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas **Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)**

Vertės sumažėjimas (tęsinys)

Nefinansinio turto vertės sumažėjimas

Įmonės turto apskaitinė vertė, išskyrus atsargas ir atidėtojo mokesčio turta, yra peržiūrima kiekvieną finansinės būklės ataskaitos dieną, siekiant išsiaiškinti, ar yra nuvertėjimo požymių. Jeigu tokių požymių yra, įvertinama turto atsiperkamoji vertė.

Dar neparengtam naudojimui nematerialiajam turtui atsiperkamoji vertė įvertinama kiekvieną finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną.

Vertės sumažėjimo testavimo tikslais, turtas yra sugrupuojamas į mažiausias grupes, generuojančias pinigų srautus. Įmonė turi keturis pinigus generuojančius vienetus (PGV). Turto ar grynuosius pinigus generuojančio vieneto atsiperkamoji vertė yra didesnė iš dviejų verčių: turto naudojimo vertės ir tikrosios vertės, atėmus pardavimo išlaidas. Turto naudojimo vertė apskaičiuojama diskontuojant būsimus pinigų srautus iki jų dabartinės vertės taikant ikimokestinę diskonto normą, atspindinčią dabartinės rinkos prielaidas dėl pinigų vertės laike ir riziką, susijusią su tuo turtu ar grynuosius pinigus generuojančiu vienetu.

Vertės sumažėjimas apskaitomas tada, kai turto ar grynuosius pinigus generuojančio vieneto apskaitinė vertė viršija jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę. Nuostoliai dėl nuvertėjimo yra įtraukiami į pelną (nuostolius).

Vertės sumažėjimo atstatymas nefinansiniam turtui

Nefinansinio turto vertės sumažėjimo nuostoliai atstatomi taip, kad turto apskaitinė vertė neviršytų tos vertės, kuri būtų nustatyta, jei vertės sumažėjimo nuostoliai nebūtų buvę pripažinti, atskaičius amortizaciją ar nusidėvėjimą.

Nuosavų akcijų pirkimas

Kai superkamos nuosavos akcijos, sumokėta suma, įskaitant tiesiogines sąnaudas, yra apskaitoma kaip pasikeitimas akcininkų nuosavybėje. Nupirktos nuosavos akcijos yra rodomos atskiru straipsniu akcininkų nuosavybėje kaip neigiama suma.

Dividendai

Dividendai apskaitomi kaip įsiskolinimas laikotarpyje, kada jie yra paskelbiami.

Mokestis prie pajamų šaltinio, susijęs su dividendų išmokėjimu, pripažįstamas tada, kai atsiranda įsipareigojimas mokėti šiuos dividendus.

Atidėjiniai

Atidėjiniai įsipareigojimams yra apskaitomi, kai dėl praeities įvykio įmonė turi dabartinę prievolę (teisinę ar konstruktyvią), kuri gali būti patikimai įvertinta, ir kai yra tikėtina, kad šiai prievolei įvykdyti bus reikalingos ekonominė nauda teikiančių išteklių išmokos. Suma, pripažinta kaip atidėjinys, yra dabatinei prievolei įvykdyti ataskaitinio laikotarpio pabaigoje reikalingų išlaidų tinkamiausias įvertinimas. Atidėjiniai peržiūrimi kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir koreguojami, kad atspindėtų geriausią einamąjį apskaičiavimą. Atidėjinys panaikinamas, jeigu nebėra tikėtina, kad šiai prievolei įvykdyti bus reikalingos ekonominė nauda teikiančių išteklių išmokos. Atidėjinys yra naudojamas tik toms išlaidoms, dėl kurių jis iš pradžių buvo pripažintas. Kai pinigų kainos laike poveikis yra esminis, atidėjinio suma yra išlaidų, kurių tikėtinai prireiks įsipareigojimui įvykdyti, dabartinė vertė. Jeigu taikomas diskontavimo metodas, atidėjinių padidėjimas laikui bėgant yra pripažįstamas finansinėmis sąnaudomis.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Išmokos darbuotojams

Trumpalaikės išmokos darbuotojams yra pripažįstamos kaip laikotarpio, kurio metu darbuotojai teikė paslaugas, einamosios išlaidos. Jas sudaro atlyginimai ir darbo užmokestis, socialinio draudimo įnašai, premijos, apmokamos atostogos ir kitos išmokos. Visi pensijų įsipareigojimai priklauso valstybei.

Išaitinės kompensacijos darbuotojams mokamos nutraukus darbo santykius su darbuotoju iki įprasto išėjimo į pensiją amžiaus arba darbuotojui priėmus sprendimą savo noru išeiti iš darbo mainais į tokias išmokas. Įmonė pripažįsta išaitines kompensacijas, kai yra griežtai įpareigota nutraukti su esamais darbuotojais darbo sutartis pagal detalų formalų planą be galimybės jo atsisakyti, arba mokėti išaitines kompensacijas dėl pasiūlymo, skatinančio išeiti iš darbo savo noru.

Pagal atlyginimų planus darbuotojai turi teisę į išmokas jubiliejaus proga ir išaitinę pensijos išmoką. Kiekvienam Įmonės darbuotojui, išaitinančiam iš darbo sulaukus pensinio amžiaus, pagal Lietuvos Respublikos įstatymus priklauso 2 mėnesių atlyginimų dydžio išmoka. Išmokos jubiliejaus proga mokamos darbuotojams, kuriems sukanka 50 ir 60 metų.

Atidėjiniai išmokoms jubiliejaus proga ir išaitinėms pensijų išmokoms skaičiuojami individualiai kiekvienam asmeniui, kuris turi teisę jas gauti. Darbuotojui skirtas atidėjinys skaičiuojamas pagal numatomą išmoką, kurią Įmonė yra įsipareigojusi sumokėti pagal vidaus tvarkos taisykles ir įstatyminius reikalavimus. Dabartinė šių įsipareigojimų vertė apskaičiuojama kiekvienų ataskaitinių metų pabaigoje.

Įmonėje šis išmokų darbuotojams įsipareigojimas pripažįstamas finansinės būklės ataskaitoje ilgalaikiuose įsipareigojimuose ir atspindi tų išmokų dabartinę vertę finansinės būklės ataskaitos sudarymo datą.

Pajamos

Nuo 2018 m. sausio 1 d. Įmonės pajamos pripažįstamos vadovaujantis 15-ojo TFAS nuostatomis, t. y., Įmonė pripažįsta pajamas tuo laiku ir tokia apimtimi, kad prekių ar paslaugų perdavimas klientams parodytų sumą, kuri atitinka atlygį, kurį Įmonė tikisi turėti mainais už tas prekes ar paslaugas. Taikant šį standartą, Įmonė atsižvelgia į sutarties sąlygas ir į visus svarbius faktus bei aplinkybes. Pajamos Įmonėje pripažįstamos naudojantis 5 žingsnių modeliu:

1 žingsnis - Sutarčių su klientu identifikavimas.

Sutartimi pripažįstamas susitarimas tarp dviejų ar/ir daugiau šalių (priklauso nuo pirkimo/pardavimo sąlygų), kuriuo sukuriama įgyvendintinos teisės ir vykdytinos prievolės netaikomas, jeigu pasirašoma jungtinės veiklos sutartis). Sutartis, kuriai taikomas 15-asis TFAS, pripažįstama tik tuo atveju, kai yra tenkinami šie kriterijai:

- šalys sutartį patvirtino (raštu, žodžiu ar pagal kitą įprastą verslo praktiką) ir yra įsipareigojusios vykdyti sutartimi numatytas prievoles,
- yra galimybė identifikuoti kiekvienos šalies teises dėl perduotinų prekių ir/ar paslaugų,
- yra galimybė identifikuoti mokėjimo sąlygas, numatytas už perduotinas prekes ir/ar paslaugas,
- sutartis yra komercinio pobūdžio,
- yra tikimybė gauti atlygį mainais už prekes ir/ar paslaugas, kurios bus perduotos klientui.

Sutartys su klientu gali būti sujungiamos ar atskiriamos į kelias sutartis, išlaikant buvusių sutarčių kriterijus. Toks sujungimas arba atskyrimas laikomas sutarties keitimu.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Pajamos (tęsinys)

2 žingsnis - Veiklos įsipareigojimų sutartyse identifikavimas.

Sutartimi įtvirtintas pasižadėjimas perduoti prekes ir/ar paslaugas klientui. Jeigu prekes ir/ar paslaugas galima išskirti, įsipareigojimai pripažįstami atskirai. Kiekvienas įsipareigojimas identifikuojamas vienu iš dviejų būdų:

- prekė ir/ar paslauga yra atskira, arba
- atskirų prekių ir/ar paslaugų, kurios iš esmės yra vienodos ir perduodamos klientui pagal vienodą modelį, rinkinys.

3 žingsnis - Sandorių kainos nustatymas.

Pagal naujai taikomą TFAS 15, sandorio kaina gali būti: fiksuota, kintama arba abiejų tipų kartu. Įmonės sudarytuose sandoriuose taikomos fiksuotos kainos prekėms, kontrolės perdavimo momentu. Įmonė atsižvelgia į galimą nepiniginio atlygio poveikį bei klientui mokėtino atlygio poveikį (nevykdant arba dalinai vykdant sutartyje numatytus įsipareigojimus). Tikėtina, kad galimo nepiniginio atlygio poveikis ir galimo klientui mokėtino atlygio poveikis ateityje neturės (praeityje nebuvo) įtakos pajamų pripažinimui.

4 žingsnis - Sandorių kainos priskyrimas veiklos įsipareigojimams.

Veiklos įsipareigojimas – tai pažadas sutartyje su klientu perduoti klientui prekę ar paslaugą, kuri yra atskira, arba atskirų prekių ar paslaugų, kurios iš esmės yra vienodos ir perduodamos klientui pagal vienodą modelį, rinkinį. Sandorio kaina paskirstoma kiekvienam veiklos įsipareigojimui remiantis santykinėmis atskiromis prekės ar paslaugos, pažadėtos sutartyje, pardavimo kainomis. Jeigu sutartyse atskirai paslaugos ar prekės kaina nenurodoma (pavyzdžiui viena kaina už du produktus), Įmonė ją nustato. Vertindama sandorio kainą Įmonė įvertina nuolaidą arba kintamą atlygio sumą, kuri susijusi tik su tam tikra sutarties dalimi. Įmonė taiko šiuos prekių pardavimo kainos skaičiavimo metodus: pakoreguotas rinkos vertinimo metodas, tikėtinų sąnaudų ir pelno maržos metodas bei likutinės vertės metodas. Panašūs sandoriai vertinami vienodai.

5 žingsnis – Pajamų pripažinimas, kai Įmonė (i)vykdo veiklos įsipareigojimus.

Pardavimo pajamos pripažįstamos, atvaizduojant prekių perdavimą ar paslaugų suteikimą ta suma, kuri teisingai atvaizduoja įvykdytą įsipareigojimą ir teisę gauti atlygį mainais už prekes ir/ar paslaugas. Pajamų pripažinimas priklauso ar įsipareigojimas vykdomas per tam tikrą laikotarpį (tęstinis), ar tam tikru momentu. Bet koku atveju atsižvelgiama į kontrolės perdavimą.

Kadangi naują pajamų pripažinimo standartą reikia taikyti visoms egzistuojančioms sutartims nuo 2018 m. sausio 1 d., buvo būtina inventorizuoti 2018.01.01 datai nepasibaigusias sutartis ir jei būtina koreguoti pajamų pripažinimo politiką toms nepasibaigusioms sutartims pagal TFAS 15 nuostatas bei pateikti palyginamąją informaciją už 2017 m.

Vadovybės vertinimu Įmonės veiklos pobūdžio ir gaunamų pajamų rūšies pagal 15-ąjį TFAS Įmonės pajamų pripažinimo laikas ir vertinimas išlieka tas pats. Įmonė neturi ir nesitiki turėti sutarčių, pagal kurias laikotarpis tarp prekių ar paslaugų suteikimo ir kliento apmokėjimo už jas viršytų vienerius metus, todėl Įmonė atskirai neapskaito finansavimo elemento.

Detaliau veiklų klasifikavimas ir pajamų pripažinimas aprašomas prie TFAS 15 įtakos „Reikšmingi apskaitos pokyčiai“ dalyje.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas **Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)**

Pajamos (tęsinys)

Subsidijos

Subsidijos apskaitoje pripažįstamos finansinės būklės ataskaitoje, kai pagrįstai tikimasi jas gauti ir manoma, kad Įmonė atitinka jų gavimui keliamus reikalavimus. Subsidijos, gautos sąnaudoms padengti, pripažįstamos kitomis pajamomis pelne (nuostoliuose) tuo laikotarpiu, kai minėtos sąnaudos patiriamos. Subsidijos, gautos turto įsigijimo išlaidoms padengti, yra įtraukiamos į kitas pajamas proporcingai minėto turto nusidėvėjimui per numatomą to turto tarnavimo laikotarpį.

Sąnaudos

Veiklos nuomos mokesčiai

Veiklos nuomos mokesčiai pripažįstami pelne (nuostoliuose) tiesioginiu metodu per nuomos laikotarpį.

Kitos veiklos pajamos ir sąnaudos

Kitas veiklos pajamas ir sąnaudas sudaro pelnas (nuostoliai) iš nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų pardavimo ir kiti straipsniai, tiesiogiai nesusiję su pagrindine Įmonės veikla.

Finansinės veiklos pajamos ir sąnaudos

Finansinės veiklos sąnaudas sudaro palūkanų sąnaudos, įvertintos apskaičiuotų palūkanų normos metodu ir užsienio valiutos kursų pasikeitimo neigiama įtaka (grynąja verte). Finansinio lizingo mokėjimo palūkanų sąnaudų sudedamoji dalis pripažįstama pelne (nuostoliuose), taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą. Minimalūs nuomos mokėjimai yra paskirstomi į finansines sąnaudas ir nepadengto įsipareigojimo dengimą. Finansinės sąnaudos paskirstomos per visą finansinės nuomos laikotarpį, apskaičiuojant jas pagal pastovią apskaičiuotų palūkanų normą, taikomą nepadengtam įsipareigojimo likučiui.

Finansinės veiklos pajamas sudaro palūkanų pajamos iš investuotų lėšų, dividendų pajamos ir užsienio valiutos kursų pasikeitimo teigiama įtaka (grynąja verte). Palūkanų pajamos pripažįstamos pelne (nuostoliuose) joms kaupiantis, naudojant apskaičiuotų palūkanų normos metodą. Dividendų pajamos pripažįstamos pelne (nuostoliuose), kai dividendai paskelbiami ir įgyjama teisė juos gauti.

Pelno mokestis už laikotarpį

Pelno mokestį sudaro einamasis ir atidėtas mokestis. Pelno mokestis apskaitomas pelne (nuostoliuose), išskyrus kai jis yra susijęs su straipsniais, tiesiogiai apskaitytais akcininkų nuosavybėje, tada jis apskaitomas akcininkų nuosavybėje.

Einamasis pelno mokestis yra mokestis, apskaičiuotas nuo metų apmokestinamojo pelno, taikant finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną galiojančius ir taikomus tarifus, bei ankstesnių metų pelno mokesčio koregavimai.

Atidėtas mokestis apskaičiuojamas atsižvelgiant į laikinus skirtumus tarp turto ir įsipareigojimų verčių finansinėse ataskaitose bei jų verčių mokesčių tikslais. Atidėtas mokestis neskaičiuojamas šiems laikiniams skirtumams: skirtumams, atsiradusiems turto arba įsipareigojimų pradinio pripažinimo momentu, kai tie skirtumai neturi įtakos nei ataskaitinio laikotarpio apskaitytam, nei apmokestinamajam pelnui. Atidėtojo mokesčio suma priklauso nuo numatomo turto panaudojimo ir įsipareigojimų padengimo ateityje bei numatomų tada galiosiančių mokesčių tarifų.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas **Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)**

Pelno mokestis už laikotarpį (tęsinys)

Atidėtojo mokesčio turtas yra pripažįstamas tik tada, kai tikimasi, kad ateityje Įmonė turės pakankamai apmokestinamojo pelno, kuris leis išnaudoti mokestinę naudą. Atidėtojo mokesčio turtas mažinamas tokia suma, kokia mokestinė nauda, tikėtina, nebus realizuota.

Pagrindinis ir sumažintas pelnas, tenkantis vienai akcijai

Vienai akcijai tenkantis pagrindinis pelnas apskaičiuojamas dalijant akcininkams tenkanti grynąjį pelną iš išleistų paprastųjų vardinių akcijų skaičiaus svertinio vidurkio. Kadangi nėra jokių nuosavą kapitalą mažinančių priemonių, vienai akcijai tenkantis pagrindinis ir sumažintas pelnas nesiskiria.

Segmentai

Segmentas yra įmonės dalis, dalyvaujanti ekonominėje veikloje, iš kurios ji gali uždirbti pajamas ir patirti sąnaudas (įskaitant sandorius, vykdomus su kitais segmentais), kurios veiklos rezultatus reguliariai tikrina aukščiausias įmonės organas, priimdamas sprendimą dėl išteklių, kuriuos reikia paskirti segmentui ir įvertinti jo veiklos rezultatus, ir kuri teikia atskirą finansinę informaciją. Segmentavimo principai yra pateikiami 1 pastaboje.

Finansinės rizikos valdymas

Vykdydama veiklą, Įmonė susiduria su įvairiomis finansinėmis rizikomis: rinkos rizika (įskaitant valiutos riziką ir palūkanų normos riziką), kredito rizika ir likvidumo rizika. Valdyba yra atsakinga už bendros rizikos valdymo politikos sukūrimą ir priežiūrą. Rizikos valdymo politika kuriama tam, kad būtų galima nustatyti ir analizuoti rizikas, su kuriomis Įmonė susiduria, bei nustatyti jų leistinas ribas. Rizikos valdymo politika ir procesai yra sistemingai peržiūrimi, atsižvelgiant į rinkose ir Įmonės veikloje atsirandančius pokyčius. Taikydama mokymo ir valdymo standartus bei procedūras, Įmonė siekia sukurti konstruktyvią kontrolės aplinką, kurioje darbuotojai aiškiai suprastų savo funkcijas ir atsakomybę. Įmonės vadovybė rizikos valdyme pagrindinį dėmesį skiria finansinių rinkų nuspėjamumui ir siekia sumažinti galimą neigiamą poveikį Įmonės finansiniams veiklos rezultatams. Kartais Įmonė gali naudoti išvestines finansines priemones, siekdama apsidrausti nuo tam tikrų rizikų.

a) Rinkos rizika

Rinkos rizika – rizika, kad rinkos kainų pokyčiai, pvz. užsienio valiutos keitimo kursai ir palūkanų normos, turės įtakos Įmonės rezultatui arba turimų finansinių priemonių vertei. Rinkos rizikos valdymo tikslas – valdyti rizikos atviras pozicijas, siekiant optimizuoti grąžą.

Valiutos rizika

Valiutos rizika yra susijusi su pardavimais ir gautinomis sumomis, pirkimais ir mokėtinomis sumomis, skolomis ir skolinimosi sąnaudomis, išreikštais kitomis nei EUR valiutomis. Reikšmingų piniginių straipsnių, išreikštų kitomis nei EUR valiutomis, nėra.

Palūkanų normos rizika

Įmonės skoloms taikomos kintamos palūkanos, susijusios su EURIBOR. Pinigų srautų jautrumo palūkanų normos pokyčiams analizė pateikiama 22 pastaboje.

Įmonė neturi reikšmingų išduotų paskolų arba gautinų sumų su fiksuotomis palūkanų normomis, kurios yra pateikiamos tikrąja verte, tačiau Įmonė susiduria su tikrosios vertės palūkanų normos rizika, susijusia su palūkanų apsikeitimo sandoriais (žr. 21 pastabą).

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas **Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)**

Finansinės rizikos valdymas (tęsinys)

b) Kredito rizika

Kredito rizika yra Įmonės finansinio nuostolio rizika, jei klientas ar partneris neįvykdo finansinės priemonės sutartinių įsipareigojimų. Kredito rizika yra iš esmės susijusi su sumomis, gautinomis iš Įmonės klientų.

Įmonė turi įdiegusi procedūras, užtikrinančias, kad pardavimai būtų atliekami pirkėjams tik su tinkama kreditavimo istorija ir neviršytų priimtinos kredito rizikos ribos, kurią nustato vadovybė. Kredito koncentracija yra nurodyta šių finansinių ataskaitų 22 pastaboje. Finansinio turto apskaitinė vertė atspindi maksimalią kredito riziką (žr. 22 pastabą).

c) Likvidumo rizika

Konservatyvus likvidumo rizikos valdymas leidžia Įmonei išlaikyti reikiamą grynųjų pinigų kiekį, taip pat finansavimą pagal sutartas pakankamas kreditavimo priemones. Likvidumo rizikos analizė pateikiama 22 pastaboje.

Kapitalo valdymas

Valdybos politika yra palaikyti pakankamą nuosavo kapitalo dalį, lyginant su skolintomis lėšomis, tam, kad būtų palaikomas investuotojų, kreditorių ir rinkos pasitikėjimas ir galimybės finansuoti veiklos vystymą ateityje. Valdyba seka kapitalo grąžos rodiklius ir teikia siūlymus dėl dividendų išmokėjimo Įmonės akcininkams, atsižvelgdama į Įmonės finansinius rezultatus ir strateginius planus.

Valdyba taip pat siekia palaikyti pusiausvyrą tarp didesnės grąžos, kuri galėtų būti pasiekama esant didesniai skolintų lėšų lygiui, ir tarp saugumo, kurį suteikia didesnis nuosavo kapitalo lygis.

Įmonė valdo kapitalo struktūrą bei ją koreguoja, atsižvelgdama į ekonominių sąlygų pokyčius bei veiklos rizikos pobūdį. Siekdama palaikyti ar koreguoti kapitalo struktūrą, Įmonė gali koreguoti dividendų išmokėjimą akcininkams, grąžinti kapitalą akcininkams ar išleisti naujas akcijas. Pokyčių, susijusių su tikslais, principais ar procesais, finansiniais metais, pasibaigusiais 2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d., nebuvo.

Pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą Įmonės akcininkų nuosavybė turi sudaryti ne mažiau kaip 50 % akcinio kapitalo.

Naujų standartų ir jų pakeitimų bei naujų išaiškinimų taikymo įtaka finansinėms ataskaitoms

Išskyrus toliau nurodytus pakeitimus, Įmonė nuosekliai taikė apskaitos politiką, išdėstyta aiškinamajame rašte, visiems šiose finansinėse ataskaitose pateiktiems laikotarpiams.

2018 m. sausio 1 d. Įmonė pradėjo taikyti naujus standartus ir standartų pataisas, įskaitant atitinkamas kitų standartų pataisas.

Reikšmingi apskaitos politikos pokyčiai

Rengdama šias finansines ataskaitas Bendrovė pirmą kartą pritaikė 9-ojo TFAS „Finansinės priemonės“ ir 15-ojo TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“ reikalavimus. Kiti nauji standartai, kurie įsigaliojo nuo 2018 m. sausio 1 d., neturi reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms.

Dėl pasirinkto perėjimo metodo, kurį Bendrovė pasirinko taikydama šiuos standartus, palyginamoji informacija šiose finansinėse ataskaitose nebuvo pakeista, kad atspindėtų naujų standartų reikalavimus.

Šių standartų taikymas neturėjo įtakos Bendrovės finansinės būklės ataskaitai (išskyrus atliktus perklasifikavimus, aprašytus žemiau), pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitai, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitai bei pinigų srautų ataskaitai.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Reikšmingi apskaitos politikos pokyčiai (tęsinys)

Perėjimo prie 15-ojo TFAS įtaka

Nuo 2018 m. sausio 1 d. Bendrovės pajamos pripažįstamos vadovaujantis 15-ojo TFAS nuostatomis, t. y., Bendrovė pripažįsta pajamas tuo laiku ir tokia apimtimi, kad pažadėtų prekių ar paslaugų perdavimas klientams parodytų sumą, kuri atitinka atlygį, kurį Bendrovė tikisi gauti mainais už tas prekes ar paslaugas.

15-asis TFAS pakeitė 18-ąjį TAS „Pajamos“, 11-ąjį TAS „Statybos sutartys“ ir susijusius aiškinimus. Pagal 15-ąjį TFAS pajamos pripažįstamos tada, kai klientas gauna prekių ar paslaugų kontrolę. Kontrolės perdavimo laiko nustatymas – tam tikru momentu arba laikui bėgant – reikalauja sprendimo.

Bendrovė priėmė 15-ąjį TFAS naudodamasi kaupiamojo poveikio metodu (be praktinių priemonių) nuo šio standarto įsigaliojimo datos, t. y. 2018 m. sausio 1 d. Atitinkamai 2017 m. pateikta informacija nebuvo perskaičiuota, t. y. ji pateikiama pagal 18-ąjį TAS, 11-ąjį TAS ir susijusius aiškinimus.

Bendrovėje pajamos uždirbamos teikiant skirtingas paslaugas. Pardavimo pajamos skirstomos į grupes pagal:

1. Pajamų rūšį:

- Pajamos iš sūrio pardavimų;
- Pajamos iš sausų pieno produktų;
- Pajamos iš šviežių pieno produktų;
- Kitos pajamos

15-asis TFAS neturėjo įtakos Įmonės nepaskirstytajam pelniui bei pelniui (nuostoliams).

Pritaikius 15-ąjį TFAS, 2018 metais Įmonė pergrupavo dalį rinkodaros sąnaudų, sumažindama pajamas ir, atitinkamai, įtaką bendrųjų pajamų ataskaitai pateikė žemiau. Naujasis 15-asis TFAS neturėjo įtakos finansinės būklės ataskaitai.

15-ojo TFAS įtaka finansinės būklės ataskaitai 2018 m. gruodžio 31 d.

	Ataskaitose pateikiami duomenys	Įtaka	Duomenys, nevertinant 15-ojo TFAS įtakos
Turto iš viso	73 470	-	73 470
Nuosavas kapitalas	26 130	-	26 130
Įsipareigojimai	47 340	-	47 340

15-ojo TFAS įtaka pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitai 2018 m. gruodžio 31 d:

	Ataskaitose pateikti duomenys	Įtaka	Duomenys, nevertinant 15-ojo TFAS įtakos
Pajamų iš viso	169 347	1 572	170 919
Sąnaudų iš viso	(167 855)	(1 572)	(169 427)
Pelnas (nuostoliai) prieš mokesčius	1 492	-	1 492
Pelno mokestis	706	-	706
Einamųjų metų pelnas (nuostoliai)	2 198	-	2 198

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Naujų standartų ir jų pakeitimų bei naujų išaiškinimų taikymo įtaka finansinėms ataskaitoms (tęsinys)

Perėjimo prie 15-ojo TFAS įtaka (tęsinys)

Bendrovė pripažįsta pajamas, kai prekės perduodamos klientui, pajamos iš teikiamų paslaugų pripažįstamos kas kalendorinį ketvirtį arba kai paslaugos yra perduodamos klientui (pasirašomas atliktų darbų priėmimo – perdavimo aktas).

Toliau pateiktoje lentelėje pateikiama informacija apie veiklos vykdymo prievolių įvykdymo pobūdį ir laiką sutartyse su klientais bei mokėjimo sąlygas ir pajamų pripažinimo politiką:

Parduodamos produkcijos rūšis	Veiklos įsipareigojimų įvykdymo pobūdis ir laikas bei mokėjimo sąlygos	Pajamų pripažinimas pagal 15-ąjį TFAS (taikomas nuo 2018 m. sausio 1 d.)	Pajamų pripažinimas pagal 18-ąjį TAS (taikomas iki 2018 m. sausio 1 d.)
Sūrio produktai Sausi pieno produktai Švieži pieno produktai Kitos pajamos	Sąskaitos už prekes išrašomos pristačius prekes klientui arba atkrovus prekes iš sandėlio.	Pajamos pripažįstamos pristačius prekes klientui arba pakrovus prekes iš sandėlio. Pajamos pagal sutartis, kuriose numatytos nuolaidos, pripažįstamos atėmus nuolaidas. Įmonės pajamos yra mažinamos su pajamų generavimu susijusių marketingo išlaidų suma. Susijusios sąnaudos pripažįstamos bendrųjų pajamų ataskaitoje, kai jos patiriamos. Tikėtinas nuostolis dėl sutarties pripažintas nedelsiant bendrųjų pajamų ataskaitoje.	Pajamos pripažįstamos pristačius prekes klientui arba pakrovus prekes iš sandėlio. Pajamos pagal sutartis, kuriose numatytos nuolaidos, pripažįstamos atėmus nuolaidas Marketingo išlaidos susijusios su pajamų generavimu pripažįstamos bendrųjų pajamų ataskaitoje, sąnaudų straipsniuose, kai jos patiriamos. Susijusios sąnaudos pripažįstamos bendrųjų pajamų ataskaitoje, kai jos patiriamos. Tikėtinas nuostolis dėl sutarties pripažintas nedelsiant bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Perėjimo prie 9-ojo TFAS įtaka

9-asis TFAS nustato finansinio turto, finansinių įsipareigojimų ir kai kurių sutarčių pirkti ar parduoti nefinansinius straipsnius reikalavimus. Šis standartas pakeičia 39-ąjį TAS „Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas“.

Priėmus 9-ąjį TFAS, Bendrovė priėmė tolesnius 1-ojo TAS „Finansinės atskaitomybės pateikimas“ pakeitimus, pagal kuriuos reikalaujama, kad finansinio turto vertės sumažėjimas būtų pateikiamas atskirame pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitos straipsnyje.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Naujų standartų ir jų pakeitimų bei naujų išaiškinimų taikymo įtaka finansinėms ataskaitoms (tęsinys)

Perėjimo prie 9-ojo TFAS įtaka (tęsinys)

Anksčiau Bendrovė gautinų sumų vertės sumažėjimą apskaitė kitų išlaidų straipsnyje. Finansinio turto vertės sumažėjimo už metus, pasibaigusius 2017 m. gruodžio 31 d. apskaityta nebuvo, todėl Bendrovė neperkėlė finansinio turto nusidėvėjimo sąnaudų iš kitos išlaidų straipsnio į atskirą vertės sumažėjimo straipsnį.

Bendrovė priėmė atitinkamus 7-ojo TFAS „Finansinės priemonės: atskleidimas“ pakeitimus, taikomus 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiems metams.

Pagal 9-ąjį TFAS finansinis turtas suskirstomas į tris grupes:

- finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas amortizuota savikaina;
- finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis;
- finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais.

Finansinio turto klasifikavimas priklauso nuo finansinio turto valdymo verslo modelio (įvertinama, koku būdu įmonė valdo finansinį turtą siekdama generuoti pinigų srautus) ir nuo finansinio turto sutartinių pinigų srautų charakteristikos (ar sutartiniai pinigų srautai apima tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimus). 9-asis TFAS pakeičia 39-ojo TAS finansinio turto skirstymą į finansinį turtą, vertinamą tikrąja verte per pelną (nuostolius), finansinį turtą, laikomą iki išpirkimo termino, suteiktas paskolas ir gautinas sumas bei finansinį turtą, skirtą parduoti.

Daugelis 39-jame TAS numatytų reikalavimų, susijusių su finansinių įsipareigojimų klasifikavimu ir vertinimu, buvo perkelti į 9-ąjį TFAS be pakeitimų. Pagrindinis pasikeitimas yra tas, kad ūkio subjektas bendrųjų pajamų straipsnyje turės pateikti kredito rizikos, išskylančios dėl finansinių įsipareigojimų, klasifikuojamų kaip vertinamų tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimo pripažįstant pelnu ar nuostoliais, pokyčių poveikį.

Bendrovės finansinių instrumentų klasifikavimas ir vertinimas pagal 9-ojo TFAS reikalavimus 2018 m. sausio 1 d. atskleidžiamas finansinių ataskaitų lentelėje žemiau.

Finansinis turtas	Klasifikavimas pagal 39-ąjį TAS	Klasifikavimas būdas pagal 9-ąjį TFAS	Pagal 39-ąjį TAS	Pagal 9-ąjį TFAS
Prekybos ir kitos gautinos sumos	Paskolos ir gautinos sumos	Amortizuota verte	12 463	12 463
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	Paskolos ir gautinos sumos	Amortizuota verte	256	256
Finansinio turto iš viso			12 719	12 719
Finansiniai įsipareigojimai				
Išvestinės finansinės priemonės	Tikrąja verte apskaitomos apsidraudimo priemonės	Tikrąja verte apskaitomos apsidraudimo priemonės	208	208
Finansinės nuomos įsipareigojimai	Kiti finansiniai įsipareigojimai	Kiti finansiniai įsipareigojimai	51	51
Paskolos ir įsiskolinimai	Kiti finansiniai įsipareigojimai	Kiti finansiniai įsipareigojimai	32 470	32 470
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	Kiti finansiniai įsipareigojimai	Kiti finansiniai įsipareigojimai	17 011	17 011
Finansinių įsipareigojimų iš viso			49 740	49 740

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Naujų standartų ir jų pakeitimų bei naujų išaiškinimų taikymo įtaka finansinėms ataskaitoms (tęsinys)

Perėjimo prie 9-ojo TFAS įtaka (tęsinys)

Prekybos ir kitos gautinos sumos, pinigai ir jų ekvivalentai, kurie pagal 39-ąjį TAS buvo klasifikuojami, kaip paskolos ir gautinos sumos, pagal 9-ąjį TFAS yra vertinami amortizuota savikaina. 2018 m. sausio 1 d., pereinant prie 9-ojo TFAS, nebuvo pripažintas gautinų sumų vertės sumažėjimo pasikeitimas.

Finansinio turto vertės sumažėjimas

9-ajame TFAS nustatyta vertės sumažėjimo modelyje 39-ojo TAS patirtų nuostolių modelis pakeičiamas į ateitį orientuotu tikėtinų kredito nuostolių modeliu; tai reiškia, kad nebėra būtina, kad nuostolio įvykis būtų įvykęs prieš pripažįstant vertės sumažėjimo suformavimus. Naujasis vertės sumažėjimo modelis yra taikomas finansiniam turtui, vertinamam amortizuota savikaina arba tikrąja verte kitose bendrosiose pajamose, išskyrus investicijas į nuosavybės priemones. Supaprastintas modelis taikomas Įmonės prekybos gautinoms sumoms.

Toliau pateikiama pagal 9-ąjį TFAS amortizuota verte apskaitomo finansinio turto vertės sumažėjimo įtaka (22 pastaba, „Kredito rizika“):

	Vertės sumažėjimas
Vertės sumažėjimas 2017-12-31 pagal 39-ąjį TAS	-
Vertės sumažėjimo pokytis	-
Vertės sumažėjimas 2018-01-01 pagal 9-ąjį TFAS	-

Apskaitos politikos pokyčius, atsiradusius priėmus 9-ąjį TFAS, Bendrovė taikė retrospektyviai, išskyrus:

- Bendrovė pasinaudojo išimtimi, leidžiančia nekoreguoti ankstesnių laikotarpių lyginamosios informacijos apie klasifikavimą ir vertinimą (įskaitant vertės sumažėjimo reikalavimus). Finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų apskaitinės vertės skirtumai, atsirandantys dėl 9-ojo TFAS priėmimo, yra apskaitomi nepaskirstytame pelne ir rezervuose 2018 m. sausio 1 d.

Remiantis faktais ir aplinkybėmis, egzistavusiomis pirminio taikymo datą, buvo atlikti šie vertinimai:

- verslo modelio, kuriuo laikomas finansinis turtas, nustatymas;
- tam tikrų finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų apskaitomų tikrąją verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis, ankstesnių pavadinimų paskyrimas ir atšaukimas.

Dar neįsigalioję nauji standartai ir standartų išaiškinimai

Toliau pateikiami nauji išleisti, bet dar neįsigalioję standartai.

Keletas naujų standartų galioja nuo 2019 m. sausio 1 d. prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, juos leidžiama taikyti anksčiau. Tačiau Įmonė, rengdama šias atskiras finansines ataskaitas, nusprendė netaikyti naujųjų standartų ar pataisų iš anksto. Iš dar neįsigaliojusių standartų, manoma, kad 16-asis TFAS, pirmą kartą jį pritaikius, turės reikšmingos įtakos Įmonės atskiroms finansinėms ataskaitoms.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas **Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)**

Naujų standartų ir jų pakeitimų bei naujų išaiškinimų taikymo įtaka finansinėms ataskaitoms (tęsinys)

Dar neįsigalioję nauji standartai ir standartų išaiškinimai (tęsinys)

Įmonė privalo pradėti taikyti 16-ąją TFAS „Nuoma“ nuo 2019 m. sausio 1 d. Įmonė įvertino tikėtiną 16-ojo TFAS, pirmą kartą jį pritaikius, įtaką jos atskiroms finansinėms ataskaitoms, kaip aprašyta toliau.

16-ajame TFAS pristatomas vienas nuomos apskaitos modelis finansinės būklės ataskaitoje. Nuomininkas pripažįsta naudojimo teise valdomą turtą, atspindintį jo teisę naudoti pagrindinį turtą, ir nuomos įsipareigojimą, atspindintį jo prievolę mokėti nuomos mokėjimus. Trumpalaikiai nuomai ir mažaverčių pozicijų nuomai taikomos pripažinimo išimties. Nuomotojo apskaita išlieka panaši kaip ir esamame standarte, t. y. nuomotojai ir toliau nuomą skirstys į finansinę ir veiklos nuomą.

16-uoju TFAS pakeičiamos esamos nuomos gairės, įskaitant 17-ąją TAS „Nuoma“, 4-ąją TFAAK „Sutarties patikrinimas, ar ji yra nuomos sutartis“, NAK 15-ąją aiškinimą „Veiklos nuoma. Skatinimas“ ir NAK 27-ąją aiškinimą „Sandorių, susijusių su juridinės formos nuoma, esmės įvertinimas“.

Įmonė pripažins naują turtą ir įsipareigojimus, atsirandančius iš jos žemės sklypų veiklos nuomos (žr. 17 pastabą). Su šia nuoma susijusių sąnaudų pobūdis pasikeis, nes Įmonė pripažins naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimą ir nuomos įsipareigojimų palūkanų sąnaudas.

Anksčiau veiklos nuomos sąnaudas Įmonė pripažino tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį, o turtą ir įsipareigojimus pripažino tik tiek, koks buvo laiko skirtumas tarp faktinių nuomos mokėjimų ir pripažintų sąnaudų.

Įmonės finansinei nuomai reikšmingos įtakos nesitikima.

Remiantis šiuo metu turima informacija, Įmonės vertinimu, ji 2019 m. sausio 1 d. pripažins papildomus 820 tūkst. eurų nuomos įsipareigojimus. Įmonė nemano, kad pradėjus taikyti 16-ąją TFAS bus daroma įtaka jos gebėjimui laikytis finansinių paskolų sutartyse nurodytų finansinių rodiklių, kurie aprašyti 16 pastaboje.

9-asis TFAS „Išankstinio mokėjimo savybės su neigiama kompensacija“ (pataisos)

Pataisos įsigalioja nuo ar po 2019 m. sausio 1 d., nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisomis leidžiama finansinį turtą su išankstinio mokėjimo galimybe, kai susitarimo šaliai leidžiama reikalauti ar reikalaujama, kad ji pati sumokėtų ar gautų pagrįstą kompensaciją už pirma laiko nutrauktą sutartį (tokiu būdu, žvelgiant iš turto turėtojo pozicijos, gali būti ir „neigiama kompensacija“), vertinti amortizuota savikaina arba tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas. ES dar nėra patvirtinusi šių pataisų. Bendrovės vadovybės preliminariniu vertinimu, šio standarto taikymas turės ribotą arba iš viso neturės įtakos bendrovės finansinėms ataskaitoms.

28-asis TAS „Investicijos į asocijuotąsias ir bendrąsias įmones“ (pataisos)

Pataisos įsigalioja nuo ar po 2019 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisos apibrėžia, ar atliekant ilgalaikių investicijų asocijuotosiose ir bendrosiose įmonėse vertinimą, konkrečiai su vertės sumažėjimu susijusius reikalavimus, kurie iš esmės sudaro „grynųjų investicijų“ dalį asocijuotose ar bendrosiose įmonėse, turėtų būti vadovaujamosi 9 TFAS, 28 TAS ar abiem kartu. Pataisos paaiškina, kad prieš taikydamos 28 TAS subjektas taiko 9 TFAS tokiems, kuriems netaikomas nuosavybės metodas. Taikydamos 9 TFAS subjektas neatsižvelgia į ilgalaikių interesų apskaitinės vertės pasikeitimus, atsirandančius dėl 28 TAS taikymo. ES dar nėra patvirtinusi šių pataisų. Bendrovės vadovybės preliminariniu vertinimu, šio standarto taikymas turės ribotą arba iš viso neturės įtakos bendrovės finansinėms ataskaitoms.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas **Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)**

Naujų standartų ir jų pakeitimų bei naujų išaiškinimų taikymo įtaka finansinėms ataskaitoms (tęsinys)

Dar neįsigalioję nauji standartai ir standartų išaiškinimai (tęsinys)

19-asis TAS „Plano pakeitimas, sumažinimas ar įvykdymas“ (pataisos)

Pataisos įsigalioja nuo ar po 2019 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisos numato, kad įmonės privalo naudoti atnaujintas aktuarines prielaidas, siekiant įvertinti einamųjų paslaugų savikainą ir grynąsias palūkanas, susijusias su po plano pakeitimo, sumažinimo ar įvykdymo likusiu ataskaitiniu laikotarpiu. Pataisos taip pat paaiškina kaip plano pakeitimo, sumažinimo ar įvykdymo apskaita daro įtaką reikalavimams, taikomiems turto viršutinei ribai. ES dar nėra patvirtinusi šių pataisų. Bendrovės vadovybės preliminariumi vertinimu, šio standarto taikymas turės ribotą arba iš viso neturės įtakos bendrovės finansinėms ataskaitoms.

TFAKK 23-asis išaiškinimas „Neapibrėžtumams dėl pelno mokesčio apskaitos“

Išaiškinimas įsigalioja nuo ar po 2019 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Išaiškinimas skirtas pelno mokesčio apskaitai, esant mokestinio traktavimo neapibrėžtumams, darantiems įtaką 12 TAS taikymui. Jame paaiškinama, kaip atsižvelgti į mokestinio traktavimo neapibrėžtumus atskirai arba kartu, mokesčių institucijų vykdomus patikrinimus, pateikiamas tinkamas modelis, kaip pateikti neapibrėžtumus ir apskaityti faktų bei aplinkybių pasikeitimą. Šis išaiškinimas dar nepriimtas ES. Bendrovės vadovybės preliminariumi vertinimu, šio standarto taikymas turės ribotą arba iš viso neturės įtakos bendrovės finansinėms ataskaitoms.

TVAS išleido 2015-2017 m. ciklo metinius TFAS patobulinimus, kurie apima TFAS pataisų rinkinį.

Pataisos įsigalioja nuo ar po 2019 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Šie metiniai patobulinimai dar nepriimti ES. Bendrovės vadovybės preliminariumi vertinimu, šio standarto taikymas turės ribotą arba iš viso neturės įtakos bendrovės finansinėms ataskaitoms.

Kitų naujų ar pakeistų standartų ar jų aiškinimų, kurie dar neįsigaliojo ir kurie galėtų turėti reikšmingos įtakos Bendrovei, nėra.

Reikšmingi apskaitos įvertinimai ir sprendimai

Įvertinimai ir prielaidos yra nuolat peržiūrimi ir yra paremti patirtimi bei kitais veiksniais, atspindinčiais esamą situaciją, bei pagrįstai tikėtiniais ateities įvykiais.

Įmonė daro įvertinimus ir prielaidas dėl ateities įvykių, todėl apskaitos įvertinimai pagal apibrėžimą ne visada atitiks faktinius rezultatus. Žemiau aptariami įvertinimai ir prielaidos, kurie reikšmingai veikia turto ir įsipareigojimų vertes ir dėl kurių pasikeitimo tos vertės gali reikšmingai kisti kitais finansiniais metais.

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės sumažėjimas

Įmonė kiekvieną finansinių ataskaitų sudarymo datą įvertina, ar yra indikacijų, rodančių, kad turto vertė gali būti sumažėjusi. Jeigu tokios indikacijos yra nustatomos, Įmonė apskaičiuoja turto atsiperkamąją vertę. Atsiperkamoji vertė yra didesnė iš dviejų verčių: turto arba pinigų generuojančio vieneto tikroji vertė, sumažinta pardavimo sąnaudomis arba turto naudojimo vertė.

Finansinių priemonių tikroji vertė

2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. Įmonės finansines priemones, apskaitomas tikrąja verte, sudarė palūkanų normos apskeitimai sandoriai su bankais. Tikrosios vertės nustatymo principai yra pateikti 22 pastaboje.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas **Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)**

Reikšmingi apskaitos įvertinimai ir sprendimai (tęsinys)

Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostoliai

Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Bendrovės vadovybė, vertindama tikėtinus kredito nuostolius, daro prielaidas ir jų pagrindu priima sprendimus. Siekdama įvertinti prekybos gautinų sumų tikėtinus kredito nuostolius, Įmonė pasirinko atidėjinių matricą. Matrica pagrįsta istoriniais, stebimais kredito nuostolių rodikliais, kurie vėliau koreguojami pagal į ateitį orientuotus įvertinimus, įskaitant ekonominės aplinkos pokyčių ateinančiais metais tikimybę. Kiekvieną atskaitomybės datą Įmonė atnaujina stebėtus ankstesnius ir į ateitį orientuotus įvertinimus.

kurią apskaičiuoja atsižvelgiant į istorinį iš klientų gautinų sumų gražinimo ir išieškojimo lygį. Įmonė pasirinko atidėjinių matricą vadovybė, apskaičiuodama vertės sumažėjimą dėl tikėtinų kredito nuostolių, diskontuoja piniginius srautus, atsižvelgdama į kiekvienos gautinos sumos įsipareigojimo neįvykdymo riziką. Vadovybė daro prielaidas dėl diskonto normos bei daro prielaidą, kad įsipareigojimų neįvykdymas įvyksta, kai mokėtinos sumos yra neapmokėtos daugiau nei 90 dienų nuo apmokėjimo termino.

Atsargų nukainojimas iki grynosios realizacinės vertės

Įmonė bent kartą per ketvirtį peržiūri atsargas, įvertindama ar apskaitinė vertė neviršija jų grynosios realizacinės vertės. Mažai naudojamų atsargų atžvilgiu yra palyginamas turimų atsargų lygis su planuojamu jų panaudojimu ir pardavimu ateityje. Be to, yra įvertinama ar numatomos produkcijos pardavimo kainos nėra sumažėjusios žemiau negu produkcijos savikaina.

Nematerialiojo ir nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų naudingo tarnavimo laikotarpiai

Turto naudingo tarnavimo laikotarpiai peržiūrimi bent kartą metuose. Jie keičiami, kai reikia, atsižvelgiant į technologinius pasikeitimus, tolesnį ekonominį panaudojimą ir turto faktinę būklę.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas

Įmonė pripažįsta atidėtojo mokesčio turtą, remdamasi vadovybės vertinimais, kad ateityje Įmonė gali uždirbti pakankamai apmokestinamojo pelno šiai mokesčiai naudai panaudoti. Vadovybės vertinimai yra paremti vidiniais biudžetais ir prognozėmis.

Ilgalaikės išmokos darbuotojams

Išmokų darbuotojams atidėjiniui pripažinti būtina įvertinti tikėtinus ekonominę naudą teikiančius išteklius ir tiksliai apskaičiuoti išlaidas, būtinas esamam įsipareigojimui įvykdyti ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Išsami informacija apie taikomus apskaičiavimus ir jų įtaką finansinėms ataskaitoms atskleidžiama 18 pastaboje.

Pajamų pripažinimo momentas

Bendrovės vadovybė įvertina pajamų pripažinimo momentą, t. y. ar pajamos pripažįstamos per laiko tarpą ar tam tikru laiko momentu.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

1. Veiklos segmentai

Segmentavimo pagrindas

Įmonė gamina ir parduoda įvairius pieno produktus. Finansiniai veiklos rezultatai yra analizuojami pagal atskiras pieno produktų rūšis.

Tam tikros pieno produktų rūšys turi panašias ekonomines charakteristikas. Atsižvelgiant į tai, pieno produktų rūšys buvo agreguotos į atskleidžiamus segmentus. Agregavimo metu taip pat yra įvertinami pieno produktų rūšių panašumai tokiais aspektais: gamybos proceso panašumas, klientų tipas bei geografinės zonos, produktų pardavimo būdai.

Įmonė nustatė tokius atskleidžiamus segmentus: sūriai, sausi pieno produktai ir švieži pieno produktai.

Įmonės vadovybė peržiūri atskleidžiamų segmentų vidines valdymo ataskaitas mažiausiai kas ketvirtį. Kitas veiklos rūšis sudaro ledų gamyba, kita produkcija ir prekės, paslaugos. Nei vienas iš šių veiklos segmentų neatitiko kiekybinių rodiklių atskleidžiamų segmentų pateikimui 2017 ir 2018 metais.

Informacija apie atskleidžiamus segmentus

Žemiau yra pateikiama informacija, susijusi su kiekvienu atskleidžiamu segmentu. Segmento veiklos rezultatų įvertinimui yra naudojamas segmento bendrasis pelnas, kadangi, vadovybės nuomone, ši informacija yra labiausiai tinkama vertinant atitinkamų segmentų veiklą. Segmentų informacija yra parengta pagal tokius pačius apskaitos principus kaip ir tie, kurie yra naudojami Įmonės finansinėse ataskaitose. Atsargų nukainavimo ir nurašymo sąnaudos nėra įtrauktos į bendrojo pelno rodiklį (žr. 3-ią pastabą).

2018 m., tūkst. EUR

	Sūriai	Sausi pieno produktai	Švieži pieno produktai	Iš viso atsklei- džiamų segmentų	Visi kiti segmentai	Iš viso
Pardavimai	38 238	7 155	113 548	158 941	9 721	168 662
Bendrasis pelnas	1 757	(2 340)	27 900	27 317	2 483	29 800
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų nusidėvėjimas	(1 105)	(247)	(3 918)	(5 270)	(335)	(5 605)
Kiti reikšmingi nepiniginiai straipsniai:						
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės sumažėjimo sąnaudos	-	-	-	-	-	-
Atsargų nukainavimo ir nurašymo sąnaudos	-	951	25	976	40	1 016
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimai	2 472	-	1 534	4 006	6	4 012

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

1. Veiklos segmentai (tęsinys)

2017 m., tūkst. EUR

	Sūriai	Sausi pieno produktai	Švieži pieno produktai	Iš viso atskleidžiamų segmentų	Visi kiti segmentai	Iš viso
Pardavimai	36 095	9 076	114 986	160 157	7 596	167 753
Bendrasis pelnas	3 082	(771)	22 977	25 288	1 987	27 275
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų nusidėvėjimas	(1 458)	(390)	(3 716)	(5 564)	(422)	(5 986)
Kiti reikšmingi nepiniginiai straipsniai:						
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės sumažėjimo sąnaudos	-	-	-	-	-	-
Atsargų nukainavimo ir nurašymo sąnaudos	37	(1 001)	(247)	(1 211)	(8)	(1 219)
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimai	2 948	-	1 941	4 889	1 164	6 053

Informacijos apie atskleidžiamus segmentus sutikrinimas su finansinių ataskaitų sumomis

Segmentų pajamos ir bendrasis pelnas iš viso sutampa su finansinėse ataskaitose pateiktomis sumomis. Kitų straipsnių sutikrinimas pateikiamas žemiau.

2018 m., tūkst. EUR

	Atskleidžiami segmentai iš viso	Visi kiti segmentai	Koregavimai	Sumos pagal finansines ataskaitas
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės nusidėvėjimas	(5 270)	(335)	-	(5 605)
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės sumažėjimo sąnaudos	-	-	-	-
Atsargų nukainavimo ir nurašymo sąnaudos	1 016	-	-	1 016
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimai	4 006	6	-	4 012

2017 m., tūkst. EUR

	Atskleidžiami segmentai iš viso	Visi kiti segmentai	Koregavimai	Sumos pagal finansines ataskaitas
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės nusidėvėjimas	(5 564)	(422)	(245)	(6 231)
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės sumažėjimo sąnaudos	-	-	-	-
Atsargų nukainavimo ir nurašymo sąnaudos	(1 211)	(8)	-	(1 219)
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimai	4 889	1 164	-	6 053

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

1. Veiklos segmentai (tęsinys)

Geografinė informacija

Geografinė informacija detalizuoja Įmonės pajamas ir ilgalaikį turtą pagal Įmonės buveinės šalį, ir kitas šalis. Pajamos pateikiamos pagal kliento geografinę vietą, o ilgalaikis turtas – pagal šio turto buvimo vietą.

Pajamos, tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Lietuva	92 769	93 833
Italija	17 592	21 509
Latvija	9 481	9 716
Vokietija	5 034	6 699
Didžioji Britanija	3 406	3 306
JAV	2 791	2 980
Indonezija	4 216	-
Kitos šalys	33 373	29 710
Iš viso pajamų	168 662	167 753

Ilgalaikis turtas, tūkst. EUR	2018 12 31	2017 12 31
Lietuva	41 892	44 477
Lenkija	342	463
Iš viso ilgalaikio turto	42 234	44 940

Į ilgalaikį turtą nėra įtraukiamos finansinės priemonės.

Dideli pirkėjai

Įmonė turi vieną pirkėją, iš kurio gautos sūrio bei šviežių pieno produktų segmentų pajamos 2018 m. sudarė 18% visų Įmonės pajamų.

Įmonė turi vieną pirkėją, iš kurio gautos sūrio bei šviežių pieno produktų segmentų pajamos 2017 m. sudarė 19 % visų Įmonės pajamų.

Per metus, pasibaigusius gruodžio 31 d. pajamas pagal pajamų rūšį sudarė:

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Sūrio produktai	38 238	36 095
Sausi pieno produktai	7 155	9 076
Švieži pieno produktai	113 548	114 986
Kitos pajamos	9 721	7 596
	168 662	167 753

Per metus, pasibaigusius gruodžio 31 d. pajamas pagal pajamų pripažinimo momentą sudarė:

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Pripažįstamos iš karto	170 234	167 753
Marketingo sąnaudos mažinančios pardavimus	(1 572)	-
Pripažįstamos per tęstinį laikotarpį	-	-
	168 662	167 753

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

2. Kita veikla

Kitos veiklos pajamos:

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Nuomos ir kitų paslaugų/prekių pajamos	499	395
Grynasis pelnas iš nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų perleidimo	121	38
Kitos	-	3
	620	436

Kitos veiklos sąnaudos:

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Su nuoma ir kitų paslaugų/prekių pardavimu susijusios sąnaudos	(97)	(140)
Grynasis nuostolis iš nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų perleidimo	-	-
	(97)	(140)

3. Pardavimų savikaina, pardavimų ir platinimo, administracinės sąnaudos

Pardavimų savikaina:

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Žaliavos ir medžiagos	(106 416)	(110 921)
Personalo išlaikymo sąnaudos	(12 234)	(10 502)
Nusidėvėjimas ir amortizacija (neįvertinus subsidijų amortizacijos)	(5 605)	(6 231)
Kitos sąnaudos	(17 792)	(16 589)
Gatavos produkcijos ir nebaigtos gamybos likučių pasikeitimas	3 185	3 765
	(138 862)	(140 478)

Pardavimų ir platinimo, administracinės sąnaudos:

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Personalo išlaikymo sąnaudos	(12 044)	(11 529)
Marketingas ir reklama	(1 301)	(2 656)
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(1 198)	(1 159)
Produkcijos pristatymo sąnaudos	(2 107)	(1 946)
Kuras	(1 774)	(1 655)
Įvairios paslaugos	(1 264)	(1 482)
Medžiagos ir atsarginės dalys	(1 159)	(1 137)
Atsargų nukainavimo pokytis ir nurašymo sąnaudos	1 016	(1 219)
Beviltiškų skolų sąnaudos	(32)	(4)
Naujų produktų kūrimas	(746)	(505)
Mokesčiai, išskyrus pelno mokesčių	(476)	(477)
Komunalinės sąnaudos	(794)	(765)
Parama	(509)	(531)
Draudimas	(698)	(667)
Apsauga	(556)	(562)
Remontas	(526)	(534)
Veiklos nuomos sąnaudos (lengvieji automobiliai ir įranga)	(868)	(860)
Kitos nuomos sąnaudos	(767)	(696)
Ryšiai	(149)	(178)
Tantjemos	-	(345)
Transportas	(54)	(36)
Kitos sąnaudos	(1 704)	(1 295)
	(27 710)	(30 238)
Pardavimų ir platinimo sąnaudos	(16 667)	(18 017)
Administracinės sąnaudos	(11 043)	(12 221)
	(27 710)	(30 238)

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

4. Finansinės veiklos pajamos

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Palūkanos	50	34
Pelnas iš valiutos kursų pasikeitimų	13	-
Palūkanų normos apskaitos sandorio tikrosios vertės pokytis (pelnas)	28	122
Kitos finansinės pajamos	-	40
Iš viso finansinės veiklos pajamų	91	196

5. Finansinės veiklos sąnaudos

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Palūkanos už paskolas	(936)	(789)
Nuostolis iš valiutos kursų pasikeitimų	-	(32)
Kitos	(156)	(97)
Iš viso finansinės veiklos sąnaudų	(1 092)	(918)

6. Pelno mokesčio sąnaudos

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Einamųjų metų pelno mokesčio sąnaudos	-	-
Praėjusių laikotarpių pelno mokesčio koregavimai	-	1 500
Atidėtojo mokesčio pokytis	706	161
Iš viso pelno mokesčio sąnaudų	706	1 661

Praėjusių laikotarpių pelno mokesčio koregavimai, apskaityti 2017 metais, didžiąja dalimi yra susiję su pritaikyta pelno mokesčio lengvata investiciniams projektams.

Taikomo mokesčio tarifo sutikrinimas

tūkst. EUR		2018 m.		2017 m.
Rezultatas prieš apmokestinimą		1 492		(3 389)
Pelno mokestis, taikant galiojantį mokesčio tarifą	15%	(224)	(15%)	508
Apmokestinamojo pelno nemažinančios sąnaudos	7.7%	(115)	5.3%	(181)
Neapmokestinamosios pajamos	(0.3%)	4	(0.5%)	18
Mokesčio lengvata (paramai, sukauptiems mokestiniams nuostoliams, investicijoms)	(13.6%)	203	-	-
Praėjusių laikotarpių pelno mokesčio koregavimai dėl lengvatų investicijoms taikymo	-	-	(44.3%)	1 500
Einamųjų metų mokestiniai nuostoliai, kuriems nebuvo pripažintas atidėto mokesčio turtas	-	-	5.4%	(184)
Praėjusiais metais nepripažintas atidėtojo mokesčio turtas	(56.2 %)	838	-	-
	(47.4%)	706	(49%)	1 661

7. Pelnas, tenkantis akcijai

Pelnas, tenkantis vienai akcijai, apskaičiuojamas padalinant akcininkams tenkantį grynąjį pelną iš išleistų paprastųjų akcijų skaičiaus vidurkio per metus.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

7. Pelnas, tenkantis akcijai (tęsinys)

	2018 m.	2017 m.
Išleistų akcijų skaičius, apskaičiuotas svertinio vidurkio metodu, tūkst. vnt.	45 134	45 134
Grynasis metų rezultatas, tūkst. EUR	2 198	(1 728)
Pelnas (nuostoliai), tenkantis vienai akcijai, EUR	0.05	(0.04)
Sumažintas pelnas (nuostoliai), tenkantis vienai akcijai, EUR	0.05	(0.04)

8. Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai

tūkst. EUR	Žemė ir pastatai	Mašinos ir įrengimai	Kitas turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
Savikaina					
Likutis 2017 m. sausio 1 d.	37 705	95 351	23 176	88	156 320
Įsigijimai	312	1 536	1 246	2 959	6 053
Pardavimai ir nurašymai	(116)	(848)	(1 416)	-	(2 380)
Pergrupavimai	1 427	(451)	(976)	-	-
Perkėlimai iš nebaigtos statybos	-	1 688	-	(1 688)	-
Likutis 2017 m. gruodžio 31 d.	39 328	97 276	22 030	1 359	159 993
Likutis 2018 m. sausio 1 d.	39 328	97 276	22 030	1 359	159 993
Įsigijimai	-	1 692	213	2 107	4 012
Pardavimai ir nurašymai	(45)	(1 499)	(2 110)	-	(3 654)
Pergrupavimai	-	345	(345)	-	-
Perkėlimai iš nebaigtos statybos	1 347	1 994	3	(3 344)	-
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d.	40 630	99 808	19 791	122	160 351
Nusidėvėjimas ir vertės sumažėjimas					
Likutis 2017 m. sausio 1 d.	18 803	73 483	17 804	-	110 090
Nusidėvėjimas per metus	1 372	4 808	1 159	-	7 339
Perleisto turto nusidėvėjimas	(81)	(828)	(1 366)	-	(2 275)
Pergrupavimai	1 223	(1 241)	18	-	-
Likutis 2017 m. gruodžio 31 d.	21 317	76 222	17 615	-	115 154
Likutis 2018 m. sausio 1 d.	21 317	76 222	17 615	-	115 154
Nusidėvėjimas per metus	1 251	4 256	1 230	-	6 737
Perleisto turto nusidėvėjimas	(38)	(1 498)	(2 102)	-	(3 638)
Pergrupavimai	-	-	-	-	-
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d.	22 530	78 980	16 743	-	118 253
Apskaitinės vertės					
2017 m. sausio 1 d.	18 902	21 868	5 372	88	46 230
2017 m. gruodžio 31 d.	18 011	21 054	4 415	1 359	44 839
2018 m. sausio 1 d.	18 011	21 054	4 415	1 359	44 839
2018 m. gruodžio 31 d.	18 100	20 828	3 048	122	42 098

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įkeitimai

Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai, kurio apskaitinė vertė 2018 m. gruodžio 31 d. sudaro 22 509 tūkst. EUR (2017 m. – 15 726 tūkst. EUR), yra įkeistas bankams už paskolas (žr. 16 pastabą).

Nusidėvėjimas

Nusidėvėjimas yra apskaitytas tokiuose straipsniuose:

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Pardavimų savikaina	5 605	6 231
Pardavimų ir platinimo ir administracinės sąnaudos	1 132	1 108
	6 737	7 339

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

8. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai (tęsinys)

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų, kuris yra pilnai nudėvėtas, bet dar yra naudojamas veikloje, įsigijimo savikaina 2018 m. gruodžio 31 d. sudaro 60 085 tūkst. EUR (2017 m. – 63 807 tūkst. EUR).

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės sumažėjimas

Įmonė 2018 m. gruodžio 31 d. atliko turto, susijusio su sausų pieno produktų ir sūrio veiklos segmentais, galimo vertės sumažėjimo įvertinimą. Įvertinimo metu minėto turto vertės sumažėjimo nustatyta nebuvo. PGV likutinė vertė yra 13 776 tūkst. EUR.

Turto atsiperkamoji vertė buvo apskaičiuota turto naudojimo vertės metodu, diskontuojant prognozuojamus ateities piniginius srautus, kuriuos tikimasi gauti iš šio turto nuolatinio naudojimo. Apskaičiuota turto naudojimo vertė viršija šio turto apskaitinę vertę.

Pagrindinės prielaidos, taikytos apskaičiuojant turto naudojimo vertę, yra šios: pajamų augimas 2019 metais 3 %, o laikotarpiu 2020-2023 – 5%, diskontavimo norma – 8%, begalinių pinigų srautų augimo dydis – 1%. Biudžetuojama EBITDA yra pagrįsta įvertintais ateities įvykiais, atsižvelgiant į istorinius rezultatus, pakoreguotus numatomu pajamų augimu.

Įmonės vadovybė įvertino kai kurių svarbių kintamųjų individualaus pokyčio įtaką turto atsiperkamosios vertės dydžiui. Diskontavimo normai padidėjus nuo 8% iki 9% bei Metiniam pajamų augimui sumažėjus nuo 5% iki 3% (2020 - 2023 m. laikotarpiu), turto naudojimo vertė netaptų mažesnė negu šio turto apskaitinė vertė.

9. Nematerialusis turtas

tūkst. EUR	Programinė įranga ir kt.	Iš viso
Savikaina		
Likutis 2017 m. sausio 1 d.	1 172	1 172
Įsigijimai	59	59
Nurašymai	(3)	(3)
Likutis 2017 m. gruodžio 31 d.	1 228	1 228
Likutis 2018 m. sausio 1 d.	1 228	1 228
Įsigijimai	101	101
Nurašymai	-	-
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d.	1 329	1 329
Amortizacija ir nuvertėjimo nuostolis		
Likutis 2017 m. sausio 1 d.	1 079	1 079
Amortizacija per metus	51	51
Nurašyto turto amortizacija	(3)	(3)
Likutis 2017 m. gruodžio 31 d.	1 127	1 127
Likutis 2018 m. sausio 1 d.	1 127	1 127
Amortizacija per metus	66	66
Nurašyto turto amortizacija	-	-
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d.	1 193	1 193
Apskaitinės vertės		
2017 m. sausio 1 d.	93	93
2017 m. gruodžio 31 d.	101	101
2018 m. sausio 1 d.	101	101
2018 m. gruodžio 31 d.	136	136

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

9. Nematerialusis turtas (tęsinys)

Amortizacija yra įtraukta į administracines sąnaudas.

Nematerialiojo ilgalaikio turto, kuris yra visiškai amortizuotas, bet yra dar naudojamas, įsigijimo savikaina 2018 m. gruodžio 31 d. sudaro 1 029 tūkst. EUR (2017 m. – 958 tūkst. EUR).

10. Kitos investicijos, įskaitant išvestines priemones

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Kitos investicijos	22	22
	22	22

Didžiąją dalį kitų investicijų 2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. sudaro investicija į VŠĮ Žalioji taškas.

11. Atsargos

tūkst. EUR	2018 12 31	2017 12 31
Žaliavos	4 707	5 030
Nebaigta gamyba	3 960	4 243
Pagamintos prekės	4 747	6 775
Prekės perpardavimui	9	30
	13 423	16 078

Bendra atsargų nukainojimo suma 2018 m. gruodžio 31 d. sudaro 446 tūkst. EUR (2017 m. gruodžio 31 d. – 1 897 tūkst. EUR). Taip pat Įmonė per finansinius metus nurašė nebenaudojamas atsargas, kurių suma 435 tūkst. EUR. Atsargų nukainavimo pokytis ir nebenaudojamų atsargų nurašymas, kuris sudarė 1 016 tūkst. EUR (2017 m. – 1 219 tūkst. EUR) yra apskaityti administracinėse sąnaudose. Atsargų nukainavimas ir nurašymas yra susijęs su nebenaudojamomis atsargomis bei atsargų vertės sumažinimu iki jų grynosios realizacinės vertės.

Žaliavas sudaro pienas ir kitos medžiagos, naudojamos gamyboje.

Atsargos, pripažintos sąnaudomis per laikotarpį, išskaidomos taip:

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Pardavimų savikaina (parduotos pagamintos prekės)	(138 862)	(140 478)
Pardavimų, platinimo ir administracinės sąnaudos (atsargų sunaudojimas)	(2 933)	(2 792)
Kitos veiklos sąnaudos (parduotos žaliavos, atsarginės dalys)	(33)	(62)
	(141 828)	(143 332)

Į pardavimų, platinimo ir administracines sąnaudas įtrauktas sunaudotas kuras ir medžiagos bei atsarginės dalys.

Į kitos veiklos sąnaudas įtraukta perparduotų prekių savikaina, taip pat žaliavų ir kitų atsargų pardavimo savikaina.

2018 m. gruodžio 31 d. atsargos, kurių apskaitinė vertė iki 13 423 tūkst. EUR (2017 m. – 16 078 tūkst. EUR), buvo įkeistos už banko paskolas (žr. 16 pastabą).

2018 m. gruodžio 31 d. Įmonė dalį atsargų, kurių apskaitinė vertė 382 tūkst. EUR (2017 m. gruodžio 31 d. – 291 tūkst. EUR), laikė trečių šalių sandėliuose.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

12. Prekybos gautinos ir kitos gautinos sumos

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Finansinės priemonės		
Prekybos gautinos sumos	10 037	10 536
Kitos gautinos sumos	129	157
Paskolos	727	616
	10 893	11 309
Gautinų sumų vertės sumažėjimas (22 pastaba)	(120)	-
	10 773	11 309
Nefinansinis turtas		
Pelno mokesčio permoka	-	440
Gautinas PVM	43	210
Išankstiniai apmokėjimai	629	749
Ateinančių laikotarpių sąnaudos	404	831
	1 076	2 230
	11 849	13 539
Minus: ilgalaikė dalis	(683)	(636)
	11 166	12 903

Išankstinių apmokėjimų išskaidymas gali būti pateiktas taip:

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Išankstiniai apmokėjimai už pieno pristatymą	460	465
Kiti išankstiniai apmokėjimai	169	284
	629	749
Minus: ilgalaikė dalis	-	(20)
	629	729

Pagal susitarimus su pieno tiekėjais išankstiniai apmokėjimai už pieno pristatymą turi būti padengiami per laikotarpį iki 1 metų. Už nepadengtą likutį yra skaičiuojamos palūkanos, kurios yra fiksuotos ir svyruoja nuo 5 % iki 8 %.

Paskolų išskaidymas gali būti pateiktas taip:

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Paskolos vadovybei	600	600
Paskolos darbuotojams	17	16
Paskolos įmonėms	110	-
	727	616
Minus: ilgalaikė dalis	(683)	(616)
Trumpalaikės paskolos vadovybei ir darbuotojams	44	-

2017 m. liepos 4 d. Įmonė suteikė papildomą 339 tūkst. EUR paskolą Įmonės vadovybės nariui. 2017 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. išduotos ir negražintos paskolos likutis yra 600 tūkst. EUR. Paskolos grąžinimo terminas pagal sutartį – 2020 m. liepos 1 d.; taikoma palūkanų norma – 1 mėnesio EURIBOR ir fiksuota marža.

13. Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Banko sąskaitose	4 645	129
Kasoje	150	127
	4 795	256

2018 m. gruodžio 31 d. dalis piniginių lėšų banko sąskaitose, sudaranti 4 242 tūkst. EUR, yra įkeista už gautas bankų paskolas (2017 m. gruodžio 31 d. – 19 tūkst. EUR).

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

14. Nuosavas kapitalas

2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. įstatinį kapitalą sudarė 45 134 419 vnt. paprastųjų vardinių akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė yra 0.29 EUR. Visos akcijos pilnai apmokėtos. 2018 ir 2017 m. įstatinio kapitalo pokyčių nebuvo.

Paprastųjų akcijų turėtojai turi vieno balso teisę vienai akcijai Įmonės akcininkų susirinkime ir turi teisę gauti dividendus, kai jie paskelbiami, bei teisę į kapitalo grąžinimą kapitalo mažinimo atveju. Tarp AB „Pieno žvaigždės“ akcininkų nėra įmonių ar asmenų, kurie kontroliuotų Įmonę.

Nuosavos akcijos

Kai perkamos nuosavos akcijos, sumokėta suma, įskaitant tiesiogines išlaidas, yra apskaitoma kaip pasikeitimas akcininkų nuosavybėje. Nupirktos nuosavos akcijos yra pateikiamos atimant iš bendrosios akcininkų nuosavybės sumos. Pelnas arba nuostoliai, gauti pardavus nuosavas akcijas, yra pripažįstami akcininkų nuosavybėje.

Privalomasis rezervas

Vadovaujantis įstatymais, kasmet į įstatymo numatytą rezervą turi būti pervedama ne mažiau kaip 5 % nuo grynojo pelno iki rezervas sudarys 10 % akcinio kapitalo. Šis rezervas gali būti naudojamas tiktai sukauptiems nuostoliams padengti. 2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. privalomasis rezervas buvo pilnai suformuotas, kuris sudaro 1 570 tūkst. EUR.

Kiti rezervai

Kiti rezervai 2018 m. gruodžio 31 d. sudaro 630 tūkst. EUR (2017 m. – 630 tūkst. EUR). Kitų rezervų dalis, 2018 m. gruodžio 31 d. sudaranti 350 tūkst. EUR (2017 m. – 350 tūkst. EUR), paskirta paramai, labdarai ir premijoms, o likę 280 tūkst. EUR (2017 m. – 210 tūkst. EUR) tantjemoms.

2018 metais dividendai nebuvo mokami. 2017 m. dividendai buvo išmokėti, po 0.09 EUR už vieną akciją.

15. Subsidijos

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Subsidijos sausio 1 d.	2 352	2 289
Padidėjimai per laikotarpį	657	63
Nurašyta	-	-
Subsidijos gruodžio 31 d.	3 009	2 352
Amortizacija sausio 1 d.	1 759	1 600
Amortizacija per metus	121	159
Nurašyta	-	-
Amortizacija gruodžio 31 d.	1 880	1 759
Apskaitinė vertė sausio 1 d.	593	689
Apskaitinė vertė gruodžio 31 d.	1 129	593

2017 m. vasario 10 d. Įmonė pasirašė sutartį su Nacionaline mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos dėl „Gamybos bazės modernizavimo“. Įmonė per 2018 m. gavo subsidijų, kurių bendra suma yra 657 tūkst. EUR.

Dotacijų, susijusių su turtu, amortizacija skaičiuojama per susijusio ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpį ir pelno (nuostolių) ataskaitoje mažina tokio turto nusidėvėjimo sąnaudas. Dotacijų amortizacijos sąnaudos apskaitytos bendrųjų pajamų ataskaitos pardavimų savikainos straipsniuose.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

16. Paskolos ir įsiskolinimai

Įmonės paskolos ir kitos finansinės skolos yra tokios (tūkst. EUR):

Kreditorius	Nuo- roda	Gražinimo terminas*	Valiuta	2018 12 31	2017 12 31
AB SEB bankas, Luminor bank AS	a)	2022 m. sausis	EUR	9 750	11 789
AB SEB bankas, Luminor bank AS	b)	2022 m. sausis	EUR	9 750	11 789
UAB Nordea finance Lithuania	c)	2019 m. liepa	EUR	37	51
AB SEB bankas, Luminor bank AS	d)	2019 m. balandis	EUR	3 500	2 500
AB SEB bankas, Luminor bank AS	e)	2019 m. balandis	EUR	3 500	2 500
Luminor bank AS	f)	2018 m. birželis	EUR	-	1 917
AB SEB bankas	g)	2019 m. birželis	EUR	-	1 975
Iš viso įsipareigojimų				26 537	32 521
Minus: trumpalaikė dalis*				(13 037)	(32 484)
Iš viso ilgalaikė dalis				13 500	37

Paskolų ir įsiskolinimų pasikeitimo per metus sutikrinimas

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Likutis sausio 1 d.	32 521	28 463
Gautos paskolos	3 922	10 070
Paskolų gražinimas	(9 892)	(6 000)
Turto įsigijimas lizingu	-	-
Lizingo mokėjimai	(14)	(12)
Likutis gruodžio 31 d.	26 537	32 521

Visos paskolos ir kitos finansinės skolos 2018 m. gruodžio 31 d. yra denominuotos EUR. Visų paskolų palūkanų normos yra kintamos ir apskaičiuojamos kaip EURIBOR ir nustatyto dydžio maržos suma. Palūkanų normos yra perskaičiuojamos kas 3 ar 6 mėn., priklausomai nuo paskolos sutarties, ir tokiu būdu minėtų paskolų apskaitinės vertės yra artimos jų tikrosioms vertėms.

Įmonė už bankų suteiktas paskolas įkeitė savo nekilnojamąjį turtą, įrangą ir įrengimus (8-ta pastaba), atsargas (11-ta pastaba), visus esamus ir būsimųjų laikotarpių pinigų srautus banko sąskaitose (13-ta pastaba) ir nuomos teisę į komercinės paskirties žemės nuomą.

Visos per 2018 ir 2017 finansinius metus apskaičiuotos palūkanos yra pripažintos atitinkamų metų pelne (nuostoliuose).

Palūkanų normos

Paskolų apskaičiuotų palūkanų norma buvo tokia:

%	2018 m.	2017 m.
Ilgalaikės paskolos	2.45	1.72 – 2.45
Trumpalaikės paskolos	2.22-2.45	1.50 – 2.00

Paskolų gražinimo grafikai

Paskolos pagal patvirtintus grafikus bus mokamos taip:

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Per laikotarpį iki vienerių metų	13 037	32 484*
Po vienerių metų iki penkerių metų	13 500	37*
Virš penkerių metų	-	-
Įsipareigojimų dabartinė vertė	26 537	32 521

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

16. Paskolos ir įsiskolinimai (tęsinys)

* Kadangi 2017 m. gruodžio 31 d. Įmonė nevykdė savo susitarimo su bankais sąlygų, visos bankams mokėtinos sumos šioje lentelėje yra pateikiamos kaip grąžintinos per vienerius metus.

2018 m. gruodžio 31 d. Įmonė atitiko paskolų sutartyse numatytas sąlygas.

17. Veiklos nuoma

Veiklos nuomos sąnaudos, apskaitytos pelne (nuostoliuose), gali būti išskaidytos taip:

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Pieno surinkimo punktų nuoma	(11)	(12)
Patalpų nuoma	(159)	(157)
Transporto priemonių, krautuvų ir kito turto veiklos nuoma	(1 011)	(993)
Iš viso veiklos nuomos sąnaudų:	(1 181)	(1 162)

Pieno supirkimo punktų nuomos sąnaudos apskaitytos pardavimų savikainos straipsnyje. Patalpų nuomos sąnaudos apskaitytos pardavimų ir administracinėse sąnaudose. Kito turto veiklos nuomos sąnaudos apskaitytos pardavimų ir administracinėse sąnaudose (868 tūkst. EUR) ir pagamintos produkcijos savikainoje (143 tūkst. EUR) (2017 m. atitinkamai 860 tūkst. EUR ir 133 tūkst. EUR).

Būsimieji minimalūs nuomos mokėjimai 2018 m. gruodžio 31 d. gali būti pavaizduoti taip:

tūkst. EUR	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	Vėliau	Iš viso
Pieno surinkimo punktų nuoma	-	-	-	-	-	-	-
Patalpų nuoma	(73)	-	-	-	-	-	(73)
Transporto priemonių, krautuvų ir kito turto veiklos nuoma	(625)	(258)	(216)	(93)	(35)	-	(1 227)
Iš viso veiklos nuomos sąnaudų:	(698)	(258)	(216)	(93)	(35)	-	(1 300)

17. Veiklos nuoma (tęsinys)

Būsimieji minimalūs nuomos mokėjimai 2017 m. gruodžio 31 d. gali būti pavaizduoti taip:

tūkst. EUR	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	Vėliau	Iš viso
Pieno surinkimo punktų nuoma	-	-	-	-	-	-	-
Patalpų nuoma	(146)	(73)	-	-	-	-	(219)
Transporto priemonių, krautuvų ir kito turto veiklos nuoma	(680)	(316)	(211)	(169)	(48)	(13)	(1 437)
Iš viso veiklos nuomos sąnaudų:	(826)	(389)	(211)	(169)	(48)	(13)	(1 656)

Pieno surinkimo punktų nuomos sutartys nenumato sutarties nutraukimo apribojimų, todėl Įmonė pagal šias sutartis neturi ilgalaikių nuomos įsipareigojimų.

18. Išmokos darbuotojams

Išmokos darbuotojams apima įsipareigojimus darbuotojams, kurie palieka Įmonę sulaukę įprasto išėjimo į pensiją amžiaus. Dabartinę įsipareigojimų vertę Įmonė apskaičiuoja kiekvienų ataskaitinių metų pabaigoje. Atidėjinio suma prilygsta diskontuotiems būsimiems mokėjimams, atsižvelgiant į darbuotojų rotaciją ir yra susijusi su laikotarpiu, pasibaigusiu paskutinę ataskaitinių metų dieną.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

18. Išmokos darbuotojams (tęsinys)

tūkst. EUR	Apibrėžtų išmokų įsipareigojimas grynąja verte	
	2018 m.	2017 m.
Likutis sausio 1 d.		
Išaitinės pensijų išmokos	663	663
Jubiliejaus progos išmokos	121	121
Iš viso ilgalaikių išmokų darbuotojams sausio 1 d.	784	784
Pasikeitimas per metus:		
Apskaityta pelne (nuostoliuose):	99	-
Atidėjinio panaudojimas	-	(62)
Atidėjinio padidėjimas (sumažėjimas) per laikotarpį	-	62
Apskaityta kitose bendrosiose pajamose	-	-
Likutis gruodžio 31 d.	883	784
Išaitinės pensijų išmokos	484	319
Jubiliejaus progos išmokos	55	121
Išaitinės kompensacijos darbuotojams	344	344
Iš viso ilgalaikių išmokų darbuotojams gruodžio 31 d.	883	784

Pagrindinės prielaidos, naudojamos išmokų darbuotojams įsipareigojimui apskaičiuoti: 8 % diskonto norma, 2.0% metinis atlyginimo augimas

19. Atidėtojo mokesčio turtas ir įsipareigojimai

Atidėtojo mokesčio turtas ir įsipareigojimai, apskaičiuoti taikant 15% tarifą, yra priskiriami šiems straipsniams:

tūkst. EUR	Turtas		Įsipareigojimas		Grynoji vertė	
	2018 m.	2017 m.	2018 m.	2017 m.	2018 m.	2017 m.
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai	-	-	19	20	19	20
Atsargų nukainavimas	(67)	(285)	-	-	(67)	(285)
Nepanaudota investicijų lengvata	(900)	-	-	-	(900)	-
Mokestinis nuostolis	(44)	-	-	-	(44)	-
Sąnaudų sukaupimai	(155)	(176)	-	-	(155)	(176)
Mokesčio (turtas) / įsipareigojimas	(1 166)	(461)	19	20	(1 147)	(441)

Laikinių skirtumų pasikeitimas per metus gali būti pavaizduotas taip:

tūkst. EUR	2018 01 01	Apskaityta	Apskaityta	2018 12 31
		pelne (nuostoliuose)	nuosavame kapitale	
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai	20	(1)	-	19
Atsargų nukainavimas	(285)	218	-	(67)
Sukaupti mokesstiniai nuostoliai	-	(44)	-	(44)
Nepanaudotos investicijų lengvatos	-	(900)	-	(900)
Sąnaudų sukaupimai	(176)	21	-	(155)
Mokesčio (turtas) / įsipareigojimas	(441)	(706)	-	(1 147)

tūkst. EUR	2017 01 01	Apskaityta	Apskaityta	2017 12 31
		pelne (nuostoliuose)	nuosavame kapitale	
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai	22	(2)	-	20
Atsargų nukainavimas	(127)	(158)	-	(285)
Sąnaudų sukaupimai	(175)	(1)	-	(176)
Mokesčio (turtas) / įsipareigojimas	(280)	(161)	-	(441)

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

19. Atidėtojo mokesčio turtas ir įsipareigojimai (tęsinys)

Nepripažintas atidėto mokesčio turtas

Žemiau pateiktiems straipsniams atidėto mokesčio turtas nebuvo pripažintas dėl neapibrėžtumo, susijusio su mokesstinės naudos panaudojimu ateityje.

tūkst. EUR	2018 m.		2017 m.	
	Nominali vertė	Mokesčio įtaka	Nominali vertė	Mokesčio įtaka
Mokestinis nuostolis, perkeltas į ateinančius laikotarpius	-	-	1 230	184
Nepanaudotas investicinės lengvatos likutis	2 080	312	6 437	966
Iš viso	2 080	312	7 667	1 150

Pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus lengvatos investicijoms taikomos ribotam laikotarpiui (5-riems metams, iki 2023 m.). Tokiu būdu, kadangi Įmonė dėl šios priežasties nesitiki uždirbti pakankamai pelno per 2019-2023 metų laikotarpį, atidėtojo mokesčio turtas, susijęs su dalies investicijų lengvata, nebuvo pripažintas.

Nepripažinto atidėtojo mokesčio turto pokytis:

tūkst. EUR	Nepripažintas atidėtojo mokesčio turtas				
	Nominali vertė 2018-01-01	Panaudota 2018 m.	Padidėjimas per 2018 m.	Pripažintas atidėtojo mokesčio turtas	Nominali vertė 2018-12-31
Perkeltas mokesstinis nuostolis	1 230	(939)	-	291	-
Nepanaudotos lengvatos investicijai likutis	6 437	(403)	2 046	6 000	2 080
Iš viso	7 667	(1 342)	2 046	6 291	2 080

20. Prekybos ir kitos mokėtinos sumos

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Finansinės priemonės		
Įsiskolinimai tiekėjams	13 687	12 570
Kitos mokėtinos sumos	326	530
	14 013	13 100
Nefinansinės priemonės		
Gauti avansai	1 063	1 144
Atostoginių rezervas	1 838	1 651
Mokėtini mokesčiai ir socialinis draudimas	874	753
Mokėtini atlyginimai	823	590
	4 598	4 138
	18 611	17 238
Minus: ilgalaikė dalis	-	(227)
	18 611	17 011

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

21. Išvestinės finansinės priemonės

Įmonė 2015 m. sudarė palūkanų normos apsisikeitimo sandorį su DNB banku (dabar Luminor bank AS), kuriuo iš dalies apsidraudžia nuo palūkanų normų svyravimų. Suma, nuo kurios yra keičiamasi palūkanomis, sudaro 15 000 tūkst. EUR. Sutarties terminas yra 2020 m. spalio 29 d. Apsikeitimo sandorio tikroji vertė (neigiama Įmonės atžvilgiu) 2018 m. gruodžio 31 d. sudaro 180 tūkst. EUR (2017 m.: 208 tūkst. EUR). Tikroji vertė buvo įvertinta naudojant diskontuotų pinigų srautų metodą. Fiksuotų palūkanų mokėjimai buvo įvertinti padauginus fiksuotą palūkanų normą iš menamos sumos. Kintamų palūkanų mokėjimai buvo įvertinti padauginus prognozuojamą tam tikro laikotarpio 3 mėn. EURIBOR palūkanų normą iš menamos sumos. Pinigų mokėjimai grynąja verte buvo diskontuoti naudojant diskontavimo faktorius, gautus iš rinkoje skelbiamų duomenų.

Išvestinių finansinių priemonių tikrosios vertės pokytis per 2018 m., sudarantis 28 tūkst. EUR pelną (2017 m.: 122 tūkst. EUR nuostolį), yra apskaitytas pelno (nuostolių) finansinės veiklos pajamų (2017 m.: finansinės veiklos sąnaudų) straipsnyje.

22. Finansinės priemonės

Kredito, palūkanų normos, valiutos keitimo rizika atsiranda Įmonei vykdant veiklą įprastinėmis verslo sąlygomis.

Kredito rizika

Įmonėje įdiegta kredito politika, ir kredito rizika nuolat kontroliuojama. Finansinės būklės ataskaitos sudarymo dienai Įmonė turėjo dešimt klientų, iš kurių gautina suma sudarė 58 % viso prekybinių gautinų sumų likučio. Prekybinės gautinos sumos turi būti apmokamos per 1–60 dienų. Iš nepastovių klientų yra reikalaujamas išankstinis apmokėjimas.

Remdamasi Bendrovės pradelstų skolų atgavimo statistika, vadovybė mano, kad nuo pirminio pripažinimo momento kredito rizika nėra reikšmingai išaugusi, net jei sutartyje numatytus mokėjimus vėluojama atlikti ilgiau nei 30 dienų.

Nuo 2018 m. sausio 1 d. prekybos ir kitų gautinų sumų tikėtini galiojimo laikotarpio kredito nuostoliai apskaičiuojami, taikant 9-ojo TFAS reikalavimus.

Finansinio turto apskaitinė vertė parodo maksimalią kredito riziką. Maksimali kredito rizika finansinių ataskaitų datą buvo tokia:

tūkst. EUR	Apskaitinė vertė	
	2018 m.	2017 m.
Ilgalaikės gautinos sumos	683	616
Trumpalaikės gautinos sumos (12 pastaba)	10 090	10 693
Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai	4 795	256
	15 568	11 565

Finansinės būklės ataskaitos datai maksimalios kredito rizikos, susijusios su gautinomis sumomis, suskirstymas pagal geografines zonas gali būti toks:

tūkst. EUR	Apskaitinė vertė	
	2018 m.	2017 m.
Lietuva	2 592	2 749
Europos Sąjungos šalys	6 452	6 186
Rusija	160	211
Kitos šalys	1 569	2 163
	10 773	11 309

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

22. Finansinės priemonės (tęsinys)

Vertės sumažėjimo nuostoliai

Nuo 2018 m. sausio 1 d. įsigaliojus 9-ajam TFAS, Įmonė atidėjinį nuostoliams, skirtą tikėtiniams kredito nuostoliams (TKN), amortizuota savikaina vertinamam finansiniam turtui, prekybos gautinoms skoloms, kitoms gautinoms skoloms ir sukauptoms pajamoms. Nustatydama, ar finansinio turto rizika yra reikšmingai išaugusi nuo pirminio pripažinimo momento ir vertindama TKN sumą, Įmonė atsižvelgia į pagrįstą ir patvirtintą informaciją, kuri yra aktuali ir prieinama nepatiriant pernelyg didelių išlaidų, ši informacija apima kiekybinius ir kokybinius duomenis ir analizę, pagrįsta bendrovės praėjusių laikotarpių patirtimi ir kredito vertinimu, įskaitant perspektyvinę informaciją. Nuostolių atidėjiniai finansiniam turtui, kuris vertinamas amortizuota savikaina, atimami iš tokio turto apskaitinės vertės, apskaitomi kaip vertės sumažėjimo sąnaudos bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Būsimų pinigų srautų įvertinimui taikomi metodai ir prielaidos yra reguliariai peržiūrimi tam, kad būtų galima sumažinti skirtumus tarp apskaičiuotų ir faktinių nuostolių. Bendrovėje, atskiriems klientams, atskiru Bendrovės vadovybės sprendimu, gali būti taikomas individualus skolų vertės sumažėjimo vertinimas.

Finansinio turto vertės sumažėjimo nuostoliai, pripažinti pelnu arba nuostoliu, buvo tokie:

Finansinio turto vertės sumažėjimo nuostoliai	2017	2018
Prekybos gautinų sumų ir sutarties turto vertės sumažėjimo nuostoliai	120	-
Kitų investicijų vertės sumažėjimas	-	-
Iš viso	120	-

Įmonė taiko supaprastintą metodą tikėtiniems galiojimo laikotarpio kredito nuostoliams galiojimo laikotarpiu apskaičiuoti ir tam naudoja atidėjinių matricą visoms prekybos ir kitoms gautinoms sumoms. Siekiant apskaičiuoti tikėtinius kredito nuostolius naudojant atidėjinių matricą, prekybos ir kitos gautinos sumos yra suskirstomos į atskiras grupes pagal bendras kredito rizikos ypatybes. Kiekvienos grupės sumos analizuojamos pagal pradelstų dienų skaičių. Kadangi prekybos gautinos sumos ir kitos gautinos sumos paprastai neapima užstato ar kitų kredito užtikrinimo priemonių, tikėtinų nuostolių rodiklis atitinka įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę.

Bendrovės riziką kredito rizikai daugiausia lemia individualios kiekvieno kliento savybės. Tačiau vadovybė taip pat svarsto veiksnius, galinčius turėti įtakos savo klientų bazės kredito rizikai, įskaitant įsipareigojimų neįvykdymo riziką, susijusią su šalimi, kurioje veikia klientai ir pan.

Toliau pateiktoje lentelėje pateikiama informacija apie prekybos gautinų sumų tikėtinius kredito nuostolius 2018 m. gruodžio 31 d.

tūkst. EUR	Vidutinis nuostolių dydis	2018-12-31	Apskaiytas vertės sumažėjimas
Neuždelstos	0.03%	7 044	(2)
Uždelstos 0–30 dienų	0.4%	2 048	(8)
Uždelstos 30–60 dienų	0.6%	391	(2)
Uždelstos 61–90 dienų	14.2%	101	(14)
Daugiau nei 90 dienų	20.8%	453	(94)
		10 037	(120)

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

22. Finansinės priemonės (tęsinys)

Vertės sumažėjimo nuostoliai (tęsinys)

tūkst. EUR	Vidutinis nuostolių dydis	2018-01-01	Apskaičiuotas vertės sumažėjimas
Neuždelstos	0.03%	6 340	(2)
Uždelstos 0–30 dienų	0.4%	3 507	(14)
Uždelstos 30–60 dienų	0.6%	539	(3)
Uždelstos 61–90 dienų	14.2%	139	(20)
Daugiau nei 90 dienų	20.8%	11	(2)
		10 536	(41)

Pritaikius 9 – ojo TFAS reikalavimus, 2018 m. sausio 1 d. Įmonė vertės sumažėjimo neapskaitė, nes vadovybės vertinimu įtaka nėra reikšminga.

Nors ekonominės aplinkybės gali turėti įtakos iš pirkėjų ir kitų gautinų sumų atgavimui, vadovybės nuomone, Įmonei negresia reikšminga rizika patirti nuostolius, kurie viršytų jau apskaičiuotą vertės sumažėjimą.

Išduotas paskolas didžiąją dalį sudaro paskola įmonės vadovybei, vadovybės vertinimu su išduotomis paskolomis susijusi kredito rizika yra minimali.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai susideda iš pinigų banko sąskaitose, todėl su jais susijusi kredito rizika yra minimali.

Užsienio valiutos kitimo rizika

Įmonė susiduria su užsienio valiutos kitimo rizika, susijusia su pardavimais ir pirkimais, kurie yra denominuoti kita nei EUR valiuta. Įmonė neturi reikšmingų pirkimų ir pardavimų kitomis valiutomis nei EUR, todėl užsienio valiutos keitimo rizika yra nereikšminga. Įmonė nenaudoja jokių finansinių priemonių tam, kad sumažintų užsienio valiutos keitimo riziką.

2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. nėra jokių reikšmingų finansinio turto ir įsipareigojimų straipsnių, denominuotų kita nei EUR valiuta.

Likvidumo rizika

Žemiau pateikiami finansinių įsipareigojimų, įskaitant apskaičiuotas palūkanas, mokėjimo terminai pagal sutartis:

2018 m. gruodžio 31 d.

tūkst. EUR	Apskaitinė vertė	Grynųjų pinigų srautai	6 mėn. arba mažiau	6–12 mėnesių	2–5 metai
Finansiniai įsipareigojimai					
Paskolos ir kitos finansinės skolos	26 537	27 357	10 308	3 185	13 864
Išvestinės finansinės priemonės	180	196	53	54	89
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos (20 pastaba)	14 013	14 013	14 013		
	40 730	41 566	24 374	3 239	13 953

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

22. Finansinės priemonės (tęsinys)

Likvidumo rizika (tęsinys)

2017 m. gruodžio 31 d.

tūkst. EUR	Apskaitinė vertė	Grynujų pinigų srautai	6 mėn. arba mažiau	6–12 mėnesių	2–5 metai
Finansiniai įsipareigojimai					
Paskolos ir kitos finansinės skolos*	32 521	33 157	33 120	-	37
Išvestinės finansinės priemonės	208	313	55	56	202
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos (20 pastaba)	13 100	13 100	13 100	-	-
	45 829	46 570	46 275	56	239

* Kadangi 2017 m. gruodžio 31 d. Įmonė nevykdo savo susitarimo su bankais sąlygų, visos bankams mokėtinos sumos šioje lentelėje yra pateikiamos kaip mokėtinos per 6 mėn. arba mažiau. Pagal sutartyse su kreditoriais numatytus terminus būsimieji piniginiai srautai būtų tokie:

2017 m. gruodžio 31 d.

tūkst. EUR	Apskaitinė vertė	Sutartiniai grynujų pinigų srautai	6 mėn. arba mažiau	6–12 mėnesių	2–5 metai
Finansiniai įsipareigojimai					
Paskolos ir kitos finansinės skolos*	32 521	33 797	5 271	3 298	25 228
Išvestinės finansinės priemonės	208	313	55	56	202
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos (20 pastaba)	13 100	13 100	13 100	-	-
	45 829	47 210	18 426	3 354	25 430

Apskaičiuotų palūkanų normos, taikytos apskaičiuotų grynujų pinigų srautų diskontavimui, yra tokios:

	2018 m.	2017 m.
Paskolos ir kiti finansiniai įsipareigojimai	2.22 - 2.45%	1.72-2.45%

Įmonės politika yra turėti pakankamai pinigų ar jų ekvivalentų tam, kad padengtų einamuosius su veikla susijusius mokėjimus, įskaitant finansinių skolų mokėjimus (žr. „Reikšmingi apskaitos principai“, „Parengimo pagrindas“).

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

22. Finansinės priemonės (tęsinys)

Palūkanų normos rizika

Įmonė susiduria su palūkanų normos piniginių srautų rizika, kadangi Įmonės palūkanas uždirbančioms paskoloms taikomos kintamos palūkanos, susietos su EURIBOR.

Įmonės finansinėms priemonėms taikytų palūkanų normų išraiška finansinių ataskaitų datą yra tokia:

tūkst. EUR

	Apskaitinė vertė	
	2018 m.	2017 m.
Priemonės su fiksuota palūkanų norma		
Kredito dalis, susijusi su palūkanų apsikeitimo sandoriu	15 000	15 000
	15 000	15 000

tūkst. EUR

	Apskaitinė vertė	
	2018 m.	2017 m.
Priemonės su kintama palūkanų norma		
Finansinė nuoma	-	51
AB SEB, Luminor bank AS (ilgalaikis kreditas)	19 500	23 578
AB SEB, Luminor bank AS (overdraftas)	-	3 892
AB SEB, Luminor bank AS (kredito linija)	7 000	5 000
Kredito dalis, susijusi su palūkanų apsikeitimo sandoriu	(15 000)	(15 000)
	11 500	17 521

Pagal šias sutartis taikoma palūkanų norma apskaičiuojama kaip tam tikro laikotarpio EURIBOR pridėdant kreditoriaus nustatytą maržą.

Pinigų srautų jautrumo priemonėms, kurioms taikoma kintama palūkanų norma, analizė

Palūkanų normų pokytis 100 bazinių punktų finansinės būklės ataskaitos datą padidintų (sumažintų) pelną (nuostolius) žemiau nurodytomis sumomis. Šioje analizėje daroma prielaida, kad visi kiti kintamieji, ypač valiutų keitimo kursai, lieka pastovūs. Tokiu pat pagrindu padaryta analizė ir už 2017 m.

Įtaka tūkst. EUR

	Pelnas (nuostoliai) už metus	
	100 bp padidėjimas	100 bp sumažėjimas
2018 m. gruodžio 31 d.		
Priemonės, kurioms taikoma kintama palūkanų norma	(115)	115
2017 m. gruodžio 31 d.		
Priemonės, kurioms taikoma kintama palūkanų norma	(175)	175

Įmonė 2015 m. sudarė palūkanų normos apsikeitimo sandorį su banku, kuriuo iš dalies apsidraudžia nuo palūkanų normų svyravimų (žr. 21 pastabą).

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

22. Finansinės priemonės (tęsinys)

Finansinių priemonių tikroji vertė

Tikroji vertė apibrėžiama kaip suma, už kurią priemonė gali būti iškeista esamu momentu sudaromu sandoriu tarp ketinančių tai daryti šalių, esant galiojančioms rinkos sąlygoms, išskyrus priverstinio pardavimo ar likvidacinius sandorius.

2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. Įmonės finansines priemones, apskaitomas tikrąja verte, sudarė palūkanų normos apskaitavimo sandoriai su bankais. Tikroji vertė buvo apskaičiuota naudojant reikšmingus kintamuosius, stebimus rinkoje arba apskaičiuojamus naudojantis rinkos duomenimis. Apskaičiuota vertė neatspindi skirtumo tarp kainų pasiūlos ir paklausos ir nevertina konkretaus kliento nei jo kreditingumo. Pagal tikrosios vertės hierarchiją, ši priemonė yra priskirtina 2-ojo lygio tikrajai vertei.

Pagrindinis turtas ir įsipareigojimai, apskaitomi kitaip negu tikrąja verte, yra išduotos paskolos ir gautinos sumos iš klientų, paskolos, mokėtinos finansų institucijoms bei prekybos skolos, kurie apskaitomi amortizuota savikaina.

Finansiniam turtui ir įsipareigojimams įvertinti yra naudojami tokie metodai ir prielaidos:

Prekybos ir kitos gautinos ir mokėtinos sumos, bei skolinimosi lėšos. Įmonės vadovybės nuomone, prekybos ir kitų gautinų ir mokėtinų sumų, taip pat skolinimosi lėšų apskaitinės vertės yra artimos jų tikrosioms vertėms, nes didžioji dalis prekybos ir kitos gautinų ir mokėtinų sumų yra trumpalaikės, o skolinimosi lėšos yra susijusios su kintama palūkanų norma. Pagal tikrosios vertės hierarchiją šis finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai yra priskirtini 2-io lygio tikrajai vertei.

Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai. Grynujų pinigų ir jų ekvivalentų apskaitinės vertės yra lygios jų tikrosioms vertėms. Pagal tikrosios vertės hierarchiją ši priemonė yra priskirtina 1-o lygio tikrajai vertei.

23. Pirkimų įsipareigojimai

2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. Įmonė neturi jokių reikšmingų pirkimo įsipareigojimų.

24. Susijusios šalys

Sandoriai tarp susijusių šalių gali būti pateikti taip:

tūkst. EUR	2018 m.			2017 m.		
	Parama, pardavimai, palūkanos	Pirkimai	Gautinos paskolos	Parama, pardavimai, palūkanos	Pirkimai	Gautinos paskolos
Vadovybė	16	-	600	-	-	600
Kitos susijusios šalys	455	2		467	276	
	471	2	600	467	276	600

Per 2017 m. finansinius metus paskola įmonės vadovybei buvo padidinta iki 600 tūkst. EUR. gruodžio 31 d. vadovybės nariui yra suteikta 600 tūkst. EUR paskola (žr. 12-tą pastabą).

AB „Pieno žvaigždės“ yra vienintelis krepšinio klubo VŠĮ „SSK“ dalininkas ir teikia paramą. 2018 m. Įmonės suteikta parama sudarė 455 tūkst. EUR (2017 m. – 467 tūkst. EUR).

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

24. Susijusios šalys (tęsinys)

UAB „Bobketa“ yra susijusi įmonė per AB „Pieno žvaigždės“ valdybos narį. UAB „Bobketa“ teikia automobilio nuomos paslaugas.

UAB „Žaibo ratas Vilnius“ iki 2018 m. buvo susijusi šalis per AB „Pieno žvaigždės“ valdybos narį. UAB „Žaibo ratas Vilnius“ teikė automobilių remonto paslaugas. 2017 m. gruodžio 31 d. Bendrovė turėjo mokėtiną sumą susijusiai šaliai (3 tūkst. EUR)

2017 m. iš susijusių šalių buvo gražinta 117 tūkst. EUR paskolų, kurios praėjusiais laikotarpiais buvo nurašytos per savininkų nuosavybę. Pajamos yra apskaitytos tiesiogiai savininkų nuosavybėje kaip kitos pajamos.

Pirkimai ir pardavimai su susijusioms šalims buvo atlikti įprastinėmis rinkos sąlygomis.

Atlyginimai vadovybei yra įtraukti į pardavimų, platinimo ir administracinių sąnaudų straipsnį, „Personalo išlaikymo sąnaudos“ (žr. 3 pastabą):

tūkst. EUR	2018 m.	2017 m.
Atlyginimų vadovybei sąnaudos	628	462
Atlyginimai vadovybei, atskaičius mokesčius	474	268
Tantjemos valdybos nariams be socialinio draudimo mokesčio	-	280
Atlygis už darbą valdyboje	22	-
Sąnaudų kompensavimas vadovybei	54	-

Atlyginimų vadovybei sąnaudas sudaro priskaičiuotas atlyginimas ir socialinio draudimo priskaitymai, mokami Įmonės.

Darbo sutarties nutraukimo su vadovybės nariais atveju (nepriklausomai nuo nutraukimo pagrindo) Įmonė turi įsipareigojimą sumokėti darbuotojui iki jo dvylikos vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių dydžio kompensaciją.

Vadovybė susideda iš generalinio direktoriaus, generalinio direktoriaus pavaduotojo, verslo plėtros direktoriaus, finansų direktoriaus ir vyriausiosios buhalterės.

25. Neapibrėžtumai

2018 m. gruodžio 31 d. Įmonė neapibrėžtų įsipareigojimų neturi. Įmonė turi neapibrėžtųjų įsipareigojimų, kurių bendra suma 2017 m. gruodžio 31 d. sudaro iki 132 tūkst. EUR. Ši suma nebuvo apskaityta finansinėse ataskaitose 2017 m. gruodžio 31 d., kadangi negalima patikimai įvertinti šių dalykų baigties. Kitų reikšmingų neapibrėžtumų, susijusių su Įmone, nėra.

Už laikotarpį nuo 2014 iki 2018 metų mokesčių administratorius nėra atlikęs Įmonės pilno mokesčio patikrinimo. Pagal galiojančius įstatymus mokesčių administratorius gali bet kuriuo metu patikrinti Įmonės apskaitos registrus ir įrašus už 5 metus, einančius prieš ataskaitinį mokesčio laikotarpį, bei gali apskaičiuoti papildomus mokesčius ir sankcijas. Įmonės vadovybei nėra žinoma apie jokiais aplinkybėmis, dėl kurių Įmonei galėtų būti apskaičiuoti papildomi reikšmingi mokesčių įsipareigojimai.

26. Įvykiai po finansinės būklės ataskaitos sudarymo datos

Po finansinės būklės ataskaitos sudarymo datos neįvyko jokių reikšmingų įvykių, kurie galėtų turėti esminės įtakos 2018 m. gruodžio 31 d. finansinėms ataskaitoms arba juos būtų reikalinga atskleisti šiose finansinėse ataskaitose.

AB „Pieno žvaigždės“

Atsakingų asmenų patvirtinimas

2019 m. balandžio 3 d.
Vilnius

Dėl 2018 m. metinio pranešimo ir finansinių ataskaitų rinkinio (toliau – finansinės ataskaitos) sudarymo

Mes, žemiau pasirašę AB „Pieno žvaigždės“ generalinis direktorius Aleksandr Smagin ir finansų direktorius Audrius Statulevičius patvirtiname, kad, mūsų žiniomis, finansinės ataskaitos, sudarytos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, atitinka tikrovę ir teisingai parodo emitento turta, įsipareigojimus, finansinę būklę, pelną arba nuostolius ir pinigų srautus. Metiniame pranešime yra teisingai nurodyta verslo plėtros ir veiklos apžvalga, emitento būklė kartu su pagrindinių rizikų ir neapibrėžtumų, su kuriais susiduriama, aprašymu.

Generalinis direktorius

Aleksandr Smagin

Finansų direktorius

Audrius Statulevičius

AKCINĖ BENDROVĖ „PIENO ŽVAIGŽDĖS“

2018 m. METINIS PRANEŠIMAS

BENDRA INFORMACIJA APIE EMITENTĄ

Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengtas pranešimas.

Pranešimas parengtas už 2018 finansinius metus.

Emitentas ir jo kontaktiniai duomenys

Pavadinimas	AB „Pieno žvaigždės“
Teisinė–organizacinė forma	Akcinė bendrovė
Įregistruota	Bendrovė įregistruota 1998 m. gruodžio 23 d.
Įmonės kodas	124665536
PVM mokėtojo kodas	LT246655314
Įstatinis kapitalas	13 088 981.51eurų, padalintas į 45 134 419 paprastąsias vardines 0.29 euro nominalios vertės akcijas.
Adresas	Perkūnkiemio g. 3, LT-12127 Vilnius, Lietuvos Respublika
Telefonas	(+370 5) 246 14 14
Faksas	(+370 5) 246 14 15
Elektroninis paštas	info@pienozvaigzdes.lt
Interneto puslapis	www.pienozvaigzdes.lt

Emitento pagrindinės veiklos pobūdis

Pieno produktų gamyba.

Sutartys su vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkais

AB „Pieno žvaigždės“ yra pasirašiusi sutartį su AB Šiaulių bankas (banko 1992-02-04 licencija Nr.7), buveinė Šiaulių m. sav. Šiaulių m. Tilžės g. 149, telefonas (8-5) 2102477, dėl bendrovės išleistų vertybinių popierių apskaitos tvarkymo.

Duomenys apie prekybą emitento vertybiniais popieriais reguliuojamose rinkose

AB „Pieno žvaigždės“ paprastosios vardinės akcijos įtrauktos į Nasdaq Baltic biržos Oficialųjį vertybinių popierių prekybos sąrašą.

Akcijų rūšis – paprastosios vardinės;

Akcijų skaičius – 45 134 419;

Bendra nominali vertė – 13 088 981.51 eurų;

VP ISIN kodas – LT0000111676.

2018 m. gruodžio 31 d. AB „Pieno žvaigždės“ neturėjo supirktų nuosavų akcijų.

1. Objektivi įmonės būklės, veiklos vykdymo ir plėtros apžvalga, pagrindinių rizikos rūšių ir neapibrėžtumų, su kuriais įmonė susiduria, apibūdinimas

AB „Pieno žvaigždės“ įkurta 1998 m. gruodžio 23 d. susijungus Lietuvoje savarankiškai veikusioms pieno perdirbimo įmonėms AB „Mažeikių pieninė“ bei AB „Pasvalio sūrinė“. Vėliau buvo prijungta AB „Kauno pienas“ ir 2004 m. AB „Panevėžio pienas“. Šiandien tokia struktūra leidžia specializuoti gamybą atskiruose filialuose, pasiekiant aukščiausią efektyvumo lygmenį ir tolygiai paskirstant žaliavinio pieno surinkimo pajėgumus šalyje.

AB „Pieno žvaigždės“ yra viena iš didžiausių Lietuvos pieno perdirbimo įmonių, kuri šiuo metu gamina daugiau nei 500 pavadinimų produktų. Bendrovės produkcija skirta ne tik vietinei rinkai, bet ir eksportuojama į Europos Sąjungos, NVS, Azijos šalis. Fermentiniai sūriai, išrūgų miltai ir švieži pieno produktai yra pagrindiniai AB „Pieno žvaigždės“ eksporto rinkoms gaminami produktai, užsitarnavę pripažinimą nepriekaištinga kokybe. Jiems suteikti tarptautiniai produkto kokybės sertifikatai.

Emitento pagrindinė veikla – pieno perdirbimas. Šis verslas yra rizikingas dėl galimų pokyčių žaliavos ir produktų rinkose, konkurencijos, taip pat galimų teisinių, politinių, technologinių bei socialinių pokyčių, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusių su Emitento verslu, kas gali neigiamai paveikti Emitento pinigų srautus ir veiklos rezultatus.

Emitento pagrindinė žaliava yra pienas, kurio pasiūla dėl trumpo galiojimo termino yra sąlyginai ribota. Žaliavos tiekimo apribojimas gali turėti įtakos žaliavos trūkumui bei žaliavos kainų kilimui. Šie pokyčiai gali neigiamai paveikti Emitento pinigų srautus ir veiklos rezultatus.

Emitento verslas (ypatingai pieno surinkimas ir pristatymas) yra daug darbo jėgos reikalaujanti veikla. Darbuotojų trūkumas ir jų atlyginimų didėjimas gali neigiamai paveikti Emitento veiklos rezultatus.

Informacija apie finansines rizikas yra pateikta metinių finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 22 pastaboje.

AB „Pieno žvaigždės“ įdiegta integruota kokybės ir aplinkos vadybos sistema, atitinkanti ISO 9001:2008 ir ISO 14001:2004 standartų reikalavimus. Nuo 2012 m. kovo mėn. pradėta diegti maisto saugos vadybos sistema, atitinkanti ISO 22000:2005 standarto reikalavimus. 2013 m. gruodžio mėn. filialui Pasvalio sūrinė išduotas sertifikatas, patvirtinantis, kad filiale įdiegta maisto saugos sistema atitinka FSSC 22000 reikalavimus. Kiti trys AB „Pieno žvaigždės“ filialai maisto saugos sistemos įdiegimą užbaigė ir sertifikavo savo veiklą pagal FSSC 22000 reikalavimus 2015 metų pradžioje.

Pieno gaminių kokybės ir ypač jų saugos užtikrinimas, t. y. nekenksmingumas vartotojui, yra vienas iš pagrindinių Bendrovės uždavinių. Bendrovėje veikianti maisto saugos sistema leidžia valdyti nustatytus pavojus ir rizikos veiksnius bei svarbius kontrolės taškus, kurie susiję su pieno gaminių gamybos procesais, transportavimu ir vartojimu, pagerina kokybės kontrolę. Bendrovėje yra parengtos, įdiegtos ir veikia programos, kuriose numatytos sąlygos, priemonės ir elgsenos taisyklės, užkertančios kelią biologinei, cheminei, fizinei ar alerginei taršai, užtikrinančios pieno gaminių saugą ir kokybę.

1998–2002 m. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba AB „Pieno žvaigždės“ filialams išdavė eksporto į Europos Sąjungą patvirtinimus, kurie suteikia teisę eksportuoti pieno gaminius, paženklintus identifikavimo ženklu, į ES šalis. Be to, visi Bendrovės filialai yra patvirtinti eksportui į Rusiją bei Baltarusiją.

Pirminis kokybės vadybos sistemos sertifikavimas Bendrovės filialuose buvo atliktas 2002 m., kuomet buvo išduoti sertifikatai, liudijantys, kad filialuose yra sukurta, įforminta dokumentais, įgyvendinta ir prižiūrima kokybės vadybos sistema, atitinkanti ISO 9001 standarto reikalavimus. Sertifikacinį auditą atliko ir filialams sertifikatus išdavė tarptautinė sertifikavimo įmonė TUV CERT. Per 2005–2006 m. į kokybės vadybos sistemą buvo integruota aplinkos vadybos sistema, atitinkanti ISO 14001 standarto reikalavimus, ir 2007 m. vasario mėn. AB „Pieno žvaigždės“ gavo sertifikatą, patvirtinantį, kad Bendrovėje veikia

integruota kokybės ir aplinkos vadybos sistema, atitinkanti ISO 9001 ir ISO 14001 standartų reikalavimus. Kasmet sertifikavimo įmonė Bendrovėje atlieka priežiūros auditus, o kas 3 metai atliekamas sistemos persertifikavimas. AB „Pieno žvaigždės“ siekia nuolat gerinti ir efektyvinti savo veiklą ir procesus, todėl norėdama efektyviau išnaudoti išorės auditų rezultatus įmonės gerinimui 2013 m. AB „Pieno žvaigždės“ pakeitė sertifikavimo įstaigą. Nuo 2013 m. vadybos sistemų išorės auditus atlieka sertifikavo įstaiga DNV.

Bendrovei siekiant dar labiau tobulinti kokybės kontrolę, 2016 m. rugsėjo mėnesį, „Pasvalio sūrinės“ filialas ir 2017 m. rugsėjo mėnesį, „Mažeikių pieninės“ filialas, buvo sertifikuoti pagal IFS Food standarto reikalavimus. Ši Tarptautinį maisto standartą (IFS) sukūrė Vokietijos, Prancūzijos ir Italijos mažmeninės prekybos asociacija IFS Food, siekiant tenkinti Vokietijos, Prancūzijos, Italijos, Beniliukso šalių ir kitų šalių privačių prekybos tinklų reikalavimus. Įmonė, atitinkanti IFS standarto reikalavimus, užtikrina, kad suvaldo rizikas visose maisto gamybos proceso etapuose, pagamina saugų ir kokybišką produktą. Didžiausias dėmesys skiriamas produktams, kurie turi tenkinti galutinį užsakovą ir svarbiausiai vartotoją.

Tuo tarpu, „Kauno pieno“ filialui, 2017 m. balandžio mėnesį, buvo išduotas BRC (Global Standart For Food Safety) sertifikatas. 1998 m. britų mažmenininkų konsorciūmas (British Retail Consortium - BRC) sukūrė ir įdiegė BRC maisto techninį standartą, kuris skirtas naudoti vertinant parduodamų maisto produktų gamintojus. Jo paskirtis padėti maisto tvarkymo įmonėms gaminti ir tiekti vienodo saugumo bei kokybės maisto produktus. Tai leidžia užtikrinti vartotojų pasitikėjimą įmonės maisto sauga. Dėl BRC standartų reikalavimų ir kontrolės metodikos aiškumo ir universalumo jie pripažįstami visame pasaulyje.

Bendrovės filialai „Kauno pienas“ ir „Panevėžio pienas“ yra sertifikuoti ekologiškų produktų gamybai (ekologiški jogurtai, ekologiška varškė, ekologiškas varškės sūris, ekologiškas pienas, ekologiška grietinė). Patvirtinimą, jog įmonė atitinka reikalavimus, kasmet atlikus patikrinimą, išduoda VŠĮ „Ekoagros“. Gaminant ekologiškus pieno gaminius griežti reikalavimai keliami ne tik gamybos procesams, bet ir jų sudėtinėms dalims. Sertifikuoti ekologiški gaminiai ženklinami papildoma informacija: ekologiškų produktų sertifikavimo ženklu, sertifikavimo įstaigos kodu, nuoroda, kur užaugintos gaminių sudėtyje esančios žemės ūkio žaliavos.

Bendrovės kai kuriems gaminiams suteikti specifiniai HALAL (išrūgų milteliams ir grietinėlei) ir KOSHER (išrūgų milteliams) kokybės sertifikatai.

Bendrovės vadovybė yra įsipareigojusi gaminti saugius ir kokybiškus pieno gaminius, atitinkančius vartotojų poreikius ir lūkesčius, darant kuo mažesnę poveikį aplinkai. Tai apibrėžta Bendrovės maisto saugos, kokybės ir aplinkos apsaugos politikoje.

2. Finansinių ir nefinansinių veiklos rezultatų analizė, su aplinkos ir personalo klausimais susijusi informacija

Pagrindiniai veiklos rodikliai, mln. EUR	2018 12 31	2017 12 31
Apyvarta	168,7	167,8
Bendrasis pelnas	29,8	27,3
Pelnas prieš mokesčius, palūkanas ir amortizaciją (EBITDA)	9,2	4,8
Pelnas prieš mokesčius	1,5	-3,4
Investicijų į nekilnojamąjį turtą, įrangą ir įrengimus ir nematerialųjį turtą suma	4,1	6,1
Vidutinis sąlyginis darbuotojų skaičius	1 654	1 735
Supirktas natūralaus pieno, tūkst. t	267,0	277,9
Supirktas pieno pagal bazinius rodiklius, tūkst. t	324,6	341,5

Pagrindinių veiklos rodiklių paaiškinimas:

Apyvarta – visi įmonės prekių ir paslaugų pardavimai per ataskaitinį laikotarpį. Detalesnė pardavimų analizė pateikta finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 1 pastaboje.

Bendrasis pelnas gaunamas iš visų įmonės prekių ir paslaugų pardavimų atėmus pardavimų savikainą. Pardavimų savikainos išskaidymas pateiktas finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 3 pastaboje.

Pelnas prieš mokesčius, palūkanas ir amortizaciją (EBITDA) apskaičiuojamas kaip veiklos pelno prieš finansines veiklos rezultata, nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų suma

Pelnas prieš mokesčius – visas įmonės uždirbtas pelnas iki pelno mokesčio paskaičiavimo. Pelno mokesčio detalizacija pateikta finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 6 pastaboje.

Investicijų į nekilnojamąjį turtą, įrangą ir įrengimus suma pateikiama taip, kaip ji apskaičiuojama ir atvaizduojama įmonės balanse. Detali investicijų (arba ilgalaikio įsigijimų) informacija pateikta finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 8 ir 9 pastabose.

Vidutinis sąlyginis darbuotojų skaičius – tai vidutinio visą darbo laiką dirbančių darbuotojų ir ne visą darbo laiką dirbančių darbuotojų, perskaičiuotų į dirbančius visą darbo laiką, skaičiaus suma.

Supirktas natūralaus pieno kiekis – faktiškai supirktas žalio pieno kiekis.

Supirkto pieno kiekio pagal bazinius rodiklius – Faktiškai supirkto natūralaus žalio pieno kiekio perskaičiuoto pagal bazinius rodiklius.

Bazinė pieno riebalų (R) kiekio norma – 3,4%, baltymų (B) – 3,0%.

Bazinio pieno kiekio apskaičiavimo formulė: $kp = 1 + (Rf-Rb) \times k1 + (Bf-Bb) \times k2$

kur:

kp - žalio pieno kiekio perskaičiavimo į bazinį koeficientas;

Rf - superkamo pieno riebumas, %;

Rb - bazinis pieno riebumas, % (3,4);

Bf - superkamo pieno baltymingumas, %;

Bb - bazinis pieno baltymingumas, % (3,0);

k1 - koef., rodantis, kiek pasikeičia kiekis, pakitus riebumui 1 procentu(0,178);

k2 - koef., rodantis, kiek pasikeičia kiekis, pakitus baltymingumui 1 procentu(0,267).

Pagrindiniai įmonės kokybės ir aplinkos vadybos principai:

- kokybės vadybos sistema orientuota į vartotoją, didelis dėmesys skiriamas vartotojo poreikių ir lūkesčių užtikrinimui;
- privaloma laikytis švaresnės gamybos principų; identifikuoti ir valdyti tuos aspektus, kurie daro reikšmingą poveikį aplinkai, užtikrinti tinkamą pasirengimą avarinėms situacijoms;
- Bendrovės vadovybė nustato vieningus tikslus ir uždavinius. Vadovai sukuria Bendrovėje tokią atmosferą, kurioje, siekiant tikslų, dalyvauja visi darbuotojai;
- į Bendrovės veiklą įtraukiami visų lygių darbuotojai;
- visa Bendrovės veikla ir su ja susiję ištekliai yra valdomi kaip procesas;
- tarpusavyje susiję procesai apibrėžiami, suvokiami ir valdomi kaip sistema, o tai didina įmonės rezultatyvumą ir veiksmingumą;
- Bendrovės tikslas – nuolatinis gerinimas. Gerinimo veikla yra suderinta su Bendrovės strategija, o kiekvienas dirbantysis siekia nuolat gerinti produktus, procesus, sistemas;
- rezultatyvūs sprendimai pagrindžiami duomenų ir informacijos analize;
- didelis dėmesys skiriamas ryšiams su tiekėjais.

ISO 9001 ir ISO 14001 sertifikatų turėjimas įrodo, kad Bendrovėje struktūra, atsakomybė ir įgaliojimai yra apibrėžti, procesai ir procedūros aprašyti, pagrindiniai dokumentai kontroliuojami ir nuolat atnaujinami, patikrinimai ir kontrolės veiksmai reguliariai atliekami,

neatitiktys identifikuojamos, analizuojamos ir taisomos, užtikrinama neatitiktųjų ir avarių prevencija, mažinamas neigiamas poveikis aplinkai.

Bendrovėje aukščiausia vadovybė kasmet peržiūri ir patvirtina maisto saugos, kokybės ir aplinkos apsaugos politiką.

3. Visų įmonės įsigytų ir turimų savų akcijų skaičius bei jų nominali vertė ir įstatinio kapitalo dalis, kurią tos akcijos sudaro

Per 2018 metus AB „Pieno žvaigždės“ neįsigijo nuosavų akcijų.

4. Per ataskaitinį laikotarpį įsigytų ir perleistų savų akcijų skaičius bei jų nominali vertė ir įstatinio kapitalo dalis, kurią tos akcijos sudaro

Per 2018 metus Bendrovė neįsigijo, neperleido ir neanuliavo savų akcijų.

5. Informacija apie apmokėjimą už savas akcijas, jeigu jos įsigyjamoms ar perleidžiamoms už užmokestį

Per 2018 metus AB „Pieno žvaigždės“ neįsigijo nuosavų akcijų.

6. Įmonės savų akcijų įsigijimo per ataskaitinį laikotarpį priežastys

-

7. Informacija apie įmonės filialus ir atstovybes

AB „Pieno žvaigždės“ struktūroje yra 4 gamybiniai filialai:

- ✓ Filialas „Kauno pienas“, Taikos pr. 90, LT-51181 Kaunas;
- ✓ Filialas „Mažeikių pieninė“, Skuodo g. 4, LT-89100 Mažeikiai;
- ✓ Filialas „Pasvalio sūrinė“, Mūšos g. 14, LT-39104 Pasvalys;
- ✓ Filialas „Panevėžio pienas“, Tinklų g. 9, LT-35115 Panevėžys.

8. Svarbūs įvykiai, buvę nuo praėjusių finansinių metų pabaigos

Jokių reikšmingų įvykių, įvykusių po finansinių metų pabaigos, nebuvo.

9. Įmonės veiklos planai ir prognozės

AB „Pieno žvaigždės“ pagrindiniai tikslai 2019 metams:

- ✓ Siekiama 2019 metų apyvarta apie 174 mln. eurų;

10. Informacija apie įmonės tyrimų ir plėtros veiklą

Įmonė pastoviai vykdo investicijas ir ieško būdų, kaip užtikrinti pastovų augimą bei geresnę veiklos efektyvumą.

11. Įmonės finansinės rizikos valdymo tikslai, naudojamos numatomų sandorių pagrindinių grupių apsidraudimo priemonės, kurioms taikoma apsidraudimo sandorių apskaita, ir įmonės kainų rizikos, kredito rizikos, likvidumo rizikos ir pinigų srautų rizikos mastai

Įmonės finansinės rizikos valdymo tikslai yra pateikti finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto bendrojoje dalyje. Įmonės kainų rizikos, kredito rizikos, likvidumo rizikos ir pinigų srautų rizikos mastai yra pateikiami finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 22 pastaboje.

Informacija apie įmonės naudojamus išvestinius finansinius instrumentus yra pateikta finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 21 pastaboje.

12. Informacija apie akcinės bendrovės vadovo, valdybos narių kitas einamas vadovaujamas pareigas (juridinio asmens (teisinė forma, pavadinimas, kodas, buveinė (adresas) vadovo, juridinio asmens (teisinė forma, pavadinimas, kodas, buveinė (adresas) valdymo organo arba priežiūros organo nario) ir svarbiausia informacija apie pagrindinę jų darbovietę (pareigos, juridinio asmens teisinė forma, pavadinimas, kodas, buveinė (adresas)).

Valdybos narių ir administracijos vadovo užimamos pareigos AB Pieno žvaigždėse ir kitose įmonėse:

Vardai, pavardės	Užimamos pareigos AB Pieno žvaigždėse	Užimamos vadovaujančios pareigos kitose įmonėse
Julius Kvaraciejus	Valdybos pirmininkas; Verslo plėtros direktorius.	Nėra
Aleksandr Smagin	Generalinis direktorius; Valdybos narys.	Nėra
Regina Kvaraciejienė	Valdybos narė; Konsultantė.	Nėra
Voldemaras Klovas	Valdybos narys; Generalinio direktoriaus pavaduotojas.	Nėra
Gžegož Rogoža	Valdybos narys; Vykdomasis direktorius.	Nėra
Artiom Smagin	Valdybos narys; Marketingo projektų vadovas.	Nėra
Vitalis Paškevičius	Valdybos narys; Logistikos direktorius	UAB „Bobketa“ (Kelpių g. 25-1, Tarandės k. Vilniaus r., Įm. kodas 302808827) Direktorius

2018 m. Bendrovės valdymo ataskaita

1. Nuoroda į taikomą bendrovių valdymo kodeksą

Informacija apie tai, kaip laikomasi bendrovių valdymo kodekso pateikiama priede prie šios valdymo ataskaitos. (Priedas Nr.1)

2. Nukrypimų nuo bendrovių valdymo kodekso nuostatų paaiškinimas.

Informacija apie tai, kodėl yra nesilaikoma kai kurių bendrovių valdymo kodekso nuostatų yra pateikta kartu su bendrovių valdymo kodekso nuostatomis priede prie šios valdymo ataskaitos. (Priedas Nr.1)

3. Informacija apie rizikos mastą ir rizikos valdymą – apibūdinamas su finansine atskaitomybe susijusios rizikos valdymas, rizikos mažinimo priemonės ir įmonėje įdiegta vidaus kontrolės sistema.

Įmonės finansinė apskaita vedama ir finansinė atskaitomybė sudaroma pagal Tarptautinius finansinės apskaitos standartus. Metinė finansinė atskaitomybė yra audituojama nepriklausomų auditorių, kuriuos renka visuotinis akcininkų susirinkimas. Auditorių nepriklausomumą vertiną įmonės audito komitetas. Ši tvarka užtikrina įmonės sudaromos finansinės atskaitomybės pateikiamų duomenų aktualumą ir skaidrumą.

4. Informacija apie reikšmingus tiesiogiai ir ne tiesiogiai valdomus akcijų paketus

Naujausiais turimais duomenimis (2018 m. gruodžio 31 d.) Bendrovėje iš viso buvo 3 723 akcininkai.

Akcininkai, turintys daugiau kaip 5 % AB „Pieno žvaigždės“ įstatinio kapitalo ir balsų:

Akcininkas	Turimų akcijų skaičius	Įstatinio kapitalo dalis %	Balsų dalis, %	Balsų dalis su kartu veikiančiais asmenimis, % *
ŽŪKB „Smilgelė“ J. Tumo Vaižganto 8/27-3. Vilnius, į.k. 2490652	6 677 200	14.79%	14.79%	-
UAB „Agrolitas Imeks Lesma“ Laisvės pr 125, Vilnius, į.k. 2191855	6 228 459	13.80%	13.80%	-
Suvel Commodities DMCC, Office L, Silver Tower, JLT, Dubajus, JAE	5 122 022	11.35%	11.35%	-
Kvaraciejus Julius	7 085 907	15.70%	15.70%	32.36%
Regina Kvaraciejienė	2 126 959	4.71%	4.71%	32.36%
Klovas Voldemaras	3 142 567	6.96%	6.96%	32.36%
Klovienė Danutė	878 328	1.95%	1.95%	32.36%
Smagin Aleksandr	1 323 536	2.93%	2.93%	32.36%
Rogoža Gžegož	46 150	0.10%	0.10%	32.36%

* Kartu veikiančiais asmenimis laikomi valdybos nariai ir jų sutuoktiniai

5. Informacija apie sandorius su susijusiomis šalimis

Informacijos apie sandorius su susijusiomis šalimis yra pateikta finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte (24 pastaba).

6. Informacija apie akcininkus, turinčius specialias kontrolės teises, ir šių teisių aprašymas

Bendrovėje nėra akcininkų turinčių specialias kontrolės teises.

7. Informacija apie visus esamus balsavimo teisių apribojimus, tokius kaip tam tikrą balsų procentą arba skaičių turinčių asmenų balsavimo teisių apribojimai, terminus, iki kurių galima pasinaudoti balsavimo teisėmis, arba sistemas, pagal kurias vertybinių popierių suteikiamos turtinės teisės yra atskiriamos nuo vertybinių popierių turėtojo

Bendrovėje nėra jokių balsavimo teisių apribojimų. Taip pat, bendrovei nėra žinoma apie akcininkų tarpusavio susitarimus, kuriais galėtų būti apribotas vertybinių popierių perleidimas ir (arba) balsavimo teisė. Bendrovėje nėra akcininkų turinčių specialias kontrolės teises.

8. Informacija apie taisykles, reglamentuojančias valdybos narių išrinkimą ir pakeitimą, taip pat įmonės įstatų pakeitimus

AB „Pieno žvaigždės“ įstatatai keičiami ir įmonės valdyba renkama Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Bendrovės valdymo organai yra visuotinis akcininkų susirinkimas, valdyba ir Bendrovės vadovas. Stebėtojų taryba Bendrovėje nesudaroma.

Valdyba yra kolegialus Bendrovės valdymo organas. Bendrovės valdyba sudaroma iš 7 (septynių) narių 4 metų laikotarpiui. Valdyba iš narių renka valdybos pirmininką.

Valdybą renka visuotinis akcininkų susirinkimas. Renkant valdybos narius, kiekvienas akcininkas turi tokį balsų skaičių, kuris lygus balsų skaičiaus, kurį suteikia jam priklausančios akcijos, ir renkamų valdybos narių skaičiaus sandaugai. Šiuos balsus akcininkas skirsto savo nuožiūra – už vieną ar kelis kandidatus. Išrenkami daugiau balsų surinkę kandidatai. Jei kandidatų, surinkusių po lygiai balsų, yra daugiau nei laisvų vietų valdyboje, rengiamas pakartotinis balsavimas, kuriame kiekvienas akcininkas gali balsuoti tik už vieną iš lygų balsų skaičių surinkusių kandidatų. Jeigu valdybos narys atšaukiamas, atsistatydina ar dėl kitų priežasčių nustoja eiti pareigas ir akcininkai, kuriems priklausančios akcijos suteikia ne mažiau kaip 1/10 visų balsų, pavienių valdybos narių rinkimui prieštarauja, valdyba netenka įgaliojimų ir turi būti renkama visa valdyba. Jeigu renkami pavieniai valdybos nariai, jie renkami tik iki veikiančios valdybos kadencijos pabaigos.

Bendrovės įstatatai gali būti keičiami visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu, priimtu ne mažesne nei 2/3 balsų dauguma, išskyrus Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme numatytas išimtis. Visuotiniam akcininkų susirinkimui priėmus sprendimą pakeisti Bendrovės įstatus, surašomas visas pakeistų įstatų tekstas ir po juo pasirašo visuotinio susirinkimo įgaliotas asmuo. Pakeistus Bendrovės įstatus bei sprendimą juos pakeisti patvirtinančius dokumentus Bendrovės vadovas per įstatymų nustatytus terminus turi pateikti juridinių asmenų registro tvarkytojui. Bendrovės pakeisti įstatatai įsigalioja tik juos įregistravus įstatymų nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre.

9. Informacija apie valdybos narių įgaliojimus

Valdybos narių įgaliojimai yra tokie, kaip numatyta LR Akcinių bendrovių įstatyme. Bendrovės įstatuose nėra numatyta jokių įgaliojimų apribojimų ar papildymų.

10. Informacija apie visuotinio akcininkų susirinkimo kompetenciją, akcininkų teises ir jų įgyvendinimą, jeigu ši informacija nenustatyta įstatymuose

Visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencija, jo sušaukimo tvarka bei kiti su visuotinio akcininkų susirinkimo veikla ir priimamais sprendimais susiję klausimai reglamentuojami Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka.

11. informacija apie valdymo, priežiūros organų ir jų komitetų sudėtį, jų ir įmonės vadovo veiklos sritis

Bendrovės valdymo organai yra visuotinis akcininkų susirinkimas, valdyba ir Bendrovės vadovas. Stebėtojų taryba Bendrovėje nesudaroma.

Valdyba yra kolegialus Bendrovės valdymo organas. Bendrovės valdyba sudaroma iš 7 (septynių) narių 4 metų laikotarpiui. Valdyba iš narių renka valdybos pirmininką.

Valdyba

Vardai, pavardės	Pareigos	Turimas akcijų skaičius vnt.	Turima įstatinio kapitalo dalis %	Kadencijos pradžia	Kadencijos pabaiga
Julius Kvaraciejus	pirmininkas	7 085 907	15.70	2018 04 26	2022 04 26
Artiom Smagin	narys	-	-	2018 04 26	2022 04 26
Voldemaras Klovas	narys	3 142 567	6.96	2018 04 26	2022 04 26
Aleksandr Smagin	narys	1 323 536	2.93	2018 04 26	2022 04 26
Regina Kvaraciejienė	narys	2 126 959	4.71	2018 04 26	2022 04 26
Gžegož Rogoža	narys	46 150	0.10	2018 04 26	2022 04 26
Vitalis Paškevičius	narys	0	0.00	2018 04 26	2022 04 26

Administracija

Vardai, pavardės	Pareigos	Turimas akcijų skaičius vnt.	Turima įstatinio kapitalo dalis %
Aleksandr Smagin	Gen. direktorius	1 323 536	2.93
Audrius Statulevičius	Finansų direktorius	-	-

Valdybos vadovo įgaliojimai veiklos sritys yra tokie, kaip numatyta LR Akcinių bendrovių įstatyme. Bendrovės įstatuose nėra numatyta jokių įgaliojimų apribojimų ar papildymų

Informacija apie valdymo organams priskaičiuotas pinigų sumas ir sandorius su valdymo organų nariais yra pateikta finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 24 pastaboje.

Bendrovėje sudarytų komitetų nariai

Bendrovėje yra sudarytas audito komitetas

Vardai, pavardės	Pareigos	Turimas akcijų skaičius vnt.	Turima įstatinio kapitalo dalis %	Kadencijos pradžia	Kadencijos pabaiga
Aušra Joniūnienė	Pirmininkė	-	-	2018 07 12	2019 04 26
Gražina Buckiūnienė	Narė			2018 07 12	2019 04 26
Danutė Kairevičienė	Narė	-	-	2018 07 12	2019 04 26

12. Įmonės vadovo, valdymo ir priežiūros organų narių išrinkimui taikomos įvairovės politikos, susijusios su tokiais aspektais, kaip pavyzdžiui amžius, lytis, išsilavinimas, profesinė patirtis, aprašymas, šios politikos tikslai, jos įgyvendinimo būdai ir rezultatai ataskaitiniu laikotarpiu. Jeigu įvairovės politika netaikoma, paaiškinamos netaikymo priežastys

Įmonėje nėra taikoma įvairovės politika renkant įmonės vadovą, valdymo ar priežiūros organų narius, nes įmonėje nėra tokios patvirtintos politikos. Pagrindinis kriterijus renkant kandidatą į priežiūros ar valdymo organų narius yra kandidato kompetencija.

13. Informacija apie kiekvieno valdymo, priežiūros organo nario atlyginimą (vidutinius per ataskaitinį laikotarpį išmokėtus atlyginimus, atskirai nurodant premijas, priemokas, tantjemas ir kitokias išmokas)

Informacija apie valdymo organams priskaičiuotas pinigų sumas ir sandorius su valdymo organų nariais yra pateikta finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 24 pastaboje.

14. Informacija apie visus akcininkų tarpusavio susitarimus (jų esmė, sąlygos)

Bendrovei nėra žinoma apie akcininkų tarpusavio susitarimus, kuriais galėtų būti apribotas vertybinių popierių perleidimas ir (arba) balsavimo teisė. Bendrovėje nėra akcininkų, turinčių specialias kontrolės teises.

SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS ATASKAITA

1. Įmonės verslo modelis

AB „Pieno žvaigždės“ įkurta 1998 m. gruodžio 23 d. susijungus Lietuvoje savarankiškai veikusioms pieno perdirbimo įmonėms AB „Mažeikių pieninė“ bei AB „Pasvalio sūrinė“. Vėliau buvo prijungta AB „Kauno pienas“ ir 2004 m. AB „Panevėžio pienas“. Šiandien tokia struktūra leidžia specializuoti gamybą atskiruose filialuose, pasiekiant aukščiausią efektyvumo lygmenį ir tolygiai paskirstant žaliavinio pieno surinkimo pajėgumus šalyje.

Bendrovės pagrindinė veikla – pieno perdirbimas. AB „Pieno žvaigždės“ yra viena iš didžiausių Lietuvos pieno perdirbimo įmonių, kuri šiuo metu gamina daugiau nei 500 pavadinimų produktų. Bendrovės produkcija skirta ne tik vietinei rinkai, bet ir eksportuojama į Europos Sąjungos, NVS, Azijos šalis. Fermentiniai sūriai, išrūgų miltai ir švieži pieno produktai yra pagrindiniai AB „Pieno žvaigždės“ eksporto rinkoms gaminami produktai, užsitarnavę pripažinimą neprikaištinga kokybe. Jiems suteikti tarptautiniai produkto kokybės sertifikatai.

Pagrindiniai akcentai, apibūdinantys įmonę:

- Veikiame šalyje su giliomis pieno gamybos tradicijomis. Superkamo pieno kiekis Lietuvoje tenkantis vienam gyventojui yra didesnis nei pripažintų pieno milžinų tokių kaip Vokietija, Prancūzija, Lenkija ir Jungtinė karalystė;
- Keturios specializuotos gamyklos Lietuvoje;
- Platus asortimentas atitinkantis net išrankiausių pirkėjų poreikius;
- Gaminame populiarius kasdieninius produktus tokius kaip pienas, jogurtas ar grūdėta varškė;
- Prekių krepšelį papildo Cagliata, Mozzarella, pieno miltai ir kiti biržiniai produktai;
- 2018 metų apyvarta 168 mln. eurų;
- Per paskutinius 10 metų buvo investuota daugiau nei 100 mln. eurų;
- Žaliavinio pieno supirkimas 730 t/d;
- Nuosavas distribucijos tinklas įskaitant sunkvežimius ir sandėlius;
- Nuosavas pieno surinkimo tinklas aprėpiantis visą šalį;
- Produkciją eksportuojame į daugiau nei 40 šalių;
- Esame apdovanoti už aukštą kokybę ir puikius pirkėjų vertinimus;
- Aistringai ne tik dirbame, bet ir sportuojame. Turime savo krepšinio komandą aukščiausioje Lietuvos lygoje;

2. Įmonės politikos, kurios laikomasi dėl aplinkosaugos, socialinių ir personalo, žmogaus teisių užtikrinimo, kovos su korupcija ir kyšininkavimo klausimų, įskaitant atliktą šios politikos įgyvendinimo kontrolę, aprašymas

Bendrovė savo veikloje siekia tausoti aplinką, taupiai naudoti gamtos išteklius, gamybinėje veikloje diegti modernias, efektyvias ir poveikio aplinkai požiūriu saugias technologijas. Bendrovė vadovaujasi aplinkosaugą reglamentuojančių teisės aktų ir normų reikalavimais, profesionaliai taiko prevencines priemones, mažinančias neigiamą įtaką aplinkai. Svarbiausi keliami aplinkos apsaugos klausimai: saugi įrenginių eksploatacija, saugus ekologiniu požiūriu pavojingų medžiagų naudojimas, susidariusių atliekų tvarkymas, Bendrovė vykdo visus jai keliamus aplinkos apsaugos reikalavimus ir savo iniciatyva rūpinasi naujų įrenginių statyba bei senų įrenginių atnaujinimu.

AB „Pieno žvaigždės“ įdiegta integruota kokybės ir aplinkos vadybos sistema, atitinkanti ISO 9001:2008 ir ISO 14001:2004 standartų reikalavimus. ISO 9001 ir ISO 14001 sertifikatų turėjimas įrodo, kad Bendrovėje struktūra, atsakomybė ir įgaliojimai yra apibrėžti, procesai ir procedūros aprašyti, pagrindiniai dokumentai kontroliuojami ir nuolat atnaujinami,

patikrinimai ir kontrolės veiksmai reguliariai atliekami, neatitiktys identifikuojamos, analizuojamos ir taisomos, užtikrinama neatitiktųjų ir avarijų prevencija, mažinamas neigiamas poveikis aplinkai.

Bendrovėje aukščiausia vadovybė kasmet peržiūri ir patvirtina maisto saugos, kokybės ir aplinkos apsaugos politiką.

Bendrovė netoleruoja jokių korupcijos apraiškų ir pasisako už sąžiningą verslą ir skaidrų bendravimą su valstybės institucijomis. Įmonė nuolat vykdo veiklos kontrolę, tobulina veiklos procesus. Bendrovė susilaiko nuo bet kokių įtakos formų – tiek tiesioginių, tiek netiesioginių – politikams ir nefinansuoja politinių partijų, jų atstovų ar jų kandidatų, rinkimų kampanijų (ar susijusių asmenų) vardu įsteigtų fondų nesvarbu, ar tai būtų Lietuvoje, ar kitoje šalyje. Bendrovė visuomet bendradarbiauja su institucijomis ir yra pasirengusi suteikti visą reikalingą informaciją ar pagalbą.

3. Įmonės socialinės politikos rezultatai

Vykdydama savo veiklą Bendrovė netoleruoja jokių žmogaus teisių pažeidimų, yra už sąžiningą bei skaidrią darbo užmokesčio politiką, laikosi viršvalandinį darbą ir darbo laiko trukmę reglamentuojančių įstatymų, gerbia darbuotojų teisę į poilsį ir netoleruoja jokių smurto formų, žodinių įžeidimų ar patyčių. Bendrovėje nebuvo užfiksuota nuostatų pažeidimų atvejų, pažeidimų dėl diskriminacijos, darbuotojų rasės, lyties, religijos, politinių įsitikinimų, tautybės, socialinės kilmės ar kitų priežasčių.

Įmonės darbuotojai ir vidutinis darbo užmokestis:

	2018 12 31	2017 12 31
Vidutinis darbuotojų skaičius	1 654	1 735
Su aukštuoju išsilavinimu	380	396
Su aukštesniuju išsilavinimu	347	364
Su viduriniu išsilavinimu	794	830
Su nebaigtu viduriniu išsilavinimu	133	145
	2018 12 31	2017 12 31
Vidutinis darbuotojų skaičius	1 654	1 735
Vadovaujančio personalo	82	84
Specialistų	292	307
Darbininkų	1 280	1 344
	2018 12 31	2017 12 31
Vidutinis atlyginimas, EUR		
Vadovaujančio personalo	2 283	1 897
Specialistų	1 046	945
Darbininkų	722	665

Bendrovė gerbia darbuotojų teises ir pasisako prieš vaikų darbą, bet kokią diskriminaciją tiek įdarbinant naujus darbuotojus, tiek tarp esamų darbuotojų. Bendrovėje veikia profesinės sąjungos ir galioja kolektyvinė sutartis. Objektivus paties darbuotojo ir jo vadovo atliktas darbuotojo kompetencijų įvertinimas yra vienintelis darbuotojų vertinimo būdas. Bendrovė ir pati rūpinasi darbuotojų kompetencijos kėlimu. Bendrovė nustato ir moka atlyginimus skaidriai, pagal aiškiai nustatytą tvarką. Bendrovė rūpinasi darbuotojų sveikata, savo iniciatyva organizuoja neformalius renginius, į kuriuos kviečia visus darbuotojus, rūpinasi darbuotojams palankios organizacinės kultūros įtvirtinimu.

4. Informacija apie pagrindinę riziką, susijusią su įmonės vykdoma veikla, kiek tai susiję su įmonės verslo santykiais, produktais ar paslaugomis, dėl kurių gali kilti neigiamų padarinių, ir informacija, kaip įmonė tą riziką valdo

Bendrovės pagrindinė veikla – pieno perdirbimas. Šis verslas yra rizikingas dėl galimų pokyčių žaliavos ir produktų rinkose, konkurencijos, taip pat galimų teisinių, politinių, technologinių bei socialinių pokyčių, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusių su Emitento verslu, kas gali neigiamai paveikti Emitento pinigų srautus ir veiklos rezultatus.

Emitento pagrindinė žaliava yra pienas, kurio pasiūla dėl trumpo galiojimo termino yra sąlyginai ribota. Žaliavos tiekimo apribojimas gali turėti įtakos žaliavos trūkumui bei žaliavos kainų kilimui. Šie pokyčiai gali neigiamai paveikti Emitento pinigų srautus ir veiklos rezultatus. Ši rizika valdoma diversifikuojant žaliavinio pieno pirkimą iš skirtingų (skirtingo dydžio) tiekėjų Lietuvoje, bei papildomai importuojant žaliavinį pieną iš kitų valstybių (pagrindė iš Latvijos ir Estijos).

Emitento verslas (ypatingai pieno surinkimas ir pristatymas) yra daug darbo jėgos reikalaujanti veikla. Darbuotojų trūkumas ir jų atlyginimų didėjimas gali neigiamai paveikti Emitento veiklos rezultatus. Rizika valdoma investuojant į modernią įrangą, kuri leidžia mažinti darbuotojų skaičių. Pastoviai peržiūrima darbo užmokesčio ir darbuotojų motyvacinės sistemos siekiant išlaikyti esamus bei pritraukti naujus darbuotojus.

Informacija apie finansines rizikas ir jų valdymą yra pateikta metinių finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 22 pastaboje.

5. Nefinansiniai pagrindiniai įmonės veiklos rodikliai

Pagrindiniai veiklos rodikliai	2018 12 31	2017 12 31
Investicijų į nekilnojamąjį turtą, įrangą ir įrengimus suma, mln. eur	4,1	6,1
Vidutinis darbuotojų skaičius	1 654	1 735
Supirktas natūralaus pieno, tūkst. t	267,0	277,9
Supirktas pieno pagal bazinius rodiklius, tūkst. t	324,6	341,5
Parduota sūrių, mln. eurų	38,2	36,1
Parduota sausų pieno produktų, mln. eurų	7,2	9,1
Parduota šviežių pieno produktų, mln. eurų	113,6	115,0
Parduota kitų prekių, mln. eurų	9,7	7,6

Detalūs rodiklių reikšmių paaiškinimai yra pateikti metinio pranešimo 2 punkte.

Priedas Nr. 1

**AB „Pieno Žvaigždės“ pranešimas apie Nasdaq Baltic vertybinių popierių
biržoje listinguojamų bendrovių valdymo kodekso laikymąsi**

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP /NE /NEAKTU ALU	KOMENTARAS
I principas: Pagrindinės nuostatos.		
Pagrindinis bendrovės tikslas turėtų būti visų akcininkų interesų tenkinimas, užtikrinant nuolatinį akcininkų nuosavybės vertės didinimą.		
1.1. Bendrovė turėtų rengti ir viešai skelbti bendrovės plėtros strategiją ir tikslus, aiškiai deklaruodama, kaip ji planuoja veikti akcininkų interesais ir didinti akcininkų nuosavybę.	Taip	Bendrovė prognozes pateikia esminių įvykių pranešimo forma per centrinę reglamentuotos informacijos bazę, tačiau kai kurių strategijos momentų negali iš anksto viešai atskleisti dėl konkurencinės kovos rinkoje.
1.2. Visų bendrovės organų veikla turėtų būti sukoncentruota į strateginių tikslų įgyvendinimą, atsižvelgiant į poreikį didinti akcininkų nuosavybę.	Taip	
1.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdami kuo didesnės naudos bendrovei ir akcininkams.	Taip	
1.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos ne tik bendrovės akcininkų, bet ir kitų bendrovės veikloje dalyvaujančių ar su ta veikla susijusių asmenų (darbuotojų, kreditorių, tiekėjų, klientų, vietos bendruomenės) teisės ir interesai.	Taip	
II principas: Bendrovės valdymo sistema		
Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti strateginį vadovavimą bendrovei, efektyvią bendrovės valdymo organų priežiūrą, tinkamą pusiausvyrą ir funkcijų pasiskirstymą tarp bendrovės organų, akcininkų interesų apsaugą.		
2.1. Be Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme numatytų privalomų organų – visuotinio akcininkų susirinkimo ir bendrovės vadovo, rekomenduojama bendrovėje sudaryti tiek kolegialų priežiūros organą, tiek kolegialų valdymo organą. Kolegialių priežiūros ir valdymo organų sudarymas užtikrina valdymo ir priežiūros funkcijų aiškų atskyrimą bendrovėje, bendrovės vadovo atskaitomybę bei kontrolę, o tai savo ruožtu sąlygoja efektyvesnę ir skaidresnę bendrovės valdymo procesą.	Ne	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma. Valdybos kontrolę atlieka visuotinis akcininkų susirinkimas, kuriam valdyba atsiskaito.
2.2. Kolegialus valdymo organas yra atsakingas už strateginį vadovavimą bendrovei bei vykdo kitas esmines bendrovės valdymo funkcijas. Kolegialus priežiūros organas yra atsakingas už efektyvią bendrovės valdymo organų veiklos priežiūrą.	Taip	Bendrovės kolegialus valdymo organas yra valdyba.
2.3. Jeigu bendrovė nusprendžia sudaryti tik vieną kolegialų organą, rekomenduojama, kad tai būtų priežiūros organas, t.y. stebėtojų taryba. Tokiu atveju stebėtojų taryba yra atsakinga už efektyvią bendrovės vadovo vykdomų funkcijų priežiūrą.	Ne	Bendrovės kolegialus valdymo organas yra valdyba. Bendrovės akcininkai kolegialaus priežiūros organo nesudaro.

<p>2.4. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus priežiūros organas turėtų būti sudaromas ir turėtų veikti III ir IV principuose išdėstyta tvarka. Jeigu bendrovė nuspręstų nesudaryti kolegialaus priežiūros organo, tačiau sudarytų kolegialų valdymo organą – valdybą, III ir IV principai turėtų būti taikomi valdybai, kiek tai neprieštarauja šio organo esmei ir paskirčiai.¹</p>	<p>Taip</p>	<p>Kadangi Bendrovė nesudaro kolegialaus priežiūros organo, III ir IV principai taikomi valdybai, kiek tai neprieštarauja šio organo esmei ir paskirčiai.</p>
<p>2.5. Bendrovės valdymo ir priežiūros organus turėtų sudaryti toks valdybos narių (vykdomųjų direktorių) ir stebėtojų tarybos narių (direktorių konsultantų) skaičius, kad atskiras asmuo arba nedidelė asmenų grupė negalėtų dominuoti šiems organams priimant sprendimus.²</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdyboje yra septyni valdybos nariai kurie atstovauja visų pagrindinių akcininkų interesus. Toks valdybos narių skaičius yra pakankamas ir užtikrina, kad atskiras asmuo arba nedidelė asmenų grupė negalėtų dominuoti valdybai priimant sprendimus.</p>
<p>2.6. Direktoriai konsultantai arba stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems maksimaliais Lietuvos Respublikos teisės aktų leidžiamais intervalais, tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas. Taip pat turėtų būti numatyta galimybė juos atleisti, tačiau ta procedūra neturėtų būti lengvesnė už vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario atleidimo procedūrą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdybos nariai renkami maksimaliai teisės aktų numatyta ketverių metų kadencijai. Jokių apribojimų jų perrinkimui nėra.</p>
<p>2.7. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininku gali būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nepriklausomai ir nešališkai priežiūrai vykdyti. Kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, bet sudaroma valdyba, rekomenduojama, kad bendrovės valdybos pirmininkas ir bendrovės vadovas nebūtų tas pats asmuo. Buvęs bendrovės vadovas neturėtų būti tuoj pat skiriamas į visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi priežiūros nešališkumui užtikrinti.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės vadovas nėra valdybos pirmininkas. Kliūčių vykdyti nepriklausomai ir nešališkai priežiūrai nėra.</p>

¹ III ir IV principų nuostatos labiau pritaikytos tiems atvejams, kai visuotinis akcininkų susirinkimas renka stebėtojų tarybą, t.y. organą, kuris iš esmės sudaromas siekiant užtikrinti bendrovės valdybos ir vadovo priežiūrą bei atstovauti bendrovės akcininkams. Vis dėlto, jeigu bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, bet sudaroma valdyba, daugelis III ir IV principuose pateiktų rekomendacijų tampa aktualios ir taikytinos valdybai. Tačiau pažymėtina, kad kai kurios rekomendacijos, kurios pagal savo esmę ir prigimtį yra susijusios išimtinai su stebėtojų taryba (pavyzdžiui, komitetų formavimas), neturėtų būti taikomos valdybai, kadangi šio organo paskirtis ir funkcijos pagal Akcinių bendrovių įstatymą (Žin., 2003, Nr. 123-5574) yra kitokios. Pavyzdžiui, kodekso 3.1 punktas dėl valdymo organų priežiūros valdybai taikytinas tiek, kiek tai susiję su bendrovės vadovo, bet ne pačios valdybos priežiūra; kodekso 4.1 punktas dėl rekomendacijų teikimo valdymo organams taikytinas tiek, kiek tai susiję su rekomendacijų teikimu bendrovės vadovui; kodekso 4.6 punktas dėl visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytinas tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

² Vykdomojo direktoriaus ir direktoriaus konsultanto sąvokos vartojamos tais atvejais, kai bendrovėje sudaromas tik vienas kolegialus organas.

III principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka.

Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka turėtų užtikrinti bendrovės smulkiųjų akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bendrovės veiklos bei jos valdymo organų³ priežiūrą.

<p>3.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo (toliau šiame principo – kolegialus organas) sudarymo mechanizmas turėtų užtikrinti, kad bus vykdoma objektyvi ir nešališka bendrovės valdymo organų priežiūra, taip pat tinkamai atstovaujami smulkiųjų akcininkų interesai.</p>	Taip	Bendrovė atskleidžia informaciją apie kandidatus į bendrovės kolegialų organą. Akcininkų struktūroje nėra dominuojančių akcininkų. Visos aktyvios akcininkų grupės turi savo atstovus valdyboje.
<p>3.2. Kandidatų į kolegialaus organo narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius įsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleista bendrovės akcininkams dar prieš visuotinį akcininkų susirinkimą, paliekant akcininkams pakankamai laiko apsispręsti, už kurį kandidatą balsuoti. Taip pat turėtų būti atskleistos visos aplinkybės, galinčios paveikti kandidato nepriklausomumą (pavyzdinis jų sąrašas pateiktas 3.7 rekomendacijoje). Kolegialus organas turėtų būti informuojamas apie vėlesnius šiame punkte nurodytos informacijos pokyčius. Kolegialus organas kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.</p>	Taip	Informacija apie esamus bendrovės kolegialaus organo narius yra pateikiama bendrovės metiniame pranešime. Prieš būsimus kolegialaus organo narių rinkimus teisės aktuose numatyta informacija apie juos pateikiama kartu su susirinkimo medžiaga.
<p>3.3. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, turėtų būti nurodyta konkreti jo kompetencija, tiesiogiai susijusi su darbu kolegialiaame organe. Kad akcininkai ir investuotojai galėtų įvertinti, ar ši kompetencija ir toliau yra tinkama, kolegialus organas kiekviename bendrovės metiniame pranešime turėtų skelbti informaciją apie savo sudėtį ir apie konkrečią atskirų savo narių kompetenciją, tiesiogiai susijusią su jų darbu kolegialiaame organe.</p>	Taip	Informacija apie esamus bendrovės kolegialaus organo narius yra pateikiama bendrovės metiniame pranešime. Prieš būsimus valdybos narių rinkimus teisės aktuose numatyta informacija apie juos pateikiama kartu su susirinkimo medžiaga.
<p>3.4. Siekiant išlaikyti tinkamą kolegialaus organo narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, kolegialaus organo sudėtis turėtų būti nustatyta atsižvelgiant į bendrovės struktūrą ir veiklos pobūdį ir periodiškai vertinama. Kolegialus organas turėtų užtikrinti, kad jo nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti. Audito komiteto nariai, kaip visuma, turėtų turėti naujausių žinių ir atitinkamą patirtį listinguojamų bendrovių finansų ir apskaitos ir (arba) audito srityse. Bent vienas iš atlyginimo komiteto narių turėtų turėti žinių ir patirties atlyginimų nustatymo politikos srityje.</p>	Taip	Bendrovės kolegialaus organo nariai turi ilgametę patirtį bendrovių valdyme, įvairiapusių žinių, ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti.

³ Atkreiptinas dėmesys, kad tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji, būdama valdymo organas, turėtų užtikrinti ne visų bendrovės valdymo organų, o tik vienasmenio valdymo organo – bendrovės vadovo – priežiūrą. Ši pastaba taikytina taip pat ir 3.1 punkto atžvilgiu.

<p>3.5. Visiems naujiems kolegialaus organo nariams turėtų būti siūloma individuali programa, skirta supažindinti su pareigomis, bendrovės organizacija bei veikla. Kolegialus organas turėtų atlikti metinį patikrinimą, kad būtų nustatytos sritys, kuriose jo nariams reikia atnaujinti savo įgūdžius ir žinias.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės kolegialaus organo nariai turi ilgametę bendrovių valdymo patirtį. Jei būtų išrinkti nauji bendrovės valdybos nariai, jie būtų supažindinami su situacija bendrovėje, bei valdymo ypatumais.</p>
<p>3.6. Siekiant užtikrinti, kad visi su kolegialaus organo nariu susiję esminiai interesų konfliktai būtų sprendžiami tinkamai, į bendrovės kolegialų organą turėtų būti išrinktas pakankamas⁴ nepriklausomų⁵ narių skaičius.</p>	<p>Ne</p>	<p>Šioje valdybos kadencijoje akcininkai neišrinko nepriklausomų narių.</p>
<p>3.7. Kolegialaus organo narys turėtų būti laikomas nepriklausomu tik tais atvejais, kai jo nesaisto jokie verslo, giminystės arba kitokie ryšiai su bendrove, ją kontroliuojančiu akcininku arba jų administracija, dėl kurių kyla ar gali kilti interesų konfliktas ir kurie gali paveikti nario nuomonę. Kadangi visų atvejų, kada kolegialaus organo narys gali tapti priklausomas, išvardyti neįmanoma, be to, skirtingose bendrovėse santykiai arba aplinkybės, susijusios su nepriklausomumo nustatymu, gali skirtis, o geriausia šios problemos sprendimo praktika susiklostys laikui bėgant, tai kolegialaus organo nario nepriklausomumo įvertinimas turėtų būti grindžiamas santykių ir aplinkybių turiniu, o ne forma. Pagrindiniai kriterijai nustatant, ar kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, turėtų būti šie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir paskutinius penkerius metus neturi būti ėjęs tokių pareigų; 2) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės darbuotojas ir paskutinius trejus metus neturi būti ėjęs tokių pareigų, išskyrus atvejus, kai kolegialaus organo narys nepriklauso vyresniajai vadovybei ir buvo išrinktas į kolegialų organą kaip darbuotojų atstovas; 3) jis neturi gauti arba nebūti gavęs reikšmingo papildomo atlyginimo iš bendrovės arba susijusios bendrovės, išskyrus užmokestį, gautą už kolegialaus organo nario pareigas. Tokiam papildomam atlyginimui priskiriamas ir dalyvavimas akcijų pasirinkimo sandoriuose arba kitokiose nuo veiklos rezultatų priklausančiose užmokesčio sistemose; jam nepriskiriamos pagal pensijų planą nustatytų kompensacijų išmokos (įskaitant atidėtas kompensacijas) už ankstesnį darbą bendrovėje (su sąlyga, kad tokia išmoka niekaip nesusijusi su vėlesnėmis pareigomis); 4) jis neturi būti kontroliuojantysis akcininkas arba neturi atstovauti tokiam akcininkui (kontrolė nustatoma pagal Tarybos direktyvos 83/349/EEB 1 straipsnio 1 dalį); 	<p>Ne</p>	<p>Šioje valdybos kadencijoje akcininkai neišrinko nepriklausomų narių.</p>

⁴ Kodekse nenustatytas konkretus kolegialaus organo nepriklausomų narių skaičius. Daugelyje užsienio valstybių kodeksų yra nustatytas tam tikras nepriklausomų narių, kurie turi sudaryti kolegialų organą, skaičius (pvz., ne mažiau kaip 1/3 arba 1/2 kolegialaus organo narių). Tačiau, atsižvelgiant į nepriklausomų narių kategorijos naujumą Lietuvoje, į galimus keblumus parenkant ir išrenkant nepriklausomus narius, kodekse įtvirtinta lankstesnė formuluoė ir bendrovėms leidžiama pačioms nuspręsti, koks nepriklausomų narių skaičius yra pakankamas. Be abejo, didesnis nepriklausomų narių skaičius kolegialiaame organe yra skatintinas ir bus laikomas tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

⁵ Pažymėtina, kad kai kuriose bendrovėse dėl pernelyg mažo smulkiųjų akcininkų skaičiaus visų kolegialaus organo narių išrinkimą gali lemti stambiausio akcininko ar kelių didžiausių akcininkų balsai. Tačiau net ir pagrindinių bendrovės akcininkų išrinktas kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, jeigu jis atitinka kodekse įtvirtintus nepriklausomumo kriterijus.

<p>5) jis negali turėti ir per praėjusius metus neturi būti turėjęs svarbių verslo ryšių su bendrove arba susijusia bendrove nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokius ryšius subjekto partneris, akcininkas, direktorius arba viršesnis darbuotojas. Turinčiu verslo ryšių laikytinas subjektas, kuris yra svarbus prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas (įskaitant finansines, teisines, patariamąsias ir konsultacines paslaugas), reikšmingas klientas ar organizacija, kuri gauna reikšmingas įmokas iš bendrovės arba jos grupės;</p> <p>6) jis negali būti ir per paskutinius trejus metus neturi būti buvęs bendrovės arba susijusios bendrovės dabartinės arba ankstesnės išorės audito įmonės partneriu arba darbuotoju;</p> <p>7) jis neturi būti vykdomoju direktoriumi arba valdybos nariu kitoje bendrovėje, kurioje bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) yra direktorius konsultantas arba stebėtojų tarybos narys, taip pat jis negali turėti kitų reikšmingų ryšių su bendrovės vykdomaisiais direktoriais, kurie atsiranda jiems dalyvaujant kitų bendrovių arba organų veikloje;</p> <p>8) jis neturi būti ėjęs kolegialaus organo nario pareigų ilgiau kaip 12 metų;</p> <p>9) jis neturi būti vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba), arba 1–8 punkte nurodytų asmenų artimas šeimos narys. Artimu šeimos nariu laikytinas sutuoktinis (sugyventinis), vaikai ir tėvai.</p>		
<p>3.8. Nepriklausomumo sąvokos turinį iš esmės nustato pats kolegialus organas. Kolegialus organas gali nuspręsti, kad tam tikras jo narys, nors ir atitinka visus šiame kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.</p>	Ne	Šioje valdybos kadencijoje akcininkai neišrinko nepriklausomų narių.
<p>3.9. Turėtų būti atskleidžiama reikiama informacija apie išvadas, prie kurių priėjo kolegialus organas aiškindamasis, ar tam tikras jo narys gali būti laikomas nepriklausomu. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, bendrovė turėtų paskelbti, ar laiko jį nepriklausomu. Kai konkretus kolegialaus organo narys neatitinka vieno ar kelių šiame kodekse nustatytų nepriklausomumo vertinimo kriterijų, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl tą narį ji vis dėlto laiko nepriklausomu. Be to, bendrovė kiekviename savo metiniame pranešime turėtų paskelbti, kuriuos kolegialaus organo narius laiko nepriklausomais.</p>	Ne	Šioje valdybos kadencijoje akcininkai neišrinko nepriklausomų narių.
<p>3.10. Kai vienas arba keli šiame kodekse nustatyti nepriklausomumo vertinimo kriterijai nebuvo tenkinami ištisus metus, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl konkretų kolegialaus organo narį laiko nepriklausomu. Kad būtų užtikrintas informacijos, pateikiamos dėl kolegialaus organo narių nepriklausomumo, tikslumas, bendrovė turėtų reikalauti, kad nepriklausomi nariai reguliariai patvirtintų savo nepriklausomumą.</p>	Ne	Šioje valdybos kadencijoje akcininkai neišrinko nepriklausomų narių.

<p>3.11. Nepriklausomiems kolegialaus organo nariams už jų darbą ir dalyvavimą kolegialaus organo posėdžiuose gali būti atlyginama iš bendrovės lėšų⁶. Tokio atlyginimo dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>Ne</p>	<p>Šioje valdybos kadencijoje akcininkai neišrinko nepriklausomų narių.</p>
<p>IV principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pareigos ir atsakomybė</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas tinkamai ir efektyviai funkcionuotų, o jam suteiktos teisės turėtų užtikrinti efektyvią bendrovės valdymo organų⁷ priežiūrą ir visų bendrovės akcininkų interesų apsaugą.</p>		
<p>4.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas (toliau šiame principo – kolegialus organas) turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą. Kolegialus organas turėtų nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams ir prižiūrėti bei kontroliuoti jų veiklą valdant bendrovę.⁸</p>	<p>Taip</p>	<p><i>Bendrovės vadovas ne rečiau kaip kartą per ketvirtį pateikia ataskaitas kolegialiam valdymo organui, bei gauna jo rekomendacijas. Bendrovės valdyba tvirtina vadovo paruoštą metinį pranešimą.</i></p>
<p>4.2. Kolegialaus organo nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir jų interesais, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę. Nepriklausomi kolegialaus organo nariai turėtų: a) bet kokiomis sąlygomis išlaikyti savo analizės, sprendimų priėmimo ir veiksmų nepriklausomumą; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kompromituoti jų nepriklausomumą; c) aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad kolegialaus organo sprendimas gali pakenkti bendrovei. Kai kolegialus organas yra priėmęs sprendimą, dėl kurių nepriklausomas narys turi rimtų abejonių, tokiu atveju šis narys turėtų padaryti atitinkamas išvadas. Jeigu nepriklausomas narys atsistatydintų, priežastis jis turėtų paaiškinti laiške kolegialiam organui arba audito komitetui ir, jei reikia, atitinkamam bendrovei nepriklausančiam organui (institucijai).</p>	<p>Taip</p>	<p><i>Bendrovės valdybos nariai veikia gera valia bendrovės atžvilgiu, vadovaujasi bendrovės interesais, stengdamiesi išlaikyti savo nepriklausomumą priimant sprendimus.</i></p>
<p>4.3. Kolegialaus organo nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas kolegialaus organo narys turėtų išsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius išsipareigojimus (ypač direktoriaus pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti kolegialaus organo nario pareigas. Jeigu kolegialaus organo narys dalyvavo mažiau nei pusėje⁹ kolegialaus organo posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.</p>	<p>Taip</p>	<p><i>Kolegialaus organo nariai jiems skirtas funkcijas vykdo tinkamai: aktyviai dalyvauja kolegialaus organo posėdžiuose ir skiria pakankamai laiko savo, kaip kolegialaus nario, pareigų vykdymui. Visuose šauktuose kolegialaus organo posėdžiuose kvorumas buvo.</i></p>

⁶ Pažymėtina, kad šiuo metu nėra iki galo aišku, kokia forma gali būti atlyginamas bendrovės stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos narių darbas šiuose organuose. Akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) nustato, kad už veiklą stebėtojų taryboje/valdyboje jos nariams gali būti mokamos tantjemos Įstatymo 59 straipsnio nustatyta tvarka, t.y. iš bendrovės pelno. Ši formuluootė, skirtingai nuo iki 2004 m. sausio 1 d. galiojusio įstatymo redakcijos, nenustato, kad stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos nariams gali būti atlyginama tik mokant tantjemas. Taigi Įstatymas lyg ir neužkerta kelio stebėtojų tarybos ir valdybos nariams už darbą mokėti ne tik tantjemomis, bet ir kitais būdais, nors aiškiai tokios galimybės taip pat neįtvirtina.

⁷ Žr. 3 išnašą.

⁸ Žr. 3 išnašą. Jeigu visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji turėtų teikti rekomendacijas bendrovės vienasmeniui valdymo organui – vadovui.

⁹ Pažymėtina, kad bendrovės gali sugriežinti minėtą reikalavimą ir nustatyti, kad apie posėdžius prastai lankantį kolegialaus organo narį turi būti informuojami akcininkai (pavyzdžiui, tuo atveju, jeigu tas narys dalyvavo mažiau nei 2/3 ar 3/4 posėdžių). Tokios aktyvaus dalyvavimo kolegialaus organo posėdžiuose užtikrinimo priemonės yra skatinamos ir bus laikomos tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

<p>4.4. Kai kolegialaus organo sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkus, kolegialus organas su visais akcininkais turėtų elgtis sąžiningai ir nešališkai. Jis turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės reikalus, jos strategiją, rizikos valdymą ir interesų konfliktų sprendimą. Bendrovėje turėtų būti aiškiai nustatytas kolegialaus organo narių vaidmuo jiems bendraujant su akcininkais ir įsipareigojant akcininkams.</p>	Taip	
<p>4.5. Rekomenduojama, kad sandoriai (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus standartinėmis sąlygomis vykdančią bendrovės veiklą), sudaromi tarp bendrovės ir jos akcininkų, priežiūros ar valdymo organų narių, ar kitų bendrovės valdymui įtaką darančių ar galinčių daryti fizinių ar juridinių asmenų, būtų tvirtinami kolegialaus organo. Sprendimas dėl tokių sandorių tvirtinimo turėtų būti laikomas priimtu tik tuo atveju, kai už tokį sprendimą balsuoja dauguma nepriklausomų kolegialaus organo narių.</p>	Ne	
<p>4.6. Kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas priimdamas sprendimus, turinčius reikšmės bendrovės veiklai ir strategijai. Be kita ko, kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas nuo bendrovės valdymo organų¹⁰. Kolegialaus organo narių darbai ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad kolegialus organas ir jo komitetai būtų aprūpinti pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti – ypač iš bendrovės darbuotojų – visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus kolegialaus organo ir jo komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais. Naudodamasis minėtų konsultantų ar specialistų paslaugomis informacijai apie atlyginimų nustatymo sistemų rinkos standartus gauti, atlyginimo komitetas turėtų užtikrinti, kad tas konsultantas tuo pačiu metu neteiktų konsultacijų susijusios bendrovės žmogiškųjų išteklių skyriui arba vykdomajam, arba valdymo organų nariams.</p>	Taip	
<p>4.7. Kolegialaus organo veikla turėtų būti organizuota taip, kad nepriklausomi kolegialaus organo nariai galėtų turėti didelę įtaką itin svarbiose srityse, kuriose interesų konfliktų galimybė yra ypač didelė. Tokiomis sritimis laikytini klausimai, susiję su bendrovės direktorių skyrimu, atlyginimo bendrovės direktoriams nustatymu ir bendrovės audito kontrole bei įvertinimu. Todėl tuo atveju, kai kolegialaus organo kompetencijai yra priskirti minėti klausimai, šiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlyginimų ir audito komitetus¹¹. Bendrovės turėtų užtikrinti, kad skyrimo, atlyginimų ir audito komitetams priskirtos funkcijos būtų vykdomos, tačiau jos gali tas funkcijas sujungti ir sukurti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju bendrovės turėtų išsamiai paaiškinti, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus. Bendrovėse, kurių kolegialus organas turi nedaug narių, trims komitetams skirtas funkcijas gali atlikti pats kolegialus organas, jeigu jis atitinka komitetams keliamus sudėties reikalavimus ir jeigu šiuo klausimu atskleidžia atitinkamą informaciją. Tokiu atveju šio kodekso nuostatos, susijusios su kolegialaus organo komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), turėtų būti taikomos, kai tinka, visam kolegialiam organui.</p>	Ne	<i>Bendrovėje sudaromas tik audito komitetas.</i>

¹⁰ Tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, rekomendacija dėl jos nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytina tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

¹¹ Lietuvos Respublikos audito įstatymas (Žin., 2008, Nr. 82-3233) nustato, kad viešojo intereso įmonės (įskaitant, bet neapsiribojant, akcinėse bendrovėse, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama Lietuvos Respublikos ir (arba) bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje), privalo sudaryti Audito komitetą.

<p>4.8. Pagrindinis komitetų tikslas – didinti kolegialaus organo darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvarsčius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad kolegialaus organo sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai. Komitetai turėtų veikti nepriklausomai bei principingai ir teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas. Rekomendacija steigti komitetus nesiekama susiaurinti kolegialaus organo kompetencijos ar perkelti ją komitetams. Kolegialus organas išlieka visiškai atsakingas už savo kompetencijos ribose priimamus sprendimus.</p>	Taip	
<p>4.9. Kolegialaus organo sukurti komitetai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Bendrovėse, kuriose kolegialaus organo narių yra nedaug, išimties tvarka komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto narių daugumą turėtų sudaryti nepriklausomi kolegialaus organo nariai. Tuo atveju, kai bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, atlyginimų ir audito komitetai turėtų būti sudaryti išimtinai iš direktorių konsultantų.</p> <p>Sprendžiant, ką skirti komiteto pirmininku ir nariais, turėtų būti atsižvelgiama į tai, kad narystė komitete turi būti atnaujinama ir kad neturi būti pernelyg pasitikima tam tikrais asmenimis.</p>	Taip	Audito komitetą sudaro trys nariai. Du iš jų – nepriklausomi.
<p>4.10. Kiekvieno įkurto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis. Audito komitetas turėtų patvirtinti, kad jį tenkina audito proceso nepriklausomumas, ir trumpai aprašyti veiksmus, kurių buvo imtasi tam, kad priėti tokios išvados.</p>	Taip	Metinis audito komiteto pranešimas teikiamas Įmonės valdybai ir akcininkų susirinkimui.
<p>4.11. Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.</p>	Taip	

<p>4.12. Skyrimo komitetas.</p> <p>4.12.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) parinkti kandidatus į laisvas valdymo organų narių vietas ir rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir sugebėjimų, kurių reikia konkrečiam postui, aprašą ir įvertinti įpareigojimui atlikti reikalingą laiką. Skyrimo komitetas taip pat gali vertinti bendrovės akcininkų pasiūlytus kandidatus į kolegialaus organo narius; 2) reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių; 3) reguliariai vertinti atskirų direktorių įgūdžius, žinias bei patirtį ir apie tai pranešti kolegialiam organui; 4) reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui; 5) peržiūrėti valdymo organų politiką dėl vyresniosios vadovybės rinkimo ir skyrimo. <p>4.12.2. Skyrimo komitetas turėtų apsvarstyti kitų asmenų, įskaitant administraciją ir akcininkus, pateiktus pasiūlymus. Kai sprendžiami klausimai, susiję su vykdomaisiais direktoriais arba valdybos nariais (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir vyresniąją vadovybę, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.</p>	Neaktualu	Pažymėta „neaktualu“, nes Skyrimo komitetas nėra sudaromas.
<p>4.13. Atlyginimų komitetas.</p> <p>4.13.1. Pagrindinės atlyginimų komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl valdymo organų narių ir vykdomųjų direktorių atlyginimų politikos. Tokia politika turėtų apimti visas atlyginimo formas, įskaitant fiksuotą atlyginimą, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemas, pensijų modelius ir išeitines išmokas. Pasiūlymai, susiję su nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemomis, turėtų būti pateikiami kartu su rekomendacijomis dėl su tuo susijusių tikslų ir įvertinimo kriterijų, kurių tikslas – tinkamai suderinti vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimą su bendrovės kolegialaus organo nustatytais ilgalaikiais akcininkų interesais ir tikslais; 2) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualių atlyginimų vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlyginimų politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą. Vykdydamas šią funkciją, komitetas turėtų būti gerai informuotas apie bendrą atlygį, kurį vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai gauna iš kitų susijusių bendrovių; 3) turėtų užtikrinti, kad individualus atlyginimas vykdomajam direktoriui ir valdymo organo nariui būtų proporcingas kitų bendrovės vykdomųjų direktorių arba valdymo organų narių ir kitų bendrovės darbuotojų atlyginimui; 4) reguliariai peržiūrėti vykdomųjų direktorių ar valdymo organų narių atlyginimų nustatymo politiką (taip pat ir akcijomis pagrįsto atlyginimo politiką) bei jos įgyvendinimą; 5) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl tinkamų sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais formų; 6) padėti kolegialiam organui prižiūrėti, kaip bendrovė laikosi galiojančių nuostatų dėl informacijos, susijusios su atlyginimais, skelbimo (ypač dėl galiojančios atlyginimų politikos ir direktoriams skiriamo individualus atlyginimo); 7) teikti vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams bendras rekomendacijas dėl vyresniosios vadovybės (kaip apibrėžta paties kolegialaus organo) atlyginimų dydžio ir struktūros, taip pat stebėti 	Neaktualu	Pažymėta „neaktualu“, nes Atlyginimų komitetas nėra sudaromas.

<p>vyresniosios vadovybės atlyginimų dydį ir struktūrą, remiantis atitinkama informacija, kurią pateikia vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai.</p> <p>4.13.2. Tuo atveju, kai reikia spręsti skatinimo klausimą, susijusį su akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis su akcijomis susijusiomis skatinimo priemonėmis, kurios gali būti taikomos direktoriams arba kitiems darbuotojams, komitetas turėtų:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) apsvarstyti bendrą tokių skatinimo sistemų taikymo politiką, ypatingą dėmesį skirdamas skatinimui, susijusiam su akcijų pasirinkimo sandoriais, ir pateikti kolegialiam organui su tuo susijusius pasiūlymus; 2) išnagrinėti informaciją, kuri pateikta šiuo klausimu bendrovės metiniame pranešime ir dokumentuose, skirtuose akcininkų susirinkimui; 3) pateikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl pasirinkimo sandorių pasirašant akcijas arba pasirinkimo sandorių perkant akcijas alternatyvos apibrėžiant tokios alternatyvos suteikimo priežastis ir pasekmes. <p>4.13.3. Atlyginimų komitetas, sprenddamas jo kompetencijai priskirtus klausimus, turėtų pasidomėti bent kolegialaus valdymo organo pirmininko ir (arba) bendrovės vadovo nuomone dėl kitų vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimų.</p> <p>4.13.4. Atlyginimo komitetas turėtų informuoti akcininkus apie savo funkcijų vykdymą ir tuo tikslu dalyvauti metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.</p>		
<p>4.14. Audito komitetas.</p> <p>4.14.1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stebėti bendrovės teikiamos finansinės informacijos vientisumą, ypatingą dėmesį skiriant bendrovės ir jos grupės naudojamų apskaitos metodų tinkamumui ir nuoseklumui (įskaitant bendrovių grupės finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo kriterijus); 2) mažiausiai kartą per metus peržiūrėti vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemas, siekiant užtikrinti, kad pagrindinės rizikos (įskaitant riziką, susijusią su galiojančių įstatymų ir taisyklių laikymusi) yra tinkamai nustatytos, valdomos ir apie jas atskleidžiama informacija; 3) užtikrinti vidaus audito funkcijų veiksmingumą, be kita ko, teikiant rekomendacijas dėl vidaus audito padalinio vadovo parinkimo, skyrimo, pakartotinio skyrimo bei atleidimo ir dėl šio padalinio biudžeto, taip pat stebint, kaip bendrovės administracija reaguoja į šio padalinio išvadas ir rekomendacijas. Jei bendrovėje nėra vidaus audito funkcijos, komitetas poreikį turėti šią funkciją turėtų įvertinti bent kartą per metus; 4) teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su išorės audito įmonės parinkimu, skyrimu, pakartotiniu skyrimu ir atleidimu (tai atlieka bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas) bei sutarties su audito įmone sąlygomis. Komitetas turėtų iširti situacijas, dėl kurių audito įmonei ar auditoriui atsiranda pagrindas atsistatydinti, ir pateikti rekomendacijas dėl tokiu atveju būtinų veiksmų; 5) stebėti išorės audito įmonės nepriklausomumą ir objektyvumą, ypač svarbu patikrinti, ar audito įmonė atsižvelgia į reikalavimus, susijusius su audito partnerių rotacija, taip pat būtina patikrinti atlyginimo, kurį bendrovė moka audito įmonei, dydį ir panašius dalykus. Siekiant užkirsti kelią esminiams interesų konfliktams, komitetas, remdamasis inter alia išorės audito įmonės skelbiamais duomenimis apie visus atlyginimus, kuriuos audito įmonei bei jos tinklui moka bendrovė ir jos grupė, turėtų nuolat prižiūrėti ne audito paslaugų pobūdį ir mastą. Komitetas, vadovaudamasis 2002 m. gegužės 16 d. Komisijos rekomendacijoje 2002/590/EB įtvirtintais principais ir gairėmis, turėtų nustatyti ir taikyti formalią politiką, apibrėžiančią ne audito paslaugų rūšis, kurių pirkimas iš audito įmonės yra: a) neleidžiamas; b) leidžiamas komitetui išnagrinėjus ir c) leidžiamas be kreipimosi į komitetą; 6) tikrinti išorės audito proceso veiksmingumą ir administracijos reakciją į rekomendacijas, kurias audito įmonė pateikia laiške vadovybei. 	<p>Taip</p>	<p>Audito komitetas paskirtas ir patvirtintas akcininkų susirinkime. Audito komitetas teikia metines ataskaitas įmonės valdybai ir akcininkų susirinkimui.</p>

<p>4.14.2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės administracija turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais. Šiuo atveju ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas bendrovės veiklai ofšoriniuose centruose ir (ar) per specialios paskirties įmones (organizacijas) vykdomai veiklai bei tokios veiklos pateisinimui.</p> <p>4.14.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) kolegialaus valdymo organo pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prireikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams.</p> <p>4.14.4. Vidaus ir išorės auditoriams turėtų būti užtikrinti ne tik veiksmingi darbiniai santykiai su administracija, bet ir neribotos galimybės susisiekti su kolegialiu organu. Šiuo tikslu audito komitetas turėtų veikti kaip pagrindinė instancija ryšiams su vidaus ir išorės auditoriais palaikyti.</p> <p>4.14.5. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės. Komitetas turėtų laiku gauti informaciją apie visus su bendrovės auditu susijusius klausimus.</p> <p>4.14.6. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi svarbūs pažeidimai (dažniausiai pranešama nepriklausomam kolegialaus organo nariui), ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksmams.</p> <p>4.14.7. Audito komitetas turėtų teikti kolegialiam organui savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.</p>		
<p>4.15. Kiekvienais metais kolegialus organas turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti kolegialaus organo struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno kolegialaus organo nario ir komiteto kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar kolegialus organas pasiekė nustatytų veiklos tikslų. Kolegialus organas turėtų bent kartą per metus paskelbti (kaip dalį informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūras ir praktiką) atitinkamą informaciją apie savo vidinę organizaciją ir veiklos procedūras, taip pat nurodyti, kokius esminius pokyčius nulėmė kolegialaus organo atliktas savo veiklos įvertinimas.</p>	Ne	-

V principas: Bendrovės kolegialių organų darbo tvarka

Bendrovėje nustatyta kolegialių priežiūros ir valdymo organų darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.

5.1. Bendrovės kolegialiams priežiūros ir valdymo organams (šiam principu vadinami <i>kolegialūs organai</i> apima tiek kolegialius priežiūros, tiek valdymo organus) vadovauja šių organų pirmininkai. Kolegialaus organo pirmininkas yra atsakingas už kolegialaus organo posėdžių tinkamą sušaukimą. Pirmininkas turėtų užtikrinti tinkamą visų kolegialaus organo narių informavimą apie šaukiamą posėdį ir posėdžio darbotvarkę. Jis taip pat turėtų užtikrinti tinkamą vadovavimą kolegialaus organo posėdžiams bei tvarką ir darbingą atmosferą posėdžio metu.	Taip	Bendrovėje šią nuostatą įgyvendina kolegialus organas - valdyba.
5.2. Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu, pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, kokių periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdymo klausimų sprendimas. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metus ketvirtį, o bendrovės valdybos posėdžiai – bent kartą per mėnesį. ¹²	Taip	Bendrovės valdybos posėdžiai rengiami ne rečiau kaip kartą per metus ketvirtį.
5.3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasirengti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti naudinga diskusija, po kurios būtų priimami tinkami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga, su posėdžio darbotvarka susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai arba kai neatidėliotai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.	Taip	
5.4. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti spręsdami kitus su bendrovės valdymu susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlyginimo nustatymu.	Taip	Valdyba atlieka kolegialių organų darbą
VI principas: Nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės		
Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų, įskaitant smulkiuosius bei užsieniečius, traktavimą. Bendrovės valdymo sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.		
6.1. Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.	Taip	Bendrovės įstatinį kapitalą sudaranti paprastosios vardinės akcijos visiems bendrovės akcijų savininkams suteikia vienodas teises.

¹² Rekomendacijoje įtvirtintas bendrovės kolegialių organų posėdžių periodiškumas taikytinas tais atvejais, kai bendrovėje sudaromi abu papildomi kolegialūs organai – stebėtojų taryba ir valdyba. Kai bendrovėje sudaromas tik vienas papildomas kolegialus organas, jo posėdžių periodiškumas gali būti toks, koks nustatytas stebėtojų tarybai, t.y. bent kartą per metus ketvirtį.

6.2. Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t.y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.	Taip	
6.3. Bendrovei ir jos akcininkams svarbūs sandoriai, tokie kaip bendrovės turto perleidimas, investavimas, įkeitimas ar kitoks apsunkinimas, turėtų gauti visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimą ¹³ . Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti ir dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus, įskaitant paminėtų sandorių tvirtinimą.	Taip	Pagrindiniai Bendrovės akcininkai yra atstovaujami valdyboje, kuri ir priima pagrindinius sprendimus.
6.4. Visuotinių akcininkų susirinkimų sušaukimo ir vedimo procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui susirinkime.	Taip	Visi Bendrovės akcininkai informuojami apie visuotinio akcininkų susirinkimo datą, vietą ir laiką. Visiems Bendrovės akcininkams dar iki visuotinio akcininkų susirinkimo sudaroma galimybė gauti informaciją, susijusią su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarke.
6.5. Siekiant užtikrinti užsienyje gyvenančių akcininkų teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus iš anksto paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje ne tik lietuvių kalba, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje lietuvių ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Bendrovės interneto tinklalapyje viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.	Taip	
6.6. Akcininkams turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.	Taip	
6.7. Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę dalyvauti ir balsuoti akcininkų susirinkimuose naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas perduodamos informacijos saugumas ir galima nustatyti dalyvavusiojo ir balsavusiojo tapatybę. Be to, bendrovės galėtų sudaryti sąlygas akcininkams, ypač užsienyje gyvenantiems akcininkams, akcininkų susirinkimus stebėti pasinaudojant modernių technologijų priemonėmis.	Ne	

¹³ Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) nebepriskiria visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai sprendimų dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, investavimo, perleidimo, nuomos, įkeitimo, įsigijimo ir pan. priėmimo. Tačiau svarbūs, esminiai bendrovės veiklai sandoriai turėtų būti apsvartomi visuotiniame akcininkų susirinkime ir gauti jo pritarimą. To nedraudžia ir Akcinių bendrovių įstatymas. Tačiau siekiant neapsunkinti bendrovės veiklos ir išvengti nepagrįstai dažno sandorių svarstymo susirinkime, bendrovės gali pačios nusistatyti svarbių sandorių kriterijus, pagal kuriuos būtų atrenkami sandoriai, reikalingi susirinkimo pritarimo. Nustatydamos svarbių sandorių kriterijus, bendrovės gali vadovautis Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 4 dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytais kriterijais arba nukrypti nuo jų, atsižvelgdamos į savo veiklos specifiką ir siekį užtikrinti nepertraukiamą ir efektyvią bendrovės veiklą.

<p>VII principas: Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų skatinti bendrovės organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą.</p>		
<p>7.1. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.</p>	<p>Taip</p>	
<p>7.2. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys negali painioti bendrovės turto, kurio naudojimas specialiai su juo nėra aptartas, su savo turtu arba naudoti jį arba informaciją, kurią jis gauna būdamas bendrovės organo nariu, asmeninei naudai ar trečiojo asmens naudai gauti be bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo ar jo įgalioto kito bendrovės organo sutikimo.</p>	<p>Taip</p>	
<p>7.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys gali sudaryti sandorį su bendrove, kurios organo narys jis yra. Apie tokį sandorį (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus vykdant įprastinę bendrovės veiklą bei standartinėmis sąlygomis) jis privalo nedelsdamas raštu arba žodžiu, įrašant tai į posėdžio protokolą, pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams. Šioje rekomendacijoje įvardytų sandorių sudarymui taip pat taikoma 4.5 rekomendacija.</p>	<p>Ne</p>	
<p>7.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų susilaikyti nuo balsavimo, kai priimami sprendimai dėl sandorių ar kitokių klausimų, su kuriais jis susijęs asmeniniu ar dalykiniu interesu.</p>	<p>Taip</p>	
<p>VIII principas: Bendrovės atlyginimų politika</p> <p>Bendrovėje nustatyta atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų tvirtinimo, peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant direktorių atlyginimus, taip pat užtikrinti bendrovės atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų viešumą ir skaidrumą.</p>		
<p>8.1. Bendrovė turėtų paskelbti savo atlyginimų politikos ataskaitą (toliau – atlyginimų ataskaita), kuri turėtų būti aiški ir lengvai suprantama. Ši atlyginimų ataskaita turėtų būti paskelbta ne tik kaip bendrovės metinio pranešimo dalis, bet turėtų būti skelbiama ir bendrovės interneto tinklalapyje.</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovės atlyginimų politika nėra viešinama.</p>
<p>8.2. Atlyginimų ataskaitoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama bendrovės direktorių atlyginimų politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais, finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlyginimų politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiems bendrovės atlyginimų politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.</p>

<p>8.3. Atlyginimų ataskaitoje turėtų būti pateikta bent ši informacija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) direktorių atlyginimų kintamų ir nekintamų sudedamųjų dalių santykis ir jo paaiškinimas; 2) pakankama informacija apie veiklos rezultatų vertinimo kriterijus, kuriais grindžiama teisė dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, teisė į akcijas arba kintamas sudedamąsias atlyginimo dalis; 3) paaiškinimas, kuo pasirinkti veiklos rezultatų vertinimo kriterijai naudingi ilgalaikiams bendrovės interesams; 4) metodų, taikomų siekiant nustatyti, ar tenkinami veiklos rezultatų vertinimo kriterijai, paaiškinimas; 5) pakankamai išsami informacija apie kintamos sudedamosios atlyginimo dalies mokėjimo atidėjimo laikotarpius; 6) pakankama informacija apie atlyginimo ir veiklos rezultatų ryšį; 7) pagrindiniai metinių premijų sistemos ir bet kurios kitos ne pinigais gaunamos naudos kriterijai ir jų pagrindimas; 8) pakankamai išsami informacija apie išeitinių išmokų politiką; 9) pakankamai išsami informacija apie akcijomis pagrįsto atlyginimo teisių suteikimo laikotarpį, kaip nurodyta 8.13 punkte; 10) pakankamai išsami informacija apie akcijų išlaikymą po teisių suteikimo, kaip nurodyta 8.15 punkte; 11) pakankamai išsami informacija apie panašių bendrovių grupių, kurių atlyginimo nustatymo politika buvo analizuojama siekiant nustatyti susijusios bendrovės atlyginimų nustatymo politiką, sudėtį. 12) direktoriams skirtos papildomos pensijos arba ankstyvo išėjimo į pensiją schemos pagrindinių savybių aprašymas; 13) atlyginimų ataskaitoje neturėtų būti komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos. 	Neaktualu	Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.
<p>8.4. Atlyginimų ataskaitoje taip pat turėtų būti apibendrinama ir paaiškinama bendrovės politika, susijusi su sutarčių, sudaromų su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais, sąlygomis. Tai turėtų apimti, inter alia, informaciją apie sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais trukmę, taikomus pranešimo apie išėjimą iš darbo terminus ir išsamią informaciją apie išeitines ir kitas išmokas, susijusias su sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais nutraukimu pirma laiko.</p>	Neaktualu	Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.
<p>8.5. Visa atlyginimo suma ir kita nauda, skiriama atskiriems direktoriams atitinkamais finansiniais metais, turėtų būti išsamiai paskelbiama atlyginimų ataskaitoje. Šiame dokumente turėtų būti pateikta bent 8.5.1–8.5.4 punktuose nurodyta informacija apie kiekvieną asmenį, kuris bendrovėje ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu.</p> <p>8.5.1. Turėtų būti pateikta tokia su atlyginimais ir (arba) tarnybinėmis pajamomis susijusi informacija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bendra atlyginimo suma, sumokėta arba mokėtina direktoriui už paslaugas, suteiktas praėjusiais finansiniais metais, įskaitant, jei taikoma, dalyvavimo mokesčius, nustatytus metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime; 2) atlyginimas ir privilegijos, gautos iš bet kurios įmonės, priklausančios tai pačiai grupei; 3) atlyginimas, mokamas kaip pelno dalis ir (arba) premijos, bei priešastys, dėl kurių tokios premijos ir (arba) pelno dalis buvo paskirtos; 4) jei tai leidžiama pagal įstatymus, kiekvienas esminis papildomas atlyginimas, mokamas direktoriams už specialias paslaugas, kurios nepriklauso įprastinėms direktoriaus funkcijoms; 5) kompensacija, gautina arba sumokėta kiekvienam vykdomajam direktoriui ar valdymo organų nariui, pasitraukusiam iš savo pareigų praėjusiais finansiniais metais; 6) bendra apskaičiuota naudos, kuri laikoma atlyginimu ir suteikiama ne pinigais, vertė, jeigu tokia nauda neturi būti nurodyta pagal 1–5 punktus. 	Neaktualu	Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.

<p>8.5.2. Turėtų būti pateikiama ši informacija, susijusi su akcijomis ir (arba) teisėmis dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, ir (arba) su visomis kitomis darbuotojų skatinimo akcijomis sistemomis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) praėjusiais finansiniais metais bendrovės pasiūlytų akcijų pasirinkimo sandorių arba suteiktų akcijų skaičius ir taikymo sąlygos; 2) akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, realizuotas per praėjusius finansinius metus, nurodant kiekvieno sandorio akcijų skaičių bei realizavimo kainą, arba dalyvavimo darbuotojų skatinimo akcijomis sistemoje vertė finansinių metų pabaigoje; 3) finansinių metų pabaigoje nerealizuotas akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, jų realizavimo kaina, realizavimo data ir pagrindinės teisių įgyvendinimo sąlygos; 4) visi esamų akcijų pasirinkimo sandorių sąlygų pokyčiai ateinančiais finansiniais metais. <p>8.5.3. Turėtų būti pateikiama ši su papildomų pensijų schemomis susijusi informacija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kai pensijų schema yra apibrėžtų išmokų, pagal ją direktorių sukauptų išmokų pokyčiai atitinkamais finansiniais metais; 2) kai pensijų schema yra apibrėžtų įmokų, išsami informacija apie įmokas, kurias už direktorių sumokėjo arba turėtų sumokėti bendrovė atitinkamais finansiniais metais. <p>8.5.4. Turėtų būti nurodytos sumos, kurias bendrovė arba bet kuri dukterinė bendrovė ar įmonė, įtraukta į bendrovės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, išmokėjo kaip paskolas, išankstines išmokas ir garantijas kiekvienam asmeniui, kuris ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu, įskaitant nesumokėtas sumas ir palūkanų normą.</p>		
<p>8.6. Kai atlyginimų nustatymo politikoje numatomos kintamos sudedamosios atlyginimo dalys, bendrovės turėtų nustatyti kintamos sudedamosios atlyginimo dalies dydžio ribas. Nekintama atlyginimo dalis turėtų būti pakankama, kad bendrovė galėtų nemokėti kintamos sudedamosios atlyginimo dalies tuo atveju, kai veiklos rezultatų vertinimo kriterijai netenkinami.</p>	Neaktualu	Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.
<p>8.7. Kintamų sudedamųjų atlyginimo dalių skyrimas turėtų priklausyti nuo iš anksto nustatytų ir išmatuojamų veiklos rezultatų vertinimo kriterijų.</p>	Neaktualu	Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.
<p>8.8. Kai yra skiriama kintama sudedamoji atlyginimo dalis, didžiosios šios kintamos sudedamosios atlyginimo dalies mokėjimas turėtų būti atidėtas tam tikram protingumo kriterijus atitinkančiam laikotarpiui. Kintamos sudedamosios atlyginimo dalies, kurios mokėjimas atidedamas, dydis turėtų būti nustatytas pagal santykinę kintamos sudedamosios atlyginimo dalies vertę, lyginat ją su nekintama atlyginimo dalimi.</p>	Neaktualu	Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.
<p>8.9. Į susitarimus su vykdomaisiais direktoriais arba valdymo organų nariais turėtų būti įtraukta nuostata, leidžianti bendrovei susigrąžinti kintamą sudedamąją atlyginimo dalį, kuri buvo išmokėta remiantis duomenimis, kurie vėliau pasirodė akivaizdžiai neteisingi.</p>	Neaktualu	Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.
<p>8.10. Išeitinės išmokos neturėtų viršyti nustatytos sumos arba nustatyto metinių atlyginimų skaičiaus ir apskritai neturėtų būti didesnės negu dvejų metų nekintamos atlyginimo dalies arba jos ekvivalento suma.</p>	Taip	
<p>8.11. Išeitinės išmokos neturėtų būti mokamos, jei darbo sutartis nutraukiama dėl blogų veiklos rezultatų.</p>	Taip	
<p>8.12. Be to, turėtų būti atskleidžiama informacija, susijusi su parengiamuoju ir sprendimų priėmimo procesu, kurio metu nustatoma bendrovės direktorių atlyginimų politika. Informacija turėtų apimti duomenis, jei taikoma, apie atlyginimo komiteto įgaliojimus ir sudėtį, su bendrove nesusijusių konsultantų, kurių paslaugomis naudotasi nustatant atlyginimų politiką, vardus ir pavardes bei metinio visuotinio acininkų susirinkimo vaidmenį.</p>	Neaktualu	Todėl, kad atlyginimų ataskaita nėra skelbiama
<p>8.13. Tuo atveju, kai atlyginimas yra pagrįstas akcijų skyrimu, teisė į akcijas neturėtų būti suteikiama mažiausiai trejus metus po jų skyrimo.</p>	Neaktualu	Tokia atlygio sistema nėra taikoma.

8.14. Akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais, neturėtų būti naudojamosi mažiausiai trejus metus po jų skyrimo. Teisės į akcijas suteikimas ir teisė pasinaudoti akcijų pasirinkimo sandoriais arba kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais, turėtų priklausyti nuo iš anksto nustatytų ir išmatuojamų veiklos rezultatų vertinimo kriterijų.	Neaktualu	Tokia atlygio sistema nėra taikoma.
8.15. Po teisių suteikimo direktoriai turėtų išlaikyti tam tikrą skaičių akcijų iki jų kadencijos pabaigos, priklausomai nuo poreikio padengti kokias nors išlaidas, susijusias su akcijų įsigijimu. Akcijų, kurias reikia išlaikyti, skaičius turi būti nustatytas, pavyzdžiui, dviguba bendro metinio atlyginimo (nekintamoji plus kintamoji dalis) vertė.	Neaktualu	Tokia atlygio sistema nėra taikoma.
8.16. Į direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių atlyginimą neturėtų būti įtraukiami akcijų pasirinkimo sandoriai.	Neaktualu	Tokia atlygio sistema nėra taikoma.
8.17. Akcininkai, visų pirma instituciniai akcininkai, turėtų būti skatinami dalyvauti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose ir balsuoti direktorių atlyginimų nustatymo klausimais.	Neaktualu	Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.
8.18. Nemenkinant organų, atsakingų už direktorių atlyginimų nustatymą, vaidmens, atlyginimų politika arba bet kuris esminis atlyginimų politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į metinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Atlyginimų ataskaita turėtų būti pateikiama akcininkų balsavimui metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Balsavimas gali būti privalomojo arba patariamojo pobūdžio.	Neaktualu	Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.
8.19. Schemoms, pagal kurias direktoriams atlyginama akcijomis, akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba būti atlyginamam remiantis akcijų kainų pokyčiais, iki jų taikymo pradžios turėtų pritarti akcininkai metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimdami atitinkamą sprendimą. Pritarimas turėtų būti susijęs su pačia schema ir akcininkai neturėtų spręsti dėl atskiriems direktoriams pagal tą schemą suteikiamos akcijomis pagrįstos naudos. Visiems esminiams schemų sąlygų pakeitimams iki jų taikymo pradžios taip pat turėtų pritarti akcininkai, priimdami sprendimą metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Tokiais atvejais akcininkai turėtų būti informuoti apie visas siūlomų pakeitimų sąlygas ir gauti paaiškinimą apie siūlomų pakeitimų poveikį.	Neaktualu	Tokia atlygio sistema nėra taikoma.
8.20. Metinio visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas turėtų būti gaunamas šiais klausimais: 1) atlyginimo direktoriams skyrimas remiantis akcijomis pagrįstomis schemomis, įskaitant akcijų pasirinkimo sandorius; 2) maksimalaus akcijų skaičiaus nustatymas ir pagrindinės akcijų suteikimo tvarkos sąlygos; 3) laikotarpis, per kurį pasirinkimo sandoriai gali būti realizuoti; 4) kiekvieno tolesnio pasirinkimo sandorių realizavimo kainos pokyčio nustatymo sąlygos, jeigu įstatymai tai leidžia; 5) visos kitos ilgalaikės direktorių skatinimo schemas, kurios panašiomis sąlygomis nėra siūlomos visiems kitiems bendrovės darbuotojams. Metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime taip pat turėtų būti nustatytas galutinis terminas, per kurį už direktorių atlyginimą atsakingas organas gali paskirti šiame punkte išvardytų tipų kompensacijas atskiriems direktoriams.	Neaktualu	Tokia atlygio sistema nėra taikoma.
8.21. Jeigu leidžia nacionalinė teisė arba bendrovės įstatai, kiekvienam pasirinkimo sandorių su nuolaida modeliui, pagal kurį yra suteikiamos teisės pasirašyti akcijas žemesne nei rinkos kaina, galiojančia tą dieną, kai nustatoma kaina, arba vidutine rinkos kaina, nustatyta per keletą dienų prieš realizavimo kainos nustatymą, taip pat turėtų pritarti akcininkai.	Neaktualu	Tokia atlygio sistema nėra taikoma.
8.22. 8.19 ir 8.20 punktai neturėtų būti taikomi schemoms, kuriose dalyvavimas panašiomis sąlygomis siūlomas bendrovės darbuotojams arba bet kurios dukterinės įmonės darbuotojams, kurie turi teisę dalyvauti scheme, ir kuri buvo patvirtinta metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.	Neaktualu	Tokia atlygio sistema nėra taikoma.

<p>8.23. Prieš metinį visuotinį akcininkų susirinkimą, kuriame ketinama svarstyti 8.19 punkte nurodytą sprendimą, akcininkams turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su sprendimo projektu ir su juo susijusiu informaciniu pranešimu (šie dokumentai turėtų būti paskelbti bendrovės tinklalapyje). Šiame pranešime turėtų būti pateiktas visas akcijomis pagrįsto atlyginimo schemas reglamentuojantis tekstas arba šių schemų pagrindinių sąlygų aprašymas, taip pat schemų dalyvių vardai ir pavardės. Pranešime taip pat turėtų būti nurodytas schemų ir bendros direktorių atlyginimų politikos ryšys. Sprendimo projekte turėtų būti aiški nuoroda į pačią schemą arba pateikta pagrindinių jos sąlygų santrauka. Akcininkams taip pat turėtų būti pateikta informacija apie tai, kaip bendrovė ketina apsirūpinti akcijomis, kurios reikalingos įsipareigojimams pagal skatinimo schemas įgyvendinti: turėtų būti aiškiai nurodyta, ar bendrovė ketina pirkti reikalingas akcijas rinkoje, laikyti jas atsargoje ar išleisti naujų akcijų. Taip pat turėtų būti pateikta schemas išlaidų, kurias patirs bendrovė dėl numatomo schemas taikymo, apžvalga. Šiame punkte nurodyta informacija turėtų būti paskelbta bendrovės interneto tinklalapyje.</p>	Neaktualu	Tokia atlygio sistema nėra taikoma.
<p>IX principas: Interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdyme</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka <i>interesų turėtojai</i> apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.</p>		
<p>9.1. Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos tos interesų turėtojų teisės, kurias gina įstatymai.</p>	Taip	
<p>9.2. Bendrovės valdymo sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdyme įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdyme pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų kolektyvo dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojų kolektyvu bendrovės valdymo ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdymą bendrovės nemokumo atvejais ir kt.</p>		
<p>9.3. Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdymo procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.</p>		
<p>X principas: Informacijos atskleidimas</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdymą, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.</p>		
<p>10.1. Bendrovė turėtų atskleisti informaciją apie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus; 2) bendrovės tikslus; 3) asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį valdančius; 4) bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, bendrovės vadovą bei jų atlyginimą; 5) galimus numatyti esminius rizikos veiksnius; 6) bendrovės ir susijusių asmenų sandorius, taip pat sandorius, kurie sudaryti ne įprastinės bendrovės veiklos eigoje; 7) pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais; 8) bendrovės valdymo struktūrą ir strategiją. <p>Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąrašė, atskleidimu.</p>	Taip	<p>Informacija apie Bendrovę, nurodyta šiose rekomendacijose, atskleidžiama šiuose šaltiniuose: Bendrovės metiniame pranešime, finansinėje atskaitomybėje bei jos aiškinamajame rašte, pranešimuose apie akcijų paketų įgijimą/ netekimą, pranešimuose apie esminius įvykius skelbiant juos per biržos informacinę sistemą.</p>

10.2. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama bendrovei, kuri yra patronuojanti kitų bendrovių atžvilgiu, atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės konsoliduotus rezultatus.	Ne	Įmonė nėra patronuojanti bendrovė
10.3. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlyginimą ar kitokias pajamas, kaip tai detaliau reglamentuojama VIII principu.	Taip	Atskleidžiama informacija apie įmonės vadovų gautą užmokestį.
10.4. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 7 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie bendrovės ir interesų turėtojų, tokių kaip darbuotojai, kreditoriai, tiekėjai, vietos bendruomenė, santykius, įskaitant bendrovės politiką žmoniškųjų išteklių atžvilgiu, darbuotojų dalyvavimo bendrovės akciniame kapitale programas ir pan.	Taip	
10.5. Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimties atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu. Rekomenduojama, kad pranešimai apie esminius įvykius būtų skelbiami prieš arba po Vilniaus vertybinių popierių biržos prekybos sesijos, kad visi bendrovės akcininkai ir investuotojai turėtų vienodas galimybes susipažinti su informacija bei priimti atitinkamus investicinius sprendimus.	Taip	Informacija per centrinę reglamentuotos informacijos bazę pateikiama lietuvių ir anglų kalbomis vienu metu, tokiu būdu užtikrinant vienalaikį informacijos pateikimą visiems. Be to, informaciją Bendrovė stengiasi skelbti prieš arba po biržos prekybos sesijos ir vienu metu pateikti visoms rinkoms, kuriose prekiaujama bendrovės akcijomis. Bendrovė informacijos, galinčios turėti įtakos jos akcijų kainai, neatskleidžia komentaruose, interviu ar kitais būdais tol, kol tokia informacija viešai paskelbiama per biržos informacijos sistemą.
10.6. Informacijos skleidimo būdai turėtų užtikrinti informacijos naudotojams nešališką, savalaikį ir nebrangų, o teisės aktų nustatytais atvejais neatlygintą priėjimą prie informacijos. Rekomenduojama informacijos skleidimui didesniu mastu naudoti informacines technologijas, pavyzdžiui, skelbti informaciją bendrovės interneto tinklalapyje. Rekomenduojama informaciją skelbti ir dėti į bendrovės interneto tinklalapį ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba, o esant galimybei ir poreikiui, ir kitomis kalbomis.	Taip	
10.7. Rekomenduojama bendrovės interneto tinklalapyje skelbti bendrovės metinį pranešimą, finansinių ataskaitų rinkinį bei kitas bendrovės rengiamas periodines ataskaitas, taip pat siūloma į tinklalapį dėti bendrovės pranešimus apie esminius įvykius bei bendrovės akcijų kainų kitimą vertybinių popierių biržoje.	Taip	
XI principas: Bendrovės audito įmonės parinkimas		
Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.		
11.1. Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės tarpinių finansinių ataskaitų rinkinio, bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metinio pranešimo patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.	Taip	

<p>11.2. Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, - bendrovės valdyba.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė laikosi šios nuostatos. Audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlo bendrovės valdyba.</p>
<p>11.3. Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokestį už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti akcininkams. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, – bendrovės valdyba, svarstydama, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.</p>	<p>Taip</p>	